

Vidékfejlesztési agrármérnöki

BSc

2023/2024

nappali tagozat

tantárgyi tematikák

Debrecen

Tartalomjegyzék

Gazdasági matematika.....	3
Informatika	6
Közgazdaságtan.....	9
Statisztika	12
Gazdasági jog	15
Közigazgatási alapismeretek	18
Kertészet.....	21
Növénytermesztés természettudományi alapjai (növényélettan, növénytan).....	24
Állattenyésztés természettudományi alapjai (állatélettan)	26
Állattenyésztés természettudományi alapjai (állattan)	28
Agrártermelés természettudományi alapjai (agrokémia).....	31
Agrártermelés természettudományi alapjai (Talajtan)	33
Növénytermesztés	36
Állattenyésztés.....	39
Műszaki alapismeretek	41
Víz- és környezetgazdálkodás	44
Föld és birtokpolitika.....	48
Pénzügyi alapismeretek.....	51
Számvitel alapjai	54
Támogatási és szabályozási rendszerek alkalmazása	57
Üzemtan I.	60
Üzemtan II.	64
Üzemtan III.....	67
Szaktanácsadás	70
Agrárkereskedelmi ismeretek.....	72
Marketing alapjai.....	75
Logisztika	77
EU ismeretek	80
Agrárgazdaságtan alapjai	83
EU Agrár- és környezetpolitika.....	86
Regionális gazdaságtan I.	89
Regionális gazdaságtan II.....	92
Vidékfejlesztés I.....	95
Vidékfejlesztés II.....	98
Üzleti tervezés	101
Projekttervezési ismeretek.....	107
Emberi erőforrás menedzsment.....	110
Speciális térinformatikai ismeretek	113
Agrárinformációs rendszerek	116
Vidék- és civilbiztonsági ismeretek.....	118
Településfejlesztés- és gazdálkodási ismeretek.....	120
Vidékszociológia.....	122
Versenyképesség fejlesztési ismeretek.....	125
Vidéki közösségfejlesztés.....	128
Szaknyelv I.	131
Szaknyelv II.....	134
Matematika kritériumtárgy.....	137

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági matematika				Kódja:	GT_AVIN004	
	angolul:	Economic Mathematics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Gyakorlati Jegy	4	Magyar
Levelező		Féléves	30	Féléves	30			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kovács Sándor			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A hallgatók elsajátítsák a tanulmányaikhoz szükséges felsőbb matematikai alapokat olyan szinten, hogy azt gazdasági területen megjelenő gyakorlati problémák megoldására tudják alkalmazni.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A hallgató megismeri a vidékfejlesztési és mezőgazdasági problémák azonosításához szükséges matematikai, statisztikai módszereket, a releváns információgyűjtési, elemzési és probléma-megoldási metódusokat, folyamatokat.</p> <p><i>Képesség:</i> A hallgató képessé válik vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására. <i>A képzés során fejlődik a hallgató digitális készsége, mivel a feladatok egy részének elvégzéséhez digitális eszközök használatára is sor kerül.</i></p> <p><i>Attitűd:</i> Együttműködési szándékkal közeledik a felmerülő vidékfejlesztési, minőségbiztosítási problémák megoldásához. Nyitott a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselőjére, fogékony az újdonságokra.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Tartalom: A Gazdasági matematika tárgy anyagának súlyponti része az egy és többváltozós valós függvények differenciálszámítása, feltételes és közönséges szélsőérték-számítása. A hallgatók megismerkednek továbbá a közgazdaságtanban használt lineáris algebrai fogalmakkal (mátrixok, determinánsok, lineáris egyenletrendszerek) és egyéb módszerekkel, valamint elsajátítják a valószínűségszámítás alapjait, amely nélkülözhetetlen a statisztika megértéséhez. Témakörök röviden: Függvény fogalma, egyváltozós valós függvények jellemzői, osztályai, ábrázolásuk Sorozatok fogalma, megadása, szemléltetése, tulajdonságai, sorozatok konvergenciája Mértani sorozatok pénzügyi alkalmazásai Függvények határértéke és folytonossága Differenciálhányados fogalma, elemi függvények deriváltjai Teljes függvényvizsgálat deriváltak segítségével Szöveges szélsőérték feladatok, elaszticitás Mátrix fogalma, mátrixműveletek. Determináns és inverzmátrix kiszámítása Lineáris egyenletrendszerek megoldási módszerei Többváltozós függvények feltételes és feltétel nélküli szélsőértéke Kombinatorika Valószínűségszámítás</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti alapokat az előadásokon ismerik meg a hallgatók, majd ezt követően a gyakorlatokon a megfelelő témához kapcsolódó feladatok megoldásában szereznek jártasságot. Minden témakörhöz konkrét gyakorlati feladatok kapcsolódnak, elméleti tényanyag számonkérése nem történik közvetlen módon definíciók és tételek számonkérése formájában. A tananyag számonkérése két zárthelyi dolgozat formájában történik kizárólag feladatok megoldásával. Az előadásokon a függvényábrázolást a WINPLOT program segíti. A feladatok megoldása gyakorlatokon egyéni számolás és számológép használata mellett történik.

A képzés során a digitális technológia és digitális megoldások is alkalmazásra kerülnek a tanulási célok hatékonyabb elérésére.

Értékelés

A félév alatti munkát várhatóan **a 8. és 14. héten írt zárthelyi dolgozatok pontszáma**, valamint a gyakorlatokon való szereplés alapján értékelem. **A félév végi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a két zárthelyiből megszerezhető összpontszám 20%-át elérje a hallgató.** Mivel a tárgy gyakorlati jegyes, minden aláírását megszerző hallgatónak jegyet kell kapnia a szorgalmi időszak végéig, amelynek alapja a két zárthelyi dolgozat eredménye. Amennyiben az elért pontszám legalább **50 százalék**a a megszerezhető összes pontszámnak, akkor a hallgató **elégséges, vagy annál jobb jegyet** kap majd. Amennyiben nem éri el az 50%-ot, de 20%-nál jobb az eredmény, elégtelen jegyet kap a hallgató. Azok a hallgatók, akik elégtelen jegyet szereztek, illetve javítani szeretnének, a vizsgaidőszak során további 2 alkalommal írhatnak (de csak a vizsgaidőszak első 3 hetében!!!) zárthelyi dolgozatot a gyakorlati jegy megszerzéséért, amelyek időpontjai meg lesznek hirdetve a Neptun rendszerben és jelentkezni kell a dolgozat megírásához. A zárthelyik értékelése a korábbiakban leírtak szerint történik. Amennyiben a hallgató javítani jön el, akkor a megszerzett legjobb jegy kerül beírásra. Fontos, hogy a korábban megszerzett megajánlott jegyet lerontani nem lehet abban az esetben sem, ha a hallgató másodjára rosszabbat írna. A részvétel az előadásokon és a gyakorlaton kötelező, a gyakorlati hiányzások száma nem haladhatja meg a 4 alkalmat. Amennyiben ez bekövetkezne, az aláírás szintén megtagadásra kerül függetlenül az eredménytől.

Az osztályozás a következő ponthatárokkal történik:

kevesebb, mint 50% : elégtelen (1)

50% - 60% : elégséges (2)

60% - 70% : közepes (3)

70% - 80% : jó (4)

80% - 100% : jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Vincze Sz. – Kovács S. (2012): Gazdaságmatematikai és Statisztikai ismeretek egyetemi jegyzet

Sydseater, K – Hammond, P. (2006): Matematika Közgazdászoknak, Aula Kiadó, ISBN: 963 9478 56 3

Ajánlott szakirodalom:

Denkinger G. – Gyurkó L. (1999): Analízis gyakorlatok, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 9631923754

Obádovics Gy (2011): Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény, Scolar Kiadó, ISBN:9789632443072

Heti bontott tematika	
1.	Végtelen valós számsorozat definíciója. Korlátosság, monotonitás, szélsőérték, határérték. Határérték számítási tételek. Nevezetes határértékek. TE A mértani sorozatok alkalmazása pénzügyi problémák megoldására (annuitás, hitel törlesztés, járadék- és hozadékszámítás, beruházás jövedelmezősége)
2.	Egyváltozós függvények határértéke és határértékszámítási tételei. Egyváltozós függvények folytonosságának fogalma. TE A differenciálszámítás megalapozása, gyakorlati problémák megoldása (populációnövekedés modellezése, átlagos költség, bevétel, stb. folyamatok hosszú távú alakulásának megadása az idő illetve az előállított termékszám függvényében)
3.	Egyváltozós valós függvény differencia- és differenciálhányadosa. Elemi függvények differenciálhányados függvényei. A differenciálhatóság és a folytonosság kapcsolata. TE A deriválás általános szabályainak ismerete
4.	Magasabbrendű deriváltak fogalma. L'Hospital-szabály. Teljes függvényvizsgálat lépései TE A differenciálszámítás alkalmazásai: monotonitás, szélsőérték, inflexiós pont, konvexitás meghatározása. Teljes függvényvizsgálat megoldása a függvény ábrázolásával
5.	Elaszticitás fogalma, meghatározása, szélsőérték, inflexiós pont, monotonitás meghatározása gyakorlati feladatokban TE Elaszticitás alkalmazása. Szöveges szélsőérték feladatok megoldása (profitmaximalizálás, költségminimalizálás, optimális készletmennyiség, termékszám meghatározása)
6.	Mátrix fogalma, speciális mátrixok. Mátrix aritmetika. TE Mátrixműveletek alkalmazása szöveges feladatok megoldásában
7.	Determináns kiszámítása és tulajdonságai. Mátrix invertálása. Cramer szabály. TE Egyszerűbb egyenletrendszerek megoldása, inverz mátrix meghatározása és alkalmazása Leontieff Input-Output feladatok megoldásában
8.	Gauss elimináció, lineáris egyenletrendszerek általános megoldási lehetőségei TE Erőforrás allokációs problémák, termelési, szállítási feladatok egyenletrendszerrel történő megoldása
9.	Többváltozós függvény és parciális derivált fogalma. Lokális, globális szélsőérték fogalma. Feltétel nélküli szélsőérték meghatározása. TE Többváltozós szélsőértékfeladatok profit és költségmaximalizálásra, Cobb-Douglas függvény alkalmazása
10.	Többváltozós függvény feltételes szélsőértékének meghatározása: Lagrange módszer, grafikus módszer két változó esetén. TE Többváltozós függvény szélsőértékének meghatározása korlátok figyelembevételével, pl.: profit maximalizálás költségvetési korlát illetve az erőforrások optimális kihasználása mellett.
11.	Kombinatorika. Permutáció, variáció, kombináció. A valószínűség fogalma, alaptételek. TE A kombinatorika gyakorlati alkalmazása kiválasztás, sorbarendezési problémák megoldására
12.	Klasszikus valószínűségszámítás. Mintavételezés ismétléssel és ismétlés nélkül. TE A ráépülő tudományágak, Statisztika ismeretanyagának megalapozása, mintavételezési feladatok megoldása, minőségbiztosítási problémákban való jártasság
13.	Teljes valószínűség tétel, Bayes-tétel, független események bekövetkezésének valószínűsége TE A valószínűségszámítás alkalmazása termelési, gazdasági problémákban, várhatóérték kiszámítása, kockázatbecslés

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Informatika				Kódja:	GT_AVIN006-17 GT_AVINS006-17	
	angolul:	Informatics						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Várallyai László			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A hallgatóknak előképzettségüktől függetlenül készség szinten el kell sajátítani azokat az informatikai ismereteket, amelyek a további tanulmányaikban felhasználhatók, illetve egy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember gyakorlati munkájában szükségesek lehetnek. Azaz interneten fellelhető ismereteket össze tudják gyűjteni, és ezek felhasználásával valamint az Office programcsomag használatával képesek legyenek komplex feladataik megoldására is. A képzés alapján alkalmazás orientált, számos gyakorlati feladat megoldásával. További cél, hogy a hallgatók gyakorlati ismereteket, gyakorlati készséget sajátítsanak el egy kis- és középvállalkozás számára ajánlott ERP rendszer használatában, bevezetésében. A gyakorlatok során egy mintavállalat jellemző folyamatit modellezzük a kiválasztott ERP rendszerben (beállítások, beszerzés, értékesítés, raktározás, ügyfélmenedzsment).</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a vidékfejlesztési és mezőgazdasági problémák azonosításához szükséges statisztikai módszereket, a releváns információgyűjtési, elemzési és probléma-megoldási módszereket, marketing folyamatokat.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes az írásbeli és szóbeli kommunikációt segítő eszközök hatékony alkalmazására, felismeri az IT nyújtotta lehetőségek használatának előnyeit és hátrányait, ha szükséges, képes ezek tudatos és szakszerű használatára.</p> <p><i>Attitűd:</i> Videkfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Videkfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Táblázatkezelő rendszerek elemei (függvények, diagramok, sorbarendezések és kimutatások stb.). Adatbáziskezelőrendszerek elemei (adatbázisok, táblák, lekérdezések, űrlapok és jelentések készítése, kezelése). Internet szolgáltatások (Web, FTP, e-mail, stb.). Egy kiválasztott ERP rendszer: törzs adatmodellje (cikktörzs, partnertörzs, eseménytípusok, dokumentumtípusok, feladattípusok, bizonylattípusok).</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>A hallgatók az előadásokon elsajátíthatják azokat az elméleti alapokat, amelyek a gyakorlaton bemutatásra kerülő feladatok megoldásaihoz szükségesek. Az előadásokon prezentáció formájában kapják a hallgatók az ismereteket, a gyakorlatokon pedig a táblázatkezelő és adatbáziskezelő rendszerek elemeivel illetve használatával ismerkednek meg.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A hallgatók táblázatkezelésből és adatbáziskezelésből írnak egy-egy gyakorlati beszámolót, ami 70 és 30%-ot tesz ki a félévi eredményből. Ez alapján kerülnek összesítésre a pontszámok illetve a százalékos értékek az alábbi táblázat alapján.</p> <p>0 - 60 % elégtelen, 61 -70 % elégséges, 71 -80 % közepes, 81 -90 % jó, 91 – 100 % jeles.</p>								

Kötelező szakirodalom:

Tanszéki szerzői kollektíva (2017) Üzleti informatika elektronikus jegyzet.

Herdon Miklós-Rózsa Tünde (2011): Információs rendszerek az agrárgazdaságban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest.
ISBN: ISBN: 9789639935679

Ajánlott szakirodalom:

Dobay Péter (1997): Vállalati információ-menedzsment. Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 9631883442 pp. 310

Hetyei József (2009): ERP rendszerek Magyarországon a 21. században. ISBN: 9789636183585. pp. 720

Thomas F. Wallance, Michael H. Kremzar (2006): ERP-vállalatirányítási rendszerek, ISBN: 9637525939 pp. 326

Heti bontott tematika	
1.	Informatikai alapok Irodai alkalmazások, táblázatkezelő rendszerek TE* Táblázatkezelő rendszer használat. Alapműveletek. Adattípusok. adatbevitel. Szerkesztés. Formázások.
2.	TE Képletek. Operátorok. Feltételes kifejezések, logikai operátorok alkalmazása.
3.	Függvények (Matematikai, Statisztikai, Pénzügyi), Diagramok Táblázatkezelő rendszerek üzleti alkalmazásai TE Függvények. Dátumfüggvények. Szövegfüggvények. Keresőfüggvények
4.	TE Statisztikai alkalmazások. Pénzügyi függvények
5.	Adatbázis kezelés alapjai Adatbázis kezelő rendszerek TE Diagramok készítése
6.	TE Excel adatlisták kezelése. Adatbázisfüggvények
7.	Számítógép architektúrák Operációs rendszerek TE Beszámolási hét
8.	TE Adatbázis kialakítás, táblák létrehozása kezelése, űrlapok használata
9.	Számítógép-hálózatok Internet szolgáltatások TE Lekérdezési lehetőségek (QBE rács, SQL)
10.	TE Jelentéskészítés, kifejezések, műveletek használata. Relációs táblák kezelése, kulcsok szerepe
11.	Rendszerelméleti alapok TE Űrlapok és lekérdezések (akcióorientált) készítése
12.	TE Internet szolgáltatások (Web, FTP, e-mail, stb.)
13.	Információs rendszerek Integrált vállalatirányítási információs rendszerek TE Gyakorlati beszámoló adatbázisból
14.	TE Egy kiválasztott ERP rendszer: törzs adatmodellje (cikktörzs, partnertörzs, eseménytípusok, dokumentumtípusok, feladattípusok, bizonylattípusok)

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Közgazdaságtan				Kódja:	GT_AVIN001-17 GT_AVINS001-17	
	angolul:	Economics						
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Czeglédi Pál			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a közgazdasági szemléletmód legalapvetőbb sajátosságait, illetve a közgazdasági elemzés fő alkalmazási területeit. A kurzus végére a hallgatóknak tisztában kell lenniük a mikro- és a makroökómia legfontosabb alapfogalmaival, és képesnek kell lenniük arra, hogy az alapvető elemzési eszközöket egyszerű problémák megoldása során alkalmazzák.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a vidékfejlesztésben és az agráriumban végbemenő folyamatok közgazdasági, pénzügyi összefüggéseit, kölcsönhatásait.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nyitott a tértudományok alapvető eredményeinek és jellemzőinek hiteles közvetítésére szakmai és nem szakmai célcsoportok számára egyaránt. Befogadó mások véleményére, a vidékfejlesztés ágazati, regionális, nemzeti és európai értékei iránt.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul. Felelősséggel vállalja nyilatkozatainak, véleményének következményeit.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A félév az alapelvekre és a makroökómiai alapfogalmakra, a piac illetve a vállalati piaci viselkedésének mikroökómiai modelljére koncentrálna. Áttekinti a közgazdaságtan tárgyát és módszerét, illetve a makroökómiai mutatók közül a GDP és az árindexek kapnak hangsúlyt. A kurzus teret ad a keresleti- kínálati mechanizmus megértésére, különös tekintettel a kínálati (vállalati) oldalra. Így a versenyzői piac alapmechanizmusának megértésén túl a kurzus elemzi a versenyző és a monopol körülmények között működő vállalat viselkedését is. .</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadás, számolási példák megoldása, valós gazdasági adatok elemzése, aktuális információk megbeszélése, csoportos feladatok.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50%+1 pont - 63% – elégséges 64% - 75% – közepes 76% - 86% – jó 87% - 100% – jeles</p> <p>A félév során a hallgatók maximum 20 plusz pontot szerezhettek (könyv/vagy cikkek olvasása és ismertetése 10 pont, önreflexió készítése a félév végén 10 pont), mely 51%-os írásbeli vizsga esetén hozzáadódik az eredményükhöz.</p>								

Kötelező szakirodalom:

Mankiw, G. N. (2011): *A közgazdaságtan alapjai*. Osiris, Budapest. ISBN 978 963 276 208 1

Ajánlott szakirodalom:

Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN:963-19-3445-4

Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai*. Munkafüzet. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN: 963 19 4106 X

Levitt, S. D. – Dubner, S. J. (2007): *Lökönómia. Egy kóbor közgazdász a dolgok mögé néz*. Európa Könyvkiadó, Budapest. ISBN: 978-963-07-8267-8

heti bontott tematika		
HÉT	téma	tananyag
1.	A közgazdaságtan alapvető kérdései és módszere	Mankiw, 24-55. o.
	TE*: A közgazdaságtan tudomány és társadalomtudomány voltának megértése	
2.	A közgazdaságtan 10 alapelve	Mankiw, 3-23. o.
	TE*: A mikro- és makroökonomia kérdéseinek, összefüggésének megértése	
3.	A termelési lehetőségek határa, alternatív költségek	Mankiw, 24-54. o.
	TE: Az alternatív költség grafikus értelmezése	
4.	Hogyan működnek a piacok? 1.	Mankiw, 75-101. o.
	TE: A keresleti és a kínálati görbe koncepciójának megértése	
5.	Hogyan működnek a piacok? 2.	Mankiw, 75-101.o.
	TE: Az egyensúlyi ár és mennyiség értelmezése, komparatív statika	
6.	A piacok hatékonysága	Mankiw, 151-173. o
	TE: Ismeri a termelői és a fogyasztói többlet koncepcióját és tudja, hogyan kell alkalmazni a piaci hatékonyságának elemzésében	
7.	A kereslet és a kínálat rugalmassága	Mankiw, 102-125. o.
	TE: Érti a kereslet és a kínálat rugalmasságának jelentését és jelentőségét. Adott egyenletű keresleti vagy kínálati görbe rugalmasságát képes kiszámolni.	
8.	Termelési költségek	Mankiw, 263-285. o
	TE: Ismeri a legfontosabb költségtípusokat és a köztük lévő kapcsolatot.	
9.	A nemzeti jövedelem mérése 1.	Mankiw, 349-359. o.
	TE: A nominális GDP koncepciójának megértése	
10.	A nemzeti jövedelem mérése 2.	Mankiw, 359-372. o.
	TE: A reál GDP kiszámolása	
11.	A megélhetési költségek mérése	Mankiw, 373-391. o.
	TE: Az infláció és az árszínvonal jelentése, GDP-deflátor és a fogyasztói árindex megismerése	
12.	Termelés és gazdasági növekedés	Mankiw, 395-422. o.
	TE: A gazdasági növekedés (az országok közötti jövedelemkülönbségek) stilizált tényeinek ismerete	
13.	Munkanélküliség	Mankiw 465-492.
	TE: A munkapiaccal kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása	
14.	A pénz jelentősége és funkciói	Mankiw 493-504. o.
	TE: A pénz definíciója a pénzhasználat jelentőségének megértése	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Statisztika				Kódja:	GT_AVIN013-17 GT_AVINS013-17	
		angolul:	Statistics						
Felelős oktatási egység:			Statisztika és Módszertani Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:			Gazdasági matematika				Kódja:	GT_AVIN004-17 GT_AVINS004-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar	
Levelező		Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. habil. Csipkés Margit		beosztása:	egyetemi docens		
A kurzus célja:									
A leíró és matematikai statisztikai módszerek megismertetése, elsajátíttatása és a sportszervezés területén használható eljárások alkalmazási lehetőségeinek bemutatása, gyakoroltatása.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
<i>Tudás:</i>									
Rendelkezik a szakterületükhöz tartozó etikai, jogi és gazdasági, valamint alapvető kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretekkel.									
<i>Képesség:</i>									
Hatékonyan alkalmazza a szakterületén használatos korszerű informatikai rendszereket, eszközöket.									
<i>Attitűd:</i>									
Törekszik az élethosszig tartó és az élet egészére kiterjedő tanulásra.									
Törekszik arra, hogy a szakmai problémákat lehetőség szerint másokkal, más szervezetekkel együttműködve oldja meg.									
<i>Autonómia és felelősség:</i>									
Őnállóan, a hiteles szakmai forrásokra támaszkodva tekinti át és elemzi a testkultúra, illetve az egészségkultúra kérdéseit, és a problémákra megoldási javaslatokat fogalmaz meg.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
Témakörei:									
Statisztikai alapfogalmak									
Viszonyszámok									
Középértékek									
Szóródás mutatói									
Indexek									
Hipotézisvizsgálat									
Paraméteres és nem paraméteres próbák									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Tanulási tevékenység:									
Problémamegoldás									
Feladatmegoldás: (1) a feladat megoldásához szükséges algoritmus, a megfelelő ismeret megkeresése a hosszú távú memóriában, (2) az algoritmus, a megfelelő ismeret alkalmazása a feladat megoldására.									
Tanítási módszerek:									
előadás									
magyarázat									
Visszacsatolás, a tanulók tevékenységének értékelése									
Szemléltetés									
Házi feladat									
Értékelés									
Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérek a hallgatóságtól. Az előadásokon való megjelenés ajánlott. A gyakorlaton való megjelenés KÖTELEZŐ. Aláírást az kaphat, aki a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatnak megfelelően maximum 33 %-át hiányozza a megtartott gyakorlati óráknak. A félév gyakorlati jeggyel zárul.									

A személyes oktatás esetén a szorgalmi időszakban a gyakorlati jegyet 2 ZH megírásával kell megszerezni (szorgalmi időszak utolsó héten lehetőség van az egyik ZH-t pótolni/javítani). A gyakorlati jegyszerzésekor, illetve a ZH íráskor elméleti kiskérdések és feladat megoldás lesz (Excelben és e-learningben). Akinek a szorgalmi időszakban nem sikerül a gyakorlati jegyet megszerezni, annak a vizsga időszakban meghirdetett 2 alkalommal lesz lehetősége javítani/pótolni a gyakorlati jegyét.

Abban az esetben, ha online órátartás lesz, akkor az előadásoknál és a gyakorlatoknál alkalmazott webes felületen kerül meghatározásra a hiányzások száma. Online oktatás esetén a szorgalmi időszakban a gyakorlati jegyet 2 ZH megírásával kell megszerezni (szorgalmi időszak utolsó héten lehetőség van az egyik ZH-t pótolni/javítani). Online vizsgáztatás esetén az aktuális dékáni utasítás alapján kerül lebonyolításra a gyakorlati jegyszerzés. A gyakorlati jegyszerzésekor, illetve a ZH íráskor elméleti kiskérdések és feladat megoldás lesz (Excelben és e-learningben). Akinek a szorgalmi időszakban nem sikerül a gyakorlati jegyet megszerezni, annak a vizsga időszakban meghirdetett 2 alkalommal lesz lehetősége javítani/pótolni a gyakorlati jegyét.

Kötelező szakirodalom:

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.

Ajánlott szakirodalom:

Kerékgyártó Gy-né – L. Balogh I. – Sugár A. – Szarvas B.: Statisztikai módszerek és alkalmazásuk a gazdasági és társadalmi elemzésekben AULA Kiadó, Budapest, 2008. 1-446. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Heti bontott tematika	
1.	A statisztika alapfogalmai. Adatszerzési és adathasznosítási módok, adatforrások. Adatok és mutatószámok pontossága. Statisztikai alpműveletek. Egyszerű elemzések. Statisztikai táblák.
	A statisztikai módszertan alapfogalmai. Statisztikai elemzés egyszerű eszközei: rendezés és osztályozás egy ismérv szerint.
2.	Statisztikai munka fázisai. Statisztikai sorok
	A sokaság típusai. Statisztikai sorok csoportjai.
3.	Egynemű adatokból számított viszonyszámok.
	Megoszlási-, összehasonlító- és teljesítmény viszonyszámok alkalmazási lehetőségei a gyakorlatban.
4.	Egynemű adatokból számított viszonyszámok. Különnemű adatokból számított viszonyszámok. Statisztikai adatok grafikus ábrázolása.
	Intenzitási viszonyszámok alkalmazási területei, gyakorlati lehetőségei. Statisztikai adatok grafikus ábrázolása.
5.	Számított középértékek jelentősége és használata.
	Gyakorisági sorok komplex elemzése.
6.	Zárthelyi dolgozat
	Zárthelyi dolgozat megoldása
7.	Helyzeti középértékek jelentősége és alkalmazási lehetőségei.
	Számtani-, harmonikus-, kronologikus- és mértani átlag alkalmazása.
8.	A szóródás mutatószámai.
	Négyzetes- és intenzitási viszonyszámok használata. Helyzeti középérték mutatói.
9.	Momentumok. A koncentráció elemzése. A gyakorisági sorok eloszlása.
	Szóródás mutatószámainak számítása gyakorlati példákon keresztül.
10.	Abszolút számokból számított indexek. Az érték-, volumen- és árindex közötti összefüggések.
	Standardizálás, aggregálás. Statisztikai indexek képzési lehetőségei.
11.	Viszonyszámok együttes változását kifejező indexek.
	Az érték-, ár- és volumenindexek számítás alapjai. Aggregát- és átlag-formák. A Laspeyres- és Paasche-féle indexek számítása. Indexösszefüggések vizsgálata
12.	A statisztikai mintavételezés alkalmazása. A minták alapján történő értékelések alapelvei
	A főátlag-, részátlag- és összetételindex számítása. A viszonyszámokból számított indexek közötti összefüggések.
13.	Gyakorisági sorok eloszlása. Asszimetria mérése egymódusú eloszlás esetén. Hipotézisvizsgálat, paraméteres és nem paraméteres próbák
	Gyakorisági sorok eloszlása. Asszimetria mérése egymódusú eloszlás esetén. Gyakorlati alkalmazása a hipotézisvizsgálatnak és a paraméteres és nem paraméteres próbáknak

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági jog				Kódja:	GT_AVIN007-17 GT_AVINS007-17	
	angolul:	Economic Law						
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Helmeczi András			beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A tantárgy bevezető, jogi alaplámpéldákkal megteremtő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a jogi szakmai alapfogalmak megértéséhez és helyes alkalmazásához. A stúdium a gazdaság működését szabályozó jogintézmények leglényegesebb elemeinek és a gyakorlatban felhalmozódott tapasztalatoknak az ismertetésével elősegíti a hatályos jogi szabályok megértését, az alkalmazást körülvevő intézmények megismerését. Célja, hogy a hallgatók az elsajátított ismeretek birtokában önállóan legyenek képesek felismerni a gazdasági események jogi vonatkozásait, eligazodjanak az egyes folyamatokat jogi szempontból elhatároló ismérveken.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését. - Ismeri a kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos feladatokat, és ismeri a kereskedelmi tevékenységre vonatkozó alapvető jogi szabályozásokat. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjti, rendszerezi; egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban. - Képes egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenységet megtervezni, önállóan végezni. - Eredményesen működik együtt a projektfeladatok és munkafeladatok megoldása során munkatársaival és vezetőivel. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. - Törekszik a kereskedelmi és marketing tevékenység fejlesztésére és a változó gazdasági és jogi környezethez igazítására. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért - Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. - Általános szakmai felügyelet, irányítás és ellenőrzés mellett munkaköri leírásában szereplő feladatait tudatosan tervezi, önállóan szervezi, és munkáját rendszeresen ellenőrzi. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Jogi alapfogalmak, személyi jog, dologi jog, kötelmi jog, gazdasági társaságok és egyéb vállalkozási formák, bírósági és közigazgatási eljárások, munkajogi ismeretek.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Összefoglaló tankönyvből önálló tanulás, előadásokon a fontosabb témakörök elméleti magyarázata.</p>								

Értékelés

Az *írásbeli* vizsgáztatás jelenléti oktatás esetén papír alapú, előre nyomtatott, online oktatás esetén az e-learning rendszerben feltöltött kérdéssor kitöltésével történik. A vizsgadolgozat maximális pontszáma 15, az egyes érdemjegyek az alábbiak szerint érhetők el:

0-7 pont: *elégtelen (1)*

8-9 pont: *elégséges (2)*

10-11 pont: *közepes (3)*

12-13 pont: *jó (4)*

14-15 pont: *jeles (5)*

A *szóbeli* vizsgáztatás értékelési szempontjai:

elégtelen (1): fogalmak ismeretének hiánya

elégséges (2): fogalmak általános, lényegi ismerete és helyes alkalmazása

közepes (3): fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, néhány fontos részletszabály ismerete az egyes jogintézményekhez

jó (4): fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok többségének ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez

jeles (5): fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez, összefüggések értelmezése

Kötelező szakirodalom:

Helmeczi András: Gazdasági jogi alaptan, Debrecen 2015 (ISBN 978-963-12-1855-8)

Ajánlott szakirodalom:

Hatályos jogszabálysövegek: www.njt.hu, net.jogtar.hu

Petrik Ferenc (szerk.): Polgári jog I-IV. Polgári jog I-IV. – Kommentár a gyakorlat számára, Budapest (HVG-Orac) 2020 (ISBN 963 9203 96 3)

Heti bontott tematika	
1.	A jog mint társadalmi norma, a jogrendszer tagozódása, a jogforrások. TE*: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
2.	A jogviszony fogalma, alanyai, tárgya, szerkezete. A jogalanyok csoportosítása. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
3.	A polgári jog alapelvei. Személyi jog. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
4.	A tulajdonjog és a használati jogok, birtokjog. Az ingatlan-nyilvántartás. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
5.	Kötelmi jog általános rész 1: alapfogalmak, kötelelem-keletkeztető tények, teljesítés, jognyilatkozatok, képviselet. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
6.	Kötelmi jog általános rész 2: a szerződés általános szabályai. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
7.	Egyes szerződések 1: tulajdonátruházó szerződések, vállalkozási típusú szerződések. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
8.	Egyes szerződések 2: megbízási típusú szerződések, használati szerződések TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
9.	Egyes szerződések 3: pénzügyi szerződések. Kártérítés. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
10.	A jogi személyek általános szabályai. A gazdasági társaságok általános szabályai. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
11.	Közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
12.	Egyéb jogi személyek és az egyéni vállalkozás. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
13.	A gazdasági élet eljárásai. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
14.	Munkajogi alapismeretek. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Közigazgatási alapismeretek				Kódja:	GT_AVIN014-17 GT_AVINS014-17	
	angolul:	Basics of Administrative Law						
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	3	Heti	0	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Helmeczi András		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
az állam felépítésével, feladatmegosztásával, működési rendszernek sajátosságaival kapcsolatos legfontosabb jogszabályok között eligazodjanak, valamint segítséget nyújt a közigazgatási szakmai alapfogalmak megértéséhez és helyes alkalmazásához.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- Rendelkezik a vidékfejlesztés és mezőgazdaság szakterületén az alapvető jogi és etikai szabályok ismeretével.								
- Ismeri az agrárgazdaságot és vidékfejlesztést működtető intézményhálózatot, valamint a hozzá kapcsolódó hazai és nemzetközi jogszabályi hátteret.								
<i>Képesség:</i>								
- Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten.								
<i>Attitűd:</i>								
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat.								
- Törekszik a kereskedelmi és marketing tevékenység fejlesztésére és a változó gazdasági és jogi környezethez igazítására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért								
- Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.								
- Általános szakmai felügyelet, irányítás és ellenőrzés mellett munkaköri leírásában szereplő feladatait tudatosan tervezi, önállóan szervezi, és munkáját rendszeresen ellenőrzi.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Az állam: típusai, funkciói, berendezkedése. A közigazgatási eljárás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A kiadott jegyzetből önálló tanulás, előadásokon a fontosabb témakörök elméleti magyarázata.								
Értékelés								
Az írásbeli vizsgáztatás papír alapú, előre nyomtatott kérdéssor kitöltésével történik. A vizsgadolgozat maximális pontszáma 15, az egyes érdemjegyek az alábbiak szerint érhetők el:								
0-7 pont: <i>elégtelen (1)</i>								
8-9 pont: <i>elégséges (2)</i>								
10-11 pont: <i>közepes (3)</i>								
12-13 pont: <i>jó (4)</i>								
14-15 pont: <i>jeles (5)</i>								
A szóbeli vizsgáztatás értékelési szempontjai:								

elégtelen (1): fogalmak ismeretének hiánya

elégséges (2): fogalmak általános, lényegi ismerete és helyes alkalmazása

közepes (3): fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, néhány fontos részletszabály ismerete az egyes jogintézményekhez

jó (4): fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok többségének ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez

jeles (5): fogalmak pontos ismerete és helyes alkalmazása, részletszabályok ismerete és helyes alkalmazása az egyes jogintézményekhez, összefüggések értelmezése

Kötelező szakirodalom:

Magyarország Alaptörvénye

2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról

2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról

Ajánlott szakirodalom:

Hatályos jogszabálysövegek: www.njt.hu, net.jogtar.hu

Balla Zoltán: A közigazgatás alapintézményei, Budapest (NKE Ludovika Kiadó) 2023

Heti bontott tematika	
1.	Alkotmányos és jogi ismeretek TE*: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
2.	Az államszervezet 1. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
3.	Az államszervezet 2. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
4.	A közigazgatás intézményrendszere TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
5.	Jogi szabályozás TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
6.	1. zárthelyi dolgozat TE:
7.	Az általános közigazgatási rendtartás szabályai 1. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
8.	Az általános közigazgatási rendtartás szabályai 2. TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
9.	Államháztartási ismeretek TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
10.	Az Európai Unió közigazgatási szemszögből TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
11.	Közigazgatási szervezetek működése TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
12.	Közszolgálat TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
13.	Az ingatlan-nyilvántartási eljárás különös szabályai TE: a vonatkozó joganyag legfontosabb szabályainak ismerete
14.	2. zárthelyi dolgozat TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Kertészet				Kódja:	GT_AVIN015-17	
		angolul:						GT_AVINS015-17	
Felelős oktatási egység:			Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar, Kertészettudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium (írásban)	5	magyar	
Levelező		Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Takácsné Dr. Hájos Mária			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
A hallgatók a kurzus keretein belül képet kapnak a zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermesztés helyzetéről, az ágazat fejlődésének irányvonalairól, valamint a fontosabb termesztéstechnológiai elemek alkalmazásáról.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
<i>Tudás:</i>									
A hallgató a tantárgy során megismeri a hazai kertészeti termesztés általános jellemzőit, fejlődési irányait és helyét a hazai agráriumban. Felhasználható információkkal rendelkezik a gyümölcs, zöldség és szőlőtermesztés alapvető lehetőségeiben.									
<i>Képesség:</i>									
A kertészeti ágazatok alapvető elméleti ismeretei után az azokkal összefüggő gyakorlati megvalósítás lehetőségeit mérlegelni tudja. A felmerülő problémák megoldására alapvető javaslatokat tud tenni, az új ismereteket innovatív módon alkalmazza.									
<i>Attitűd:</i>									
Magas színvonalú hivatástudattal rendelkezik, szakmai kérdésekben konstruktív javaslatokat tesz, amit a közösség felé is képes vállalni.									
<i>Autonómia és felelősség:</i>									
Átlátja az általános és komplexebb kertészeti termeléssel kapcsolatos problémákat, azokra önállóan is képes megoldást találni, javaslatait érthetően megfogalmazni. Az elsajátított ismeretek alapján a megfelelő súllyal kezeli a hazai kertészeti szektor lehetőségeit és korlátait. A diploma megszerzése után céltudatosan tudja érdekeit és javaslatait érvényesíteni akár egyéni gazdálkodásában, vagy a kisebb, a nagyobb mezőgazdasági termelőüzemekben belül is.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
Zöldségtermesztés									
1. A hazai zöldségtermesztés helyzete és sajátosságai; Zöldségfélék hőigény szerinti csoportosítása és az alkalmazott szaporítási módok.									
2. Gyökérszöldségfélék általános jellemzése – sárgarépa, petrezselyem, cékla és zeller termesztése.									
3. A vöröshagyma és fokhagyma általános jellemzése és termesztése. Hüvelyesek – zöldbab és zöldborsó – környezeti igénye és termesztése.									
4. Csemegekukorica és a kabakosok – uborka és dinnyék – környezeti igénye és termesztése.									
5. Étkezési paprika és paradicsom környezeti igénye és termesztése.									
Gyümölcstermesztés									
6. A nemzetközi és a hazai gyümölcstermesztés helyzete, fejlődésének irányai.									
7. A gyümölcsstermő növények rendszertana, gyakorlati csoportosítása, alaktani és biológiai tényezői.									
8. A gyümölcsstermesztés ökológiai alapjai (gyümölcsfélék ökológiai igénye, környezeti tényezők).									
9. Gyümölcsültetvények létesítése (terület megválasztás, alany és fajta, ültetési rendszer megválasztás, telepítés).									
10. Gyümölcsstermesztésben alkalmazott hagyományos és intenzív koronaformák.									
Szőlőtermesztés									
11. A hazai szőlőtermesztés helyzete és fejlődésének irányai, borvidékek.									
12. A szőlő morfológiája; Művelés- és metszsmódok.									

- 13. A szőlő feldolgozása, a fehérbor előállítás technológiája.
- 14. A vörösbor előállítás technológiája, különleges borkezelési eljárások.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív előadások

Értékelés

- mindhárom tantárgyrészből félévközi zh.
- kollokvium (írásban) – mindhárom részből egy időben ad számot a tudásáról

Kötelező szakirodalom:

- Takácsné Hájos M. (2020): Szántóföldi zöldségtermesztés. Debreceni Egyetem, Egyetemi jegyzet. 171 p.
- Gonda I. – Csihon Á. (2018): A gyümölcstermesztés alapjai. Egy. jegyzet. Debreceni Egy. Kiadó. 198. p.
- Rakonczás N. (2013): Szőlőtermesztés. Egyetemi jegyzet. 192 p.

Ajánlott szakirodalom:

- Hodossi S., Kovács A., Terbe I. (szerk.) (2004): Zöldségtermesztés szabadföldön. Mezőgazda Kiadó, Budapest. 355 p.
- Papp J. (2003): Gyümölcstermesztési alapismeretek. Mezőgazda Kiadó, Budapest. 472. p.
- Sz. Nagy L., Bényei F., Lőrincz A. (2005): Szőlőtermesztés. Mezőgazda Kiadó, Budapest. 434 p. ISBN: 9789632864464

Heti bontott tematika	
14.	A hazai zöldségtermesztés helyzete és sajátosságai; Zöldségfélék hőigény szerinti csoportosítása és az alkalmazott szaporítási módok. TE*
15.	Gyökérszöldségfélék általános jellemzése – sárgarépa, petrezselyem, cékla és zeller termesztése. TE
16.	A vöröshagyma és fokhagyma általános jellemzése és termesztése. Hüvelyesek – zöldbab és zöldborsó – környezeti igénye és termesztése. TE
17.	Csemegekukorica és a kabakosak – uborka és dinnyék – környezeti igénye és termesztése. TE
18.	Étkezési paprika és paradicsom környezeti igénye és termesztése. TE
19.	A nemzetközi és a hazai gyümölcstermesztés helyzete, fejlődésének irányai. TE
20.	A gyümölcstermő növények rendszertana, gyakorlati csoportosítása, alaktani és biológiai tényezői. TE
21.	A gyümölcstermesztés ökológiai alapjai (gyümölcsfélék ökológiai igénye, környezeti tényezők). TE
22.	Gyümölcsültetvények létesítése (terület megválasztás, alany és fajta, ültetési rendszer megválasztás, telepítés). TE
23.	Gyümölcstermesztésben alkalmazott hagyományos és intenzív koronaformák. TE
24.	A hazai szőlőtermesztés helyzete és fejlődésének irányai, borvidékek. TE
25.	A szőlő morfológiája; Művelés- és metszsmódok. TE
26.	A szőlő feldolgozása, a fehérbor előállítás technológiája. TE
27.	A vörösbor előállítás technológiája, különleges borkezelési eljárások. TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Növénytermesztés természettudományi alapjai (növényélettan, növénytan)				Kódja:	GT_AVIN002-17 GT_AVINS002-17
		angolul:	Fundamentals of natural science in plant production (plant physiology, botany)					
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem TTK, BÖI, Növénytani Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	1	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Vasas Gábor			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a növénytermesztés növénytani alapjait elsajátítsák. A kurzus a növényrendszertani és anatómiai ismeretanyagon túl részleteiben tárgyalja a növényi fiziológia legfontosabb ismereteit. Áttekinti a megporzásbiológia, ökofiziológia legfontosabb alapjait. A klasszikus növénybiológiai ismeretanyagon túl a növényi hatóanyagtan valamint a növénybiológia alapfogalmait és legfontosabb ismereteit foglalja magába. A tantárgy a legfontosabb növénytani ismereteit a mindennapi életben jól ismert gazdasági növényeken valamint a mezőgazdasági modellnövényeken keresztül mutatja be.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
A hallgató a tárgy elvégzése után alkalmas a természetbe vont növények azonosítására, azok morfológiai-fiziológia alapon történő potenciális hasznosítására, a környezeti elemek és paraméterek helyes felismerésére, amelyek alapján optimalizált növényi struktúrák létrehozása megtörténik. A hallgató ismeri és alkalmassá válik a növényi hatóanyagtan tudásanyagát felhasználva a megfelelő növényi részek, komponensek helyes alkalmazására. A biotechnológiai ismeret tükrében a legalapvetőbb mikroszaporítási technikák alkalmazására és engedélyezett biotechnológiai módszerek felismerésére.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
növényrendszertan, növényi anatómia, növényélettan és növényi ökofiziológia, növényi hatóanyagtan, növényi biotechnológia								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
összefoglalás, értékelés, vélemények, elemzés, kritikai gondolkodás, reflexió, érvek, döntéshozatal,								
tanári előadás. magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás, korábbi anyag számonkérése, megfigyelés, rendszerezés								
Értékelés								
szóbeli, írásbeli számonkérés, 1-5 skálán értékelés								
Kötelező szakirodalom:								
Növényélettan - A növényi anyagcsere I-II. - A növényi anyagcsere Láng Ferenc (szerk.) ELTE Eötvös Kiadó, 2007 Növényrendszertan Hortobágyi Tibor Tankönyvkiadó Vállalat Budapest 1979								
Ajánlott szakirodalom:								
Farmakobotanika - A gyógynövénytan alapjai (Kemotaxonómia) - A gyógynövénytan alapjai Dános Béla, Argumentum, 2008								

Heti bontott tematika	
1.	A növényrendszertan története, a növények ismerete, a növények osztályozásának alapelvei hazai és nemzetközi botanikusok munkái, általános növényismeret a növényrendszertani alapismeretek, rendszerezés és általános növényismeret
2.	alacsonyabb szerveződésű növények rendszerezése és áttekintése fontosabb fajok példákkal a növényrendszertani alapismeretek, rendszerezés és általános növényismeret
3.	egyszikűek, kétszikűek rendszerezése, jelentőségük példánövényekkel a növényrendszertani alapismeretek, rendszerezés és általános növényismeret
4.	növényi szervek alakok formák és funkciók a növényi szervek szövetek morfológiai és funkcionális ismerete
5.	növényi szövetek, szervek és növényi sejtalkotók a növényi szervek szövetek morfológiai és funkcionális ismerete
6.	növényi fiziológia alapjai, alapvető növényi folyamatok és jelentőségük a növényi szervek szövetek morfológiai és funkcionális ismerete
7.	növényi hormonok és enzimek a növényi fiziológia értelmezése és gazdaságilag fontos összefüggései
8.	növényi ökofiziológia, fotoszintézis, a növénytermesztés-környezeti összefüggései a növényi fiziológia értelmezése és gazdaságilag fontos összefüggései
9.	beporzásbiológia, a növényi sokféleség és morfológiai változatosság jelentősége a növényi fiziológia értelmezése és gazdaságilag fontos összefüggései
10.	növényi hatóanyagtan, gazdasági értelemben jelentős növények metabolitjai növényi hatóanyagismeret alapjainak elsajátítása
11.	növényi hatóanyagtan II. jelentős növényi hatások, bioaktivitások és azok alkalmazásai növényi hatóanyagismeret alapjainak elsajátítása
12.	növényi biotechnológia története, módszerei, etikai vonatkozásai és korlátai a növényi biotechnológia alapvető módszereinek ismerete
13.	növényi biotechnológiai produktumok példákkal a növényi biotechnológia alapvető módszereinek ismerete
14.	összefoglalás; számonkérés általános növénytani ismeretek

A tantárgy neve:		magyarul:		Állattenyésztés természettudományi alapjai (állatélettan)		Kódja:	GT_AVIN045-17 GT_AVINS045-17		
		angolul:							
Felelős oktatási egység:				DE MÉK Állattudományi, Biotechnológiai és Természetvédelmi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	X	Heti	1	Heti	1	kollokvium	2	magyar	
Levelező		Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Pálfyné Dr. Vass Nóra, PhD		beosztása:	egyetemi adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
A tárgy oktatásának általános célja, hogy megismertesse a hallgatókat az emlősállatok bonyolult szervezetének oly részletességű felépítésével és működésével, amely a termelés szakszerű befolyásolásához elengedhetetlenül szükséges.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
<i>Tudás:</i>									
<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri az állatélettan alap szakmai szókincsét, a használatos alapfogalmakat. - Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. - Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez. - Az elméleti és gyakorlati tudása rendszerbe szerveződik. 									
<i>Képesség:</i>									
<ul style="list-style-type: none"> - Fejleszti tudását, és ehhez alkalmazza a tudásszerzés, önfejlesztés különböző módszereit - Megfelelő kommunikációs képességgel rendelkezik, amely alkalmassá teszi szakmai véleménye, álláspontjának megfogalmazására és –vita esetén- annak megvédésére. - Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában. 									
<i>Attitűd:</i>									
<ul style="list-style-type: none"> - Nyitott az adott szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására. - Folyamatos önképzésre törekszik. - Önállóan végzi feladatait. 									
<i>Autonómia és felelősség:</i>									
<ul style="list-style-type: none"> - Képzettségi szintjének megfelelő felelősségtudattal rendelkezik és reflektál saját tevékenységének következményeire. - Véleményét önállóan, szakmailag megalapozottan és felelőssége tudatában fogalmazza meg. 									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
Csontok, testtájak, nagy testüregek. A légzőkészülék. A vér és nyirokér-keringés. Az emésztőkészülék. Az endokrin rendszer Az izomműködés élettani alapjai. Az idegrendszer felosztása, felépítése, működése. Az érzékszervek. A köztakaró. A kiválasztó szervek. A női és hím ivarszervek anatómiája és működésük hormonális irányítása.									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Órai előadások.									
Értékelés									
Évközi ZH-k, félév végi kollokvium.									
Kötelező szakirodalom:									
<ol style="list-style-type: none"> 1. Novotniné Dankó Gabriella (szerk.) (2019): Állatélettan. Debreceni Egyetemi Kiadó. ISBN:978 963 318 8415 2. Husvéth Ferenc: Gazdasági állatok anatómiájának és élettanának alapjai. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2007. 589 p. ISBN: 978-963-286-369-6 3. Az előadások anyagai az http://elearning.unideb.hu oldalon letölthetők 									
Ajánlott szakirodalom:									
<ol style="list-style-type: none"> 4. Rudas- Frenyó: Az állatorvosi élettan alapjai. Springer Hungarica Kiadó, Budapest, 1995. 610 p. ISBN: 963-8455-08-X 									

Heti bontott tematika	
1.	A sejtalkotók, az alapszövetek, a szervrendszerek és a készülékek. A homeosztázis. TE* A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
2.	Síkok és irányok az állat testén. Csontok, testtájak, nagy testüregek. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
3.	A csont felépítése, a csontosodás folyamata, Ca- és P- anyagcsere. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
4.	A légzőkészülék felépítése, a légzés élettana. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
5.	A vér és nyirokér-keringés. Immunológiai alapok. Az immunitás. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
6.	Az emésztőkészülék felépítése, működése TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
7.	A szénhidrátok, zsírok, fehérjék emésztése, felszívódása, anyagcsereje. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
8.	A vitaminok és ásványi anyagok szerepe az állati szervezet működésében. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
9.	Az endokrin rendszer működése. A stressz. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
10.	Az izomszövet felépítése, az izomműködés élettani alapjai. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
11.	Az idegrendszer felosztása, felépítése, működése TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
12.	Az érzékszervek felépítése, működése. A köztakaró részei, funkciói. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
13.	A kiválasztó szervek. A kiválasztás folyamata. TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.
14.	A női és hím ivarszervek anatómiája és működésük hormonális irányítása TE A vonatkozó anyag legfontosabb ismeretének elsajátítása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Állattenyésztés természettudományi alapjai (állattan)				Kódja:	GT_AVIN046-17 GT_AVINS046-17
		angolul:	Basics of animal husbandry (Zoology)					
Felelős oktatási egység:		DE MÉK Állattudományi, Biotechnológiai és Természetvédelmi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	1	Heti	1	Kollokvium	2	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Gyüre Péter		beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók Az állattan rész során a hallgatók megismerkednek az állatvilág törzseinek anatómiájával és rendszertanával.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul <i>Tudás:</i> Ismeri az állattan alap szakmai szókincsét, a használatos alapfogalmakat. Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit. Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez. Az elméleti és gyakorlati tudása rendszerbe szerveződik. <i>Képesség:</i> Fejleszti tudását, és ehhez alkalmazza a tudásszerzés, önfejlesztés különböző módszereit Megfelelő kommunikációs képességgel rendelkezik, amely alkalmassá teszi szakmai véleménye, álláspontjának megfogalmazására és –vita esetén- annak megvédésére. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában. <i>Attitűd:</i> Nyitott az adott szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására. Folyamatos önképzésre törekszik. Önállóan végzi feladatait. <i>Autonómia és felelősség:</i> Képzettségi szintjének megfelelő felelősségtudattal rendelkezik és reflektál saját tevékenységének következményeire. Véleményét önállóan, szakmailag megalapozottan és felelőssége tudatában fogalmazza meg								
A kurzus rövid tartalma, témakörei Az állattan tárgy oktatása során a hallgatók megismerkednek az állatvilág törzseinek anatómiájával és rendszertanával. Bemutatásra kerülnek a hazai fontosabb állatcsoportok, az tanórák során a hallgatók megismerik az állatvilág ökológiai és mezőgazdasági jelentőségét és természetvédelmi értékét. Állattan tematika: Állatrendszertani alapok A gerinctelen állattörzsek áttekintése Az Ízeltlábúak törzsének anatómiája és rendszertana Rovarok anatómiája és rendszertana A Gerincesek törzsének rendszertani áttekintése Halak, kételtűek és hüllők anatómiája és rendszertana Madarak és emlősök anatómiája és rendszertana								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, gyakorlatok
e-learning

Értékelés

A vizsga írásbeli és szóbeli formában történhet. A vizsga anyagát a leadott anyagrészek és a kötelező irodalmak képezik.

Kötelező szakirodalom:

Juhász L.- Kozák L.: 2009. Állattani alapismeretek. Bástyia Kiadó. Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Bakonyi, G. (szerk.) (2004): Állattan. Mezőgazda Kiadó. Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Állatrendszertani alapok TE* A hallgatók megismerik az állatok rendszertanának alapjait
2.	A gerinctelen állattörzsek áttekintése TE A hallgatók megismerik a laposférgek és a fonálférgek törzsének anatómiáját és rendszertanát
3.	Puhatestűek és gyűrűsférgek törzsének áttekintése TE A hallgatók megismerik a puhatestűek és gyűrűsférgek törzsének anatómiáját és rendszertanát
4.	Ízeltlábúak anatómiája és rendszertana TE A hallgatók megismerik az ízeltlábúak törzsének anatómiáját és rendszertanát
5.	Rovarok anatómiája és rendszertana TE A mezőgazdasági szempontból fontosabb rovarrendek áttekintése (kérészek, szitakötők, tojócsovesek, tojókampósok)
6.	Rovarok anatómiája és rendszertana TE A mezőgazdasági szempontból fontosabb rovarrendek áttekintése, poloskák, bogarak
7.	Rovarok anatómiája és rendszertana TE A mezőgazdasági szempontból fontosabb rovarrendek áttekintése, lepkék
8.	Rovarok anatómiája és rendszertana TE A mezőgazdasági szempontból fontosabb rovarrendek áttekintése, hártványászárnyúak, kétszárnyúak
9.	Gerincesek rendszertani áttekintése TE A hallgatók megismerik a gerincesek törzsének anatómiájával és rendszertanával
10.	Halak anatómiája és rendszertana TE A hallgatók megismerik a fontosabb hazai ingola és halfajokat
11.	Kételtűek anatómiája és rendszertana TE A hallgatók megismerik a fontosabb hazai kételtű fajokat
12.	Hüllők anatómiája és rendszertana TE A hallgatók megismerik a fontosabb hazai hüllőfajokat
13.	Madarak anatómiája és rendszertana TE A hallgatók megismerik a fontosabb hazai madárfajokat
14.	Emlősök anatómiája és rendszertana TE A hallgatók megismerik a fontosabb hazai emlős fajokat

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Agrártermelés természettudományi alapjai (agrokémia)				Kódja:	GT_AVIN047-17 GT_AVINS047-17
		angolul:	Scientific basics of agricultural production (agricultural chemistry)					
Felelős oktatási egység:		DE MÉK Talajtani és Agrokémiai Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	1	Heti	1	gyakorlati jegy	2	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Erdeiné Dr. Kremper Rita			beosztása:	Egyetemi adjunktus	
A kurzus célja , hogy a hallgatók az alapvető agrokémiai ismereteket elsajátítsák								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, , kertészeti) ágazatokhoz kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket								
<i>Képesség:</i> Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait								
<i>Attitűd:</i> Fogékony a környezettudatosság és az emberu egészség iránt és érzékeny a vidékgazdasággal kapcsolatosan felmerülő problémákra								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A fenntartható gazdálkodás alapelvei t , Növényi és állati tápelemek ,A növények kémiai összetétele, talajkémiai alapismeretek, Liebig és Mitscherlich törvény, N körforgalom, N trágyák, szerves trágyák, szaktanácsadás, tápelem hiánytünetek, növényvédőszer kémia								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás során az információk elhangzása után az elméletet a gyakorlattal összekötő kérdések megbeszélése, Gyakorlaton kísérletezés, számolás, Szaktanácsadás számolásra névre szóló szorgalmi feladat, ezzel kapcsolatos kérdésekre konzultáció.								
Értékelés								
A félév során zárthelyi dolgozatok és egy beadandó szorgalmi feladat, ezek összegzése adja a gyakorlati jegyet								
Kötelező szakirodalom:								
Erdeiné Kremper Rita: Az agrártermelés természettudományi alapjai (ejegyzet, elearning olalon)								
Ajánlott szakirodalom:								
Füleky György : Korszerű tápanyaggazdálkodás 2013 Fókusz sorozat, Kiadó: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Loch Jakab- Kiss Szendille: Agrokémia (2013) egyetemi jegyzet								

Heti bontott tematika	
1.	A fenntartható gazdálkodás alapelvei, A növények kémiai összetétele TE*
2.	TE
3.	A növényi tápelemek, Ionadszorpció a talajban, Talajsavanyúság TE
4.	Vízformák a talajban, A tápanyagellátás és a termés mennyiségének kapcsolata, Tápanyagformák a talajban, N a talajban TE
5.	Tápanyagformák a talajban, N a talajban, műtrágyázási szaktanácsadás TE
6.	Szerves és műtrágyák, növényvédőszeresek, talajjavítás TE
7.	Szerves és műtrágyák, növényvédőszeresek, talajjavítás TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Agrártermelés természettudományi alapjai				Kódja:	GT_AVIN048-17 GT_AVINS048-17
		angolul:	Natural sciences in agricultural production (Soil Science)					
Felelős oktatási egység:		DE MÉK Agrokémiai és Talajtani Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	1	Heti	1	gyakorlati jegy	2	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tállai Magdolna			beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a talajtan tudományának főbb területeivel, a talajtan történetével, a talajok osztályozásának különböző módjaival, a talajok fő funkcióival, a talajok alkotórészeivel és a talajképző kőzetekkel. Fontos célja a kurzusnak, hogy a hallgatók megértsék a talajképződés folyamatát, hogy át lássák a fizikai, kémiai, biológiai mállás szerepét. Továbbá elhelyezzék magukban a talajok jelentőségét, illetve a talaj –növény – környezet interakció szerepét. Főbb talajtípusok, bennük végbemenő alapvető folyamatok megismerése, talajtípusok jellemzése.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Megismeri és megérti, a talaj környezeti szerepét, talajban lejátszódó folyamatokat. Megismeri a mezőgazdasági tevékenység hatását a talaj-víz-környezet rendszerére. Ismeri és alkalmazni tudja a fenntartható mezőgazdasági tevékenység alapelveit.</p> <p><i>Képesség:</i> A termelő tevékenységében képes szemmel tartani: - a talajvédelem, - a környezet védelme és az - élelmiszer minőség követelményeit.</p> <p><i>Attitűd:</i> - Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny a vidékgazdasággal kapcsolatosan felmerülő problémákra. - Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A talaj fogalma, és annak alkotórészei. A talaj funkciói. A talajképző ásványok és kőzetek. Talajképző tényezők, talajképződési folyamatok. A talaj szerves anyagai. A humusz. A humusz szerepe a talajban. A talaj kémiai tulajdonságai. Oldható sók a talajban. A talaj kolloid méretű alkotórészei. A talaj kémhatása. A talaj fizikai tulajdonságai. A talaj szemcseösszetétele, a talajok osztályozása textúrájuk alapján. A talaj szerkezete. A talaj pórus rendszere. A talajok vízgazdálkodása. Nedvességformák a talajban. A talajosztályozás elvei és módszerei. Talajtípusok.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadás, gyakorlat. Talajok nedvességtartalmának gyakorlati számolása, házi feladat. Talajtípusok, folyamatok szemléltetése, megbeszélés. Részben önálló munkavégzés, konzultáció.</p>								

Értékelés

0-49% elégtelen (1)

50-62% (2)

63-75% (3)

76-87% (4)

87-100% (5)

Kötelező szakirodalom:

Talajtan: Stefanovits – Filep – Füleky 1999. Talajtan, Mezőgazda Kiadó, Bp. ISBN 963 9239 13 5.

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_521_Talajtan/adatok.html

Talajtan 2021. Szerk: Kátai J. Egyetemi Jegyzet. DE MÉK ATI. ISBN978-963-318-936-8

Ajánlott szakirodalom:

Alkalmazott talajtan: Kátai J. 2011. <https://docplayer.hu/26212772-Alkalmazott-talajtan-katai-janos.html>

Heti bontott tematika		
	Előadás	Gyakorlat
1.	A talaj fogalma, és annak alkotórészei. A talaj funkciói.	Talajszelvény definíciója, jellemzése, leírása, helyszíni vizsgálatok: szín, szerkezet, textúra, Na_2CO_3 , CaCO_3 kimutatása, fenoltalein lúgosság vizsgálat, kémhatás helyszíni meghatározása.
	TE* az adott szakterületre vonatkozó fogalmak, elméletek ismertetése, szemléltetés, megbeszélés, környezetvédelem, talajvédelem elveinek elsajátítása.	A hallgató megismeri a talajszelvényt, és képes annak jellemzésére, leírására, elkülönítésére, alapvető laboratóriumi vizsgálatok elsajátítása. Talajfunkciók felismerése.
2.	A talajképző ásványok és kőzetek. Talajképző tényezők, talajképződési folyamatok.	Talajtextúra meghatározása laboratóriumi módszerekkel ($\text{LI}\%$; K_A ; hy ; 5h kapillaris vízemelés vizsgálatok).
	TE* az adott szakterületre vonatkozó fogalmak, elméletek ismertetése, folyamatok megismerése a fenntartható mezőgazdaság rendszerében.	Laboratóriumi eszközök megismerése, alkalmazása, a tudás gyakorlatba ültetése, textúracsoportok elkülönítése a gyakorlatban.
3.	Talajok fizikai tulajdonságai (szín, textúra, szerkezet, térfogattömeg, sűrűség, összporozitás).	Talaj térfogattömeg, és sűrűség meghatározása laboratóriumban. Pórusviszonyok jellemzése a talajban.
	TE* az adott szakterületre vonatkozó fogalmak, elméletek ismertetése.	Laboratóriumi eszközök további ismerete, alkalmazása, feladatok megoldása, módszerek alkalmazása, gyakorlás.
4.	Talajok vízgazdálkodása, nedvesség a talajban.	Talajnedvesség számolása különböző mértékegységekben. Öntözővíz számítás.
	TE* az adott szakterületre vonatkozó fogalmak, elméletek ismertetése.	Az adott tudományterületen számítási feladat megoldása, kalkuláció, gyakorlás, képletek alkalmazása a talajban.
5.	Talajok kémiai tulajdonságai (sók a talajban, kolloid méretű alkotórészek, kémhatás, savanyúságformák a talajban)	Kémhatás mérése laboratóriumi módszerrel, savanyúságformák tanulmányozása.
	TE* az adott szakterületre vonatkozó fogalmak, elméletek ismertetése.	laboratóriumi eszközök új ismerete, alkalmazása, a tudás gyakorlatba ültetése, mérési feladatok a laboratóriumban.
6.	A talaj szerves anyagai. A humusz. A humusz szerepe a talajban.	Humusz mérése laboratóriumi vizsgálattal. Standard sor készítés, görbe rajzolása, számolás.
	TE* az adott szakterületre vonatkozó fogalmak, elméletek ismertetése, szerves anyag-talaj-növény és egészséges étel-miszer összefüggés feltárása.	Laboratóriumi eszközök új ismerete, alkalmazása, a tudás gyakorlatba ültetése, laborgyakorlat szerzése.
7.	Főbb talajtípusok, alapvető, jellemző folyamatok, talajtípusok jellemzése.	Na_2CO_3 , CaCO_3 kimutatása laboratóriumi módszerekkel.
	TE* az adott szakterületre vonatkozó fogalmak, elméletek ismertetése, talajok jellemzése a fenntartható növénytermesztés szolgálatában.	Laboratóriumi eszközök új ismerete, alkalmazása, a tudás gyakorlatba ültetése, feladatok megoldása, környezettudatosság elsajátítása a talaj – növény rendszerben.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Növénytermesztés				Kódja:	GT_AVIN020-17 GT_AVINS020-17	
	angolul:	Crop Production						
Felelős oktatási egység:		DE MÉK Növénytudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Pepó Péter			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók Elsajátítsák a szántóföldi növénytermesztés alapjait, fontosabb technológiai elemei, valamint néhány modell növény termesztestechnológiai folyamatát.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ismeri a mezőgazdasági termelési és a szántóföldi növénytermesztési alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket hazai és nemzetközi szinten. – Ismeri a növénytermesztés alapvető összefüggéseit. – Ismeri a növénytermesztésben végbemenő folyamatok agronómiai és közgazdasági összefüggéseit, kölcsönhatásait. – Ismeri a növénytermesztésben alkalmazható menedzsmentismereteket a gazdálkodó egység méretétől függetlenül. – Ismeri a növénytermesztés szakmai szókincsét, annak sajátosságait, a hatékony kommunikáció formáit, módszereit és eszközeit. – Ismeri a fenntartható növénytermesztés termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait. – Ismeri a növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti ágazatok tervezéséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. – Ismeri a korszerű vezetélméleti és szervezti irányítási folyamatokat a növénytermesztésben. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Képes a növénytermesztés területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. – Képes a növénytermesztés területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez szükséges feltételrendszert. – Képes növénytermesztési folyamatok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten. – Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok növénytermesztéssel kapcsolatos előírásait. – Képes a növénytermesztéssel kapcsolatos idegen nyelvű információk megértésére, és speciális szak kifejezéseinek aktív alkalmazására. – Képes az írásbeli és szóbeli kommunikációt segítő eszközök hatékony alkalmazására. – Képes a növénytermesztéssel kapcsolatos agrármérnöki feladatok ellátására és az ehhez szükséges informatikai (adatbázis kezelés, programalkalmazás) ismeretek alkalmazására. – Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Nyitott a növénytermesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére. – Kezdeményező, fogékony az újdonságokra a növénytermesztésben. – Befogadó mások véleménye, a növénytermesztés ágazati, regionális, nemzeti és európai értékei iránt. – Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny a növénytermesztéssel kapcsolatosan felmerülő problémákra. – Nyitott a gazdaságok növénytermesztési feladatainak a kezelésére. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul a növénytermesztés területén. – Önállóan tervezi meg saját szakmai előmenetelét. 								

- A termelés-szervezeti egységek középszintjén önállóan gyakorolja a növénytermesztési feladatokat, döntéseiért felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt álló munkatársak munkájáért.
- Felelősséggel vállalja nyilatkozatainak, véleményének következményeit.
- Részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le a növénytermesztési folyamatokban.
- Szakmai irányítás mellett képes növénytermesztési kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő, közvetlen irányítására.
- Önállóan képes a növénytermesztési folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására.
- Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A szántóföldi növénytermesztés ökológiai, biológiai-genetikai, agrotechnikai elemei. A növénytermesztési folyamatok kreatív elemzése, értékelése. A fontosabb modell növények termesztéstechnológiájának megismerése.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, gyakorlat, növény- és magfelismerés, szántóföldi tanulmányút

Értékelés

Kollokvium

Kötelező szakirodalom:

Dr. Pepó Péter (szerk.): Általános növénytermesztési ismeretek (tankönyv, 2019)
 Dr. Pepó Péter (szerk.): Alapnövények (tankönyv, 2019)

Ajánlott szakirodalom:

Dr. Pepó Péter (szerk.) Alternatív növények (tankönyv, 2019)

Heti bontott tematika	
1.	A szántóföldi növénytermesztés helye a diszciplínák között, története, fejlődése, a növénytermesztés jelentősége a nemzetgazdaságban TE*
2.	Termesztéstechnológiai modellek, azok agronómiai és ökonómiai értékelése TE
3.	A növénytermesztés ökológiai, biológiai és agrotechnikai feltételrendszere, hatásuk a termésképződési folyamatokra TE
4.	A növénytermesztés speciális ágazati ökonómiai szempontjai, fejlesztési lehetőségek a jövőben TE
5.	A búza termesztés jelentősége a világon és hazánkban, az ökológiai feltételek szerepe, a termőhelyspecifikus technológiák TE
6.	A búza termesztés genetikai alapjai, a fajtahasználat szempontjai, fajtaspecifikus technológiák TE
7.	A búza termesztés agrotechnikai elemei, eltérő intenzitású modellek TE
8.	A kukorica termesztés jelentősége a világon és hazánkban, az ökológiai feltételek szerepe, termőhelyspecifikus technológiák TE
9.	A kukorica termesztés biológiai alapjai, hibridportfólió, hibridspecifikus technológiák TE
10.	A kukorica termesztés agrotechnikai elemei, eltérő intenzitású technológiai modellek TE
11.	Az olajnövények agronómiai jelentősége, szerepük a gazdálkodásban. A napraforgó termesztés jelentősége, ökológiai feltételek TE
12.	A napraforgó termesztés biológiai alapjai, agrotechnikai tényezők a termesztéstechnológiában TE
13.	A takarmánynövények termesztésének országos és üzemi jelentősége. A lucerna termesztés ökológiai és biológiai feltételei TE
14.	A lucerna termesztés agrotechnikai elemei, azok interaktív feltételrendszere TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Állattenyésztés				Kódja:	GT_AVIN021-17 GT_AVINS021-17	
	angolul:	Animal breeding						
Felelős oktatási egység:		Állattenyésztési Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Czeglédi Levente			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a főbb gazdasági állatfajok tenyésztését, tartástechnológiáját, a termék-előállítás folyamatát. A tantárgy sikeres abszolválása után olyan ágazati, termelési ismerettel rendelkeznek, melyet mind a termelésben, mind a közigazgatásban hasznosítani tudnak.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri az állattenyésztési ágazat tervezéséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a vidékfejlesztéshez kapcsolatos agrármérnöki feladatok ellátására. Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére. Nyitott a (családi) gazdaságok menedzsmentjére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A termelés-szervezeti egységek középszintjén önállóan gyakorolja a menedzsment funkciókat, döntéseiért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A tantárgy keretein belül ismertetésre kerülnek a hazai állattenyésztési ágazat jellemzői, volumene, illetve ezt nemzetközi kitekintésben is pozícionáljuk. A szarvasmarha, juh, sertés és baromfitenyésztés területein az állatok tartástechnológiája, takarmányozása, a világfajták és hazai genotípusok, szaporodásbiológiai tulajdonságok jelentik a diszciplína meghatározó vázát.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások tartása ppt és video file-ok segítségével.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Kollokvium</p>								
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Szabó F. (szerk.) (2006): Állattenyésztés (BSc). Mezőgazda Kiadó, 1-285.</p>								
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Novotniné Dankó Gabriella (szerk.) (2015): Sertésenyésztés. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest. ISBN:978-615-5224-62-1</p> <p>Jávor András (szerk.) (2014): Juhtenyésztés. Mezőgazda Kiadó, Budapest ISBN/ISSN 978-963-286-558-4</p> <p>Holló I. – Szabó F. szerk. (2016): Szarvasmarha tenyésztés. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 257.p. ISBN: 9789632867205.</p>								

Heti bontott tematika	
1.	Az ágazat hazai és nemzetközi helyzetének bemutatása, termelési volumenek, trendek. TE*: A hallgató képes lesz elhelyezni állattenyésztésünk méretét, pozícióját, intenzitását, jellegét.
2.	Szarvasmarha-tenyésztésünk helyzete. A fajták szerepe a termék-előállításban. TE: A hallgató megismeri a tej és hústermelés hazai viszonyait, és a fontosabb fajtákat.
3.	A tej- és hústermelő-képesség, valamint a másodlagos értékmérők szerepe a minőségi termék-előállításban. TE: A hallgató megismeri a szarvasmarha főbb értékmérő tulajdonságait.
4.	Szarvasmarha-tenyésztésünkben jelenleg alkalmazott tenyésztési és takarmányozási elemek hatása a termékek minőségére. TE: A hallgató megismeri a szarvasmarha tenyésztését és takarmányozását.
5.	Szarvasmarha-tenyésztésünkben jelenleg alkalmazott technológiai elemek hatása a termékek minőségére. TE A hallgató megismeri a szarvasmarha tartástechnológiáját.
6.	A vágósertés előállítás táplálkozási, nemzetgazdasági és külpiaci jelentősége. A küllem és a típus ismertetése és jelentősége. TE A hallgató megismeri sertéshúst, mint terméket, jelentőségét.
7.	A sertés fontosabb értékmérő tulajdonságai (szaporaság, növekedési erély, takarmányhasznosítás, vágóérték, örökítő képesség). TE A hallgató megismeri a sertés fontosabb értékmérő tulajdonságait.
8.	A sertés-tenyésztésben alkalmazott tenyésztési eljárások. A hibridsertések kialakítása. A sertés takarmányozása. Sajátosságai (emésztés, felszívódás, értékesülés). TE A hallgató megismeri a főbb sertés-tenyésztési eljárásokat.
9.	A juhtenyésztés hazai és világgazdasági helyzete, jelentősége. A fejlesztés irányai. A juhtenyésztés alapismeretei, domesztikáció és annak hatása. TE A hallgató megismeri a juhtenyésztésünk helyzetét és világgazdasági jelentőségét.
10.	A juh értékmérői és a közöttük fennálló kapcsolatrendszer. Tenyésztési eljárások elmélete és gyakorlata a juhtenyésztésben. A juh szaporítása, a szaporulat és szaporaság növelésének biológiai alapjai, elméleti és gyakorlati lehetőségei. TE A hallgató megismeri a juh értékmérő tulajdonságait, szaporaságát, tenyésztését.
11.	A juh takarmányozásának biológiai, élettani sajátosságai, a juhok takarmányozásának alapelvei és gyakorlata a termékminőség függvényében. TE A hallgató megismeri a juh takarmányozását és annak minőségbefolyásoló szerepét.
12.	Ágazati helyzetkép, a baromfi termékei. TE A hallgató megismeri a baromfitenyésztés jelentőségét és főbb termékeit.
13.	A baromfitermékek biológiai jellemzői, a termékek minősítésének szempontjai, a minőség feltételei. TE A hallgató megismeri a baromfi minőségi termék-előállítását.
14.	Tenyésztési módszerek a baromfi fajoknál, tartás- és takarmányozástechnológia a termékminőség függvényében. TE A hallgató megismeri a tenyésztési, tartási és takarmányozási módszereket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Műszaki alapismeretek				Kódja:	GT_AVIN012-17 GT_AVINS012-17	
	angolul:	Introduction to Agricultural Machinery						
Felelős oktatási egység:		DE MÉK Földhasznosítási, Műszaki és Precíziós Technológiai Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tamás András			beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>Rendelkezzenek az agrártermeléshez szükséges műszaki ismeretekkel, ismerjék meg a mezőgazdasági gépesítés alapjait: a gépek felépítését, működési elvét, a mezőgazdasági erőgépek és munkagépek típusait, alkalmazási területeit és feltételeit. A hallgatók szerezzenek ismereteket a precíziós gazdálkodással kapcsolatosan is, tekintettel arra, hogy napjainkban – de főként a jövőben – a termelőtevékenység korszerűsége, a versenyképesség, valamint a fenntarthatóság szempontjából az ilyen ismeret nagy jelentőséggel bír.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok termeléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. - Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten. - Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait. - Képes a vidékfejlesztéshez kapcsolatos agrármérnöki feladatok ellátására és az ehhez szükséges informatikai (adatbázis-kezelés, programalkalmazás) ismeretek alkalmazására. - Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére. - Vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. - Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny a vidékgazdasággal kapcsolatosan felmerülő problémákra. - Együttműködési szándékkal közeledik a felmerülő vidékfejlesztési, minőségbiztosítási problémák megoldásához. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul. - Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt álló munkatársak munkájáért. - Felelősséggel vállalja nyilatkozatainak, véleményének következményeit. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Az agrártermeléshez – ezen belül a növénytermesztéshez és az állattenyésztéshez – szükséges műszaki ismeretek: az épületek jellemzői, a gépek felépítése, működési elve, a mezőgazdasági erőgépek és munkagépek típusai, alkalmazási területei és feltételei, valamint a precíziós gazdálkodással kapcsolatos alapvető ismeretek</p> <p>Bevezetés, követelményrendszer</p> <p>Belső égésű motorok</p> <p>Traktorok I. - Erőátviteli rendszer</p> <p>Traktorok II. - Traktor-munkagép kapcsolat elemei, vezetőfülke, szerviz</p> <p>Precíziós mezőgazdaság alapjai</p> <p>Talajművelés gépei</p> <p>Tápanyaggazdálkodás gépei</p> <p>Szarvasmarhatartás gépei, berendezései, épületei</p>								

Vetés gépei
Növényvédelmi műszaki ismeretek
Gabonafélék és olajnövények betakarításának gépei
Sertéstartás gépei, berendezései, épületei
Szalasztakarmányok betakarításának gépei

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások: a tananyag oktatása
Gyakorlatok: a tanszéki gépek, berendezések bemutatása; számítási példák megoldása; műszaki videó részletek vetítése

Értékelés

A tárgyhoz írásbeli vizsga kapcsolódik.

Kötelező szakirodalom:

Pepó Péter (2019): Integrált növénytermesztés 1. Általános növénytermesztési ismeretek, Mezőgazda Lap- és Könyvkiadó, Budapest, ISBN 978-963-286-740-3, 9. – 10. fejezetek. (191-215. old.) (Σ25 old.)

Ajánlott szakirodalom:

Szendrő Péter (2003): Géptan, Mezőgazda Kiadó, Budapest, ISBN: 963 286 021 7; 4.1-4.3 fejezet (96-133. old.), 6.1-6.3.5 fejezet (166-238. old.), 6.4-6.5 fejezet (250-302. old.), 7.1-7.2 fejezet (339-414. old.), 9.2-9.3 fejezet (569-622. old.), 9.6.1.-9.6.2 fejezet (642-651. old.), 12.2-12.3 fejezet (752-770. old.) (Σ356 old.)

Pakurár Miklós (2000): Mezőgazdasági alapismeretek. Egyetemi jegyzet, Debreceni Egyetem; I.2-3 fejezet (9-19. old.), II.1-4, 7-8 fejezet (28-86. old., 102-110. old.), III.1, 2, 6. fejezet (113-166. old., 199-205. old.), IV.1, IV.3. fejezetek (209-221., 232-236. old.) (Σ151 old.)

Milics Gábor – Szabó Szilárd (2017): Zérótól a precíziós gazdálkodásig, cikksorozat. 80 p.:

https://issuu.com/agronaplo/docs/zerotol_a_precizios_gazdalkodasig_2

Előadáson, gyakorlaton vetített videók kiadott jegyzéke.

Heti bontott tematika	
1.	Belső égésű motorok TE: Megismerni a belsőégésű motorok jellemzőit, típusait
2.	Traktorok I. Erőátviteli rendszer, járószerkezet elemei TE: Ismeretszerzés a traktorok erőátviteli rendszeréről, a járószerkezet-talaj kapcsolatáról
3.	Traktorok II. Traktor-munkagép kapcsolat elemei, vezetőfülke, szerviz TE: A traktor és a munkagép kapcsolatának típusai, a fülke jellemzői, a szerviz elemei
4.	Precíziós növénytermesztés és precíziós állattartás TE: A termelőtevékenység precíziós módszerei, a szükséges tényezők és az előnyök
5.	Talajművelés gépei TE: A talajművelő gépek megismerése, és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás
6.	Vetés gépei TE: A különböző típusú vetőgépek ismerete, és a vetőgépek korszerűségének főbb jellemzői
7.	Tápanyag utánpótlás gépei TE: Az istállótrágya, a hígtrágya és a műtrágya kijuttatás gépeinek megismerése
8.	Növényvédelmi műszaki ismeretek TE: A különböző növényvédelmi gépek felépítése, használatuk módja a termelés során
9.	Gabonafélék és olajnövények betakarításának gépei TE: A betakarító gépek alapvető felépítése, és eltérései különböző növényfajok esetén
10.	Szálaskarmányok betakarításának gépei TE: A kaszaszerkezetek, rendkezelők, bálázók, bálacsomagolók felépítése és típusai
11.	Szarvasmarhatartás gépei, berendezései, épületei I. TE: A szarvasmarhatartás épületei, berendezései
12.	Szarvasmarhatartás gépei, berendezései, épületei II. TE: A fejés, tejkezelés, takarmányozás, kitrágyázás-almozás, ápolás és szállítás gépei
13.	Sertéstartás gépei, berendezései, épületei TE: Az épületek típusai, valamint az etetés, itatás és klímaszabályozás gépei és berendezései
14.	Félévi összefoglaló előadás, a követelmények meghatározása TE Elővizsga

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Víz- és környezetgazdálkodás				Kódja:	GT_AVIN044-17 GT_AVINS044-17	
	angolul:	Water- and environmental management						
Felelős oktatási egység:		DE MÉK Földhasznosítási, Műszaki és Precíziós Technológiai Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	0	Kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Juhász Csaba			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék és készség szintjén elsajátítsák a mezőgazdasági termeléssel összefüggő környezet- és vízgazdálkodási általános és részben speciális ismereteket. A hallgatók környezeti és vízgazdálkodási szemléletének kialakítása, fejlesztése.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit. - Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait. - Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. - Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez szükséges feltételrendszert. - Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait. - Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére. - Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny a vidékgazdasággal kapcsolatosan felmerülő problémákra. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul. - Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A környezetgazdálkodás alapfogalmainak ismerete. A fenntartható fejlődés fogalma, alapelvei, környezeti, gazdasági és szociális aspektusai. Az emberi társadalmak történelmének jellemzői, hatásuk a környezetre. A környezetszennyezés folyamata, elemei, védekezési lehetőségek. A mezőgazdasági termelés környezeti aspektusai. Természeti erőforrásokkal történő gazdálkodás (talaj, víz, levegő). A víz szerepe a társadalomban, a gazdaságban. Hidrológiai körfolyamat. A rendelkezésünkre álló vízkészletek minőségi és mennyiségi jellemzői. Vízhatalás. Vízkárelhárítás. Vízhatalás. Öntözés.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadás, frontális csoportmunka.</p>								

Értékelés

Írásbeli, szóbeli vizsga

Kötelező szakirodalom:

Juhász Cs.: (2019). Környezetgazdálkodás. Oktatási segédlet. Mezőgazdasági mérnöki BSc szakos hallgatók számára. Készült „A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében” című EFOP-3.4.3-16-2016-00021 azonosítószámú projekt keretében. Debreceni Egyetem.

<https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/2851>

Juhász Cs.: (2019). Vízgazdálkodás. Oktatási segédlet. Mezőgazdasági mérnöki BSc szakos hallgatók számára. Készült „A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében” című EFOP-3.4.3-16-2016-00021 azonosítószámú projekt keretében. Debreceni Egyetem.

<https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/2889>

Ajánlott szakirodalom:

Thyll Sz. (szerk.): (2004). Környezetgazdálkodás a mezőgazdaságban. Mezőgazda Kiadó. Budapest. 426. pp. ISBN: 9789639121973.

Vermes L. (szerk.): (2001). Vízgazdálkodás. Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó. Budapest. 396. pp. ISBN 9633563348.

Heti bontott tematika	
1.	<p>A környezetgazdálkodással kapcsolatos alapvető fogalmak. A fenntartható fejlődés.</p> <p>TE*</p> <p>Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait. Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p> <p>Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez szükséges feltételrendszert.</p>
2.	<p>A természeti erőforrások.</p> <p>TE</p> <p>Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait. Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p>
3.	<p>A társadalmak környezetre gyakorolt hatásai.</p> <p>TE</p> <p>Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket.</p>
4.	<p>Globális környezeti problémák, nemzetközi környezetvédelem.</p> <p>TE</p>
5.	<p>A környezet szennyezése.</p> <p>TE</p> <p>Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait.</p> <p>Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit.</p> <p>Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket.</p> <p>Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez szükséges feltételrendszert.</p> <p>Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait.</p> <p>Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére.</p>
6.	<p>A mezőgazdasági termelés környezeti hatásai. A növénytermesztés és az állattenyésztés környezetgazdálkodási feladatai.</p> <p>TE</p> <p>Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait.</p> <p>Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit.</p> <p>Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket.</p> <p>Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez szükséges feltételrendszert.</p> <p>Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait.</p> <p>Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére.</p>
7.	<p>Talajvédelem</p> <p>TE</p> <p>Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait.</p> <p>Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit.</p> <p>Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket.</p> <p>Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait.</p> <p>Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére.</p>

8.	<p>Levegőminőség védelem</p> <p>TE Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait. Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit. Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait. Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére.</p>
9.	<p>A vízgazdálkodás jelentősége.</p> <p>TE Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit.</p>
10.	<p>A hidrológia alapjai, a víz természeti körforgása, vízháztartási vizsgálatok. Magyarország vízgazdálkodása.</p> <p>TE Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit.</p>
11.	<p>Felszíni-, felszínalatti vízformák. A talaj vízgazdálkodása.</p> <p>TE Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit. Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait. Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére.</p>
12.	<p>Vízminőségvédelem</p> <p>TE Ismeri a vidékfejlesztési problémák megoldásához szükséges fenntartható agrárgazdálkodási termelési feladatok egészség szempontú meghatározó megoldásait. Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit. Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait. Képes az emberi egészséget, az élelmiszerlánc-biztonságot támogató, környezetbarát megoldások előnyben részesítésére.</p>
13.	<p>Sík- és dombvidéki vízrendezés</p> <p>TE Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p>
14.	<p>Az öntözés alapfogalmai, öntözésfejlesztési lehetőségek hazánkban. Öntözési módok.</p> <p>TE Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit. Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok tereléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket. Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Föld és birtokpolitika				Kódja:	GT_AVIN039-17 GT_AVINS039-17
		angolul:	Land policy					
Felelős oktatási egység:		Gazdálkodástudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Posta László			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja,								
<p>hogy a hallgatók megismerjék a föld és birtokpolitika változásait, valamint a változások célját. Ismerjék meg a birtokpolitika törvényi hátterét, valamint a földhasználat és a birtokszerkezet kapcsolatát. Tudják az ingatlan-nyilvántartás felépítését, a rendszer részeit és működését, valamint ismerjék a földhasználati nyilvántartás létrehozásának célját és annak működését.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>Ismeri a vidékfejlesztésben és az agráriumban végbemenő folyamatok közgazdasági, pénzügyi összefüggéseit, kölcsönhatásait. Tájékozott az agrár- és vidékfejlesztési politika hazai és nemzetközi funkcióiban és összefüggéseiben. Ismeri a vidéki társadalmi változásokat, azok összefüggéseit és a vidék-társadalom-mezőgazdaság egymásra hatásának aspektusait. Digitális kompetenciája fejlesztésre kerül, mivel a tantárgy elméleti anyagát digitális formában is megkapja, amit a felkészülés során használhat.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait. Képes a vidékfejlesztéshez kapcsolatos agrármérnöki feladatok ellátására és az ehhez szükséges informatikai (adatbázis kezelés, programalkalmazás) ismeretek alkalmazására.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselőjére. Vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. Nyitott a (családi) gazdaságok menedzsmentjére.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Felelősséggel vállalja nyilatkozatainak, véleményének következményeit. Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért. Digitális kompetenciája fejlődik.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A Kataszter és a Telekkönyv intézménye, történelmi áttekintés. Birtokpolitika, birtokrendezés a két világháború között, a szocializmusban, és a rendszerváltás után. A földhasználat és a birtokszerkezet kapcsolata, a birtokrendezés alternatívái. A birtokpolitika törvényi háttere. Az ingatlan-nyilvántartás kialakulása és mai rendszere, alapelvei, a nyilvántartást végző szervezet. Az ingatlan-nyilvántartás tárgya, tartalma, részei és módja, az ingatlan-nyilvántartási eljárás. A földhasználati nyilvántartás.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>A tantárgy oktatása előadások keretében zajlik, aminek során projektort veszünk igénybe. A hallgatók a félév során digitális formában is megkapják a tananyagot.</p>								
Értékelés								
<p>A félév végén a hallgatók zárthelyi dolgozat formájában adnak számot tudásukról, aminek eredményeként kollokviumi jegyet kapnak. Az értékelés ötfokozatú.</p>								

Kötelező szakirodalom:

1. Posta László (szerk.): Földgazdaságtan Debrecen 2022. Debreceni Egyetemi Kiadó 1 – 162.p.
2. Fenyő György et al.: Közhitelű nyilvántartás az ingatlanokról 1. kötet Nyugat-magyarországi Egyetem, Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kar, Székesfehérvár 2000. 1 – 216.p.
3. Az 1994. évi LV. törvény, valamint a 2013. évi CXXII. törvény.

Ajánlott szakirodalom:

1. Fenyő György et al.: Közhitelű nyilvántartás az ingatlanokról 2. kötet Nyugat-magyarországi Egyetem, Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kar, Székesfehérvár 2000. 1 – 201. p.
2. Dömsödi János: Földhasználat Dialóg Campus Kiadó 2006. 134 – 207. p.

Heti bontott tematika	
1.	Történelmi áttekintés – a Kataszter és a Telekkönyv intézménye, céljai TE* A hallgatók megismerkednek az ország első földnyilvántartási rendszereinek működésével.
2.	Birtokpolitika, birtokrendezés Magyarországon a két világháború között TE A hallgatók megismerik, hogy a két világháború között milyen törekvések voltak a magyar birtokpolitikában.
3.	Birtokpolitika, birtokrendezés (tagosítás) a szocializmusban TE A hallgatók képet kapnak arról, hogy milyen folyamatok zajlottak le a szocializmusban a földbirtokokra vonatkozóan.
4.	A rendszerváltással kezdődő új birtokpolitika és következményei, a kárpótlás TE A hallgatók megismerik a föld magántulajdonba adásának folyamatát, a kárpótlás menetét.
5.	A földhasználat és birtokszerkezet kapcsolata TE A hallgatók megismerik a földhasználat különböző módjait, és azok kapcsolatát a birtokszerkezet alakulásával.
6.	A birtokrendezés alternatívái, fejlesztési lehetőségei TE A hallgatók képet kapnak arról, hogy milyen fejlesztési lehetőségek, alternatívák állnak rendelkezésre a birtokrendezés terén.
7.	A birtokpolitika törvényi háttere, változások az egyes földforgalmi törvények alakulásában TE A hallgatók megismerik a birtokpolitika törvényi háttérét, valamint az egyes törvényeket.
8.	Az ingatlan-nyilvántartás kialakulása, és mai rendszere TE A hallgatók képet kapnak a ma működő ingatlan nyilvántartási rendszerről.
9.	Az ingatlan-nyilvántartás alapelvei, a nyilvántartást végző szervezet TE A hallgatók képet kapnak az ingatlan nyilvántartási alapelvekről és a földhivatalok működéséről.
10.	Az ingatlan-nyilvántartás tárgya és tartalma (adatok, jogok, tények) TE A hallgatók részletesen megismerik az ingatlan-nyilvántartás tárgyát és tartalmát.
11.	Az ingatlan-nyilvántartás részei és módja – a tulajdoni lap szerkezete TE A hallgatók megismerik az ingatlan-nyilvántartás részeit, ezen belül megismerik a tulajdoni lap felépítését, tartalmi vonatkozásait.
12.	Az ingatlan-nyilvántartási eljárás (beadvány, bejelentés, kérelem, megkeresés) TE A hallgatók megismerik az ingatlan-nyilvántartási eljárás egyes lépéseit, valamint a beadványok közötti különbségeket.
13.	A földhasználati nyilvántartás bevezetésének célja, részei, működése TE A hallgatók megismerik a földhasználati nyilvántartás működésének célját, valamint a rendszer működését.
14.	Zárthelyi dolgozat íratása TE A hallgatók számot adnak tudásukról.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Pénzügyi alapismeretek				Kódja:	GT_AVIN024-17 GT_AVINS024-17
		angolul:	Introduction to Finance					
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	kötelező	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Darabos Éva		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a bankrendszer működését, a pénzügyi szolgáltatásokat, a bankügyleteket, a belföldi és a nemzetközi elszámolásokban használatos fizetési módokat, az értékpapírok működésének jellemzőit, valamint elsajátítsák a pénz időértékével kapcsolatos számításokat, gyakorlati alkalmazásokat.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a bankrendszer működését, a pénzforgalom lebonyolításának formáit, főbb jellegzetességeit, alkalmazásukat. - Ismeri a jegybank törvény és a hitelintézeti törvény fontosabb szabályzásait. - Ismeri az agrárgazdaságot és vidékfejlesztést működtető intézményhálózatot, valamint a hozzá kapcsolódó hazai és nemzetközi jogszabályi háttérrel. - Ismeri a vidékfejlesztésben és az agráriumban végbemenő folyamatok pénzügyi összefüggéseit, kölcsönhatásait. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. - Képes vidékfejlesztési programok pénzügyi folyamatainak megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvétellel, következtetések levonására. <p>Attitűd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fogékony a pénzügyi elszámolások, a pénzforgalom és az értékpapírügyletek területén az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre. - Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. - Nyitott a bankügyletek, a pénzforgalom az agrárgazdaság és a vidékfejlesztés területén, illetve az adott gazdálkodó szervezetet érintő változások megismerésére, ezek hatásainak megértésére, az új szakmai ismeretek és módszertanok alkalmazására. <p>Autonómia és felelősség:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A termelés-szervezeti egységek középszintjén önállóan gyakorolja a pénzügyi feladatok ellátását, döntéseiért felelősséget vállal. - Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes pénzügyi elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. - Önállóan képes a gazdálkodási, a pénzügyi folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására. 								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Az órák menete: A tananyaghoz kapcsolódó előadás- és gyakorlati anyagok, irodalom elérhető az E-learning rendszerben a tárgy alatt. Számonkérés: A tárgy gyakorlati jeggyel zárul, legfeljebb 3 alkalommal lesz lehetősége a hallgatónak számot adni tudásáról. Dolgoztatás időpontja: a szorgalmi időszakban a hallgatókkal egyeztetett időpontokban (2 alkalom) és a vizsgaidőszak 1-3. hetében (1 alkalom) az előadás és a gyakorlat anyagából.</p>								

A gyakorlat és az előadás anyagából a levelező hallgatók egyszerre írnak, minimum 50-50 %-os teljesítés szükséges, legfeljebb 2-szer lehet javítani.

Gyakorlati jegy feltétele:

az órákon való rendszeres, aktív részvétel és sikeres írásbeli dolgozat.

Értékelés:

0 - 50,0 %	Megtagadva
50,0- 62,5%	elégséges
62,5 - 75,0%	közepes
75,0.- 87,5	jó
87,5 -100 %	jeles

Aláírás megtagadása:

ha dolgozat eredménye nem éri el az 50-50%-ot.

Kötelező szakirodalom:

Az előadások és a gyakorlat anyaga. (E-learningben elérhető)

Darabos Éva: Pénzügyi ismeretek. In: Fenyves, Veronika (szerk.) Számviteli és pénzügyi alapismeretek Debrecen, Debreceni Egyetem (2020) 141 p. pp. 48-99.

Elearningen elérhető Sillybus anyaga.

Ajánlott szakirodalom:

Máté Domicián: A magánélet pénzügyei. Debreceni Egyetem, 2019.

Zeller Gyula-Koltai Zoltán: Pénzügyi alapismeretek. Pécs, 2017. 1-3., 6.1.,8-9.,12-14. fejezet.

Katona Klára (szerk.): A pénzügyi közvetítő rendszer funkciói. Wolters Kluwer 2018. II-III. fejezet.

Jánosi-Madár-Sági-Szabó-Szebellédi- Zeller: Pénzügyek alapjai. BGF 2007.

Brealey-Myers: Modern vállalati pénzügyek (Panem-McGraw-Hill)

Közgazdasági Szemle, Pénzügy Szemle, Hitelintézeti Szemle, Statisztikai Szemle, Külgazdaság, HVG, Figyelő folyóiratok aktuális cikkei.

	Tematika	
Hét	Előadás (téma)	Gyakorlat/szeminárium
1.	A pénz keletkezése és fejlődése. A pénz időértéke.	A pénz időértéke, jövőérték számítás.
2.	A pénzügyi intézményi rendszer. Az MNB jogállása és feladatai. Pénzügyi szolgáltatások	Jövőérték számítás
3.	A monetáris politika, eszközrendszere.	Jelenérték számítás
4.	Bankügyletek (aktív-, passzív bankügyletek) I.	Egyszerű és növekvő tagú örökjáradék
5.	Bankügyletek (aktív-, passzív bankügyletek) II.	Annuitás jelenértéke
6.	Hitelek csoportosítása, formái, biztosítékok I.	
7.	Factoring, forfait, lizing	Annuitás jelenértéke
8.	<i>Könyvtárhasználat</i>	
9.	8. Értékpapírok csoportosítása, fajtái, értékpapírok: váltó, kötvény, csekk.	Annuitás jövőértéke
10.	9. Kárpótlási jegy, állampapír, közraktárjegy, befektetési jegy. A részvény, részjegy.	Annuitás jövőértéke.
11.	10. Pénzforgalom lebonyolítása. Készpénzes és készpénz helyettesítő fizetési módok.	Váltó, factoring
12.	Pénzforgalom lebonyolítása. fizetési módok. Külkereskedelemben használatos fizetési módok.	Kötvény
13.	Valuta, deviza, konvertibilitás.	Kötvény
14.	Állami költségvetés.	Részvény

A tantárgy neve:		magyarul:	Számvitel alapjai				Kódja:	GT_AVIN031-17 GT_AVINS031-17
		angolul:	Fundamentals of Accounting					
Felelős oktatási egység:			Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Darabos Éva			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja,								
a számviteli alapfogalmak megismerése, gazdasági események vagyona gyakorolt hatásainak, összefüggéseinek elsajátítása. A vállalkozások számvitelének szabályozása, számviteli törvény, számviteli rendszer, beszámoló készítés rendszerének megismerése, a könyvvizetés gyakorlati feladatainak elsajátítása.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik a vidékfejlesztés és mezőgazdaság szakterületén az alapvető jogi és etikai szabályok ismeretével. - Ismeri a vidékfejlesztésben és az agráriumban végbemenő folyamatok közgazdasági, pénzügyi és számviteli összefüggéseit, kölcsönhatásait. 								
Képesség:								
<ul style="list-style-type: none"> - Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területét érintő számviteli-pénzügyi kérdésekben önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. - Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, pénzügyi források elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten. 								
Attitűd:								
<ul style="list-style-type: none"> - Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek (számvitel, pénzügy, adózás) társadalmi szerepének képviseletére. - Vidékfejlesztést érintő pénzügyi-számviteli kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. 								
Autonómia és felelősség:								
<ul style="list-style-type: none"> - Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek segítségével a számviteli beszámoló adatai alapján részletes pénzügyi elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. - Szakmai irányítás mellett képes vidékfejlesztési kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő, közvetlen irányítására. 								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek:								
az előadásokon és a gyakorlatokon való aktív részvétel, a gyakorlatokon az eredményes munkához szükséges tárgyi feltételek: a gyakorlat és az előadás anyaga nyomtatott formában.								
Aláírás:								
a gyakorlatokon való (aktív) részvétel kötelező, hiányzás TVSZ-ben előírtaknak megfelelően, hiányzás esetén a tananyag elsajátítása.								
Értékelés:								
A megfelelő felkészülés érdekében elvárt és ajánlott az előadásokon való részvétel. Követelmény a gyakorlati foglalkozásokon való felkészült megjelenés és aktív részvétel.								
A gyakorlat anyagából írásban a szorgalmi időszakban zárthelyi dolgozat, minimum 50 % teljesítés szükséges. Javítás a vizsgaidőszak első hetében.								

- Írásbeli kollokvium a gyakorlat az előadás anyagából számítógépen (Elearning) a vizsgaidőszakban megadott időpontokban.
- Érdemjegy: a zárthelyi dolgozat és az írásbeli kollokvium minimum 50-50%-os teljesítése, a két eredmény számtani átlaga alapján az érdemjegy:

50,0 - 62,5 % elégséges

62,5 – 75,0 % közepes

75,0 -87,5 % jó

87,5 -100 % jeles

Aki az aláírást megszerezte, de az adott félévben nem teljesíti a tárgyhoz előírt kreditet, a következő félévben vizsgakurzusként veheti fel a tárgyat, a vizsgaidőszakban megadott időpontokban a gyakorlat és az előadás anyagából egyszerre vizsgázik. A vizsgaidőszakban 3 vizsga alkalom kerül meghirdetésre.
Minimum 50% teljesítése szükséges a sikeres érdemjegy eléréséhez.

Kötelező szakirodalom:

Az előadások és a gyakorlat anyaga. (E-learningben elérhető.)

Rózsa Attila: Számviteli ismeretek. In: Fenyves, Veronika (szerk.) Számviteli és pénzügyi alapismeretek

Elearningen elérhető Syllibus

Ajánlott szakirodalom:

Dr. Sztanó Imre: A számvitel alapjai. BGF. Perfekt 2015.

Dr. Siklósi Ágnes – Dr. Veress Attila: Könyvvezetés és beszámolóképzítés. Számviteli feladatok a gyakorlatban. Saldo. Budapest 2018.

2000. évi C. törvény a számvitelről

Heti bontott tematika	
1.	A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása. Könyvviteli alapfogalmak TE Vagyon, eszközök és források értelmezése. Mérlegtételek besorolása
2.	A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása. A mérleg szerkezete, jellemzői I. TE Gazdasági események típusai, besorolásuk, hatásuk a vagyonra.
3.	A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyonra. Könyvviteli alapfogalmak A számviteli munka szakaszai (bizonylatok) TE Gazdasági események típusai, besorolásuk, hatásuk a vagyonra.
4.	Az eredmény fogalma, csoportosítása, kimutatása célja, összeállításának módja, eredmény kategóriák információ tartalma. Könyvviteli számlák, egységes számlakeret TE Könyvviteli számlák, számlák nyitása. Feladat megoldás: gazdasági események könyvelése
5.	Eredménykimutatás összeállítása, összehasonlítás. TE Könyvviteli számlák, főkönyvi számlák nyitása. Feladat megoldás: gazdasági események könyvelése, zárás feladatai.
6.	A vagyonelemek értékelése, értékcsökkenés, bekerülési érték meghatározása. TE Értékcsökkenés számítás, bekerülési érték meghatározása.
7.	A vagyonelemek értékelése, értékcsökkenés, bekerülési érték meghatározása. TE Értékcsökkenés számítás, bekerülési érték meghatározása, könyvelése.
8.	A számviteli munka szakaszai (nyilvántartások, analitikus és szintetikus elszámolások). TE Feladat megoldás: gazdasági események könyvelése, zárással kapcsolatos feladatok.
9.	Általános forgalmi adó tartalma, elszámolása. Társasági adó számítása, elszámolása. TE Eredménykategóriák, eredménykimutatás összeállítása.
10.	A könyvviteli számlák, az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatok bemutatása. TE Feladat megoldás: gazdasági események könyvelése, zárással kapcsolatos feladatok.
11.	A vállalkozások számvitelének szabályozása. A számviteli rendszer. TE Feladat megoldás: gazdasági események könyvelése, zárással kapcsolatos feladatok.
12.	A vállalkozások számvitelének szabályozása. A számviteli rendszer. TE Feladat megoldás: gazdasági események könyvelése, zárással kapcsolatos feladatok, kimutatások összeállítása.
13.	A vállalkozások számvitelének szabályozása. A számviteli rendszer. TE Feladat megoldás: gazdasági események könyvelése, zárással kapcsolatos feladatok, kimutatások összeállítása.
14.	A vállalkozások számvitelének szabályozása. A számviteli rendszer. TE Összefoglalás, gyakorlás.

*TE tanulási eredménye

A tantárgy neve:		magyarul:	Támogatási és szabályozási rendszerek alkalmazása				Kódja:	GT_AVIN040-17 GT_AVINS040-17
		angolul:	Applied Subsidization and Controlling Systems in Agriculture					
Felelős oktatási egység:			Gazdálkodástudományi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	3	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Madai Hajnalka		beosztása:	egyetemi adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>hogy megalapozza a hallgatók ismereteit a főbb növénytermesztési, kertészeti és állattenyésztési ágazatok szabályozásával, a szabályozás eszköztudományával és a főbb támogatási formákkal. A hallgatóknak meg kell ismerniük a Közös Agrárpolitika szerkezetét, a közvetlen és a vidékfejlesztési támogatások rendszerét, valamint ezek hatását a mezőgazdasági termelésre. Továbbá elsajátítják a főbb termékpályák szabályozásával kapcsolatos ismereteket.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelynek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismeri a mezőgazdasági termelést megalapozó élelmiszerlánc-biztonsági gazdálkodási és gazdasági alapfogalmakat. • Birtokában van mindannak az ismeretnek, amely képessé teszi szabatos szakmai kommunikációra, a mezőgazdasági termelésben való közvetlen részvételre, annak támogatására, továbbá K+F+I projektek gyakorlati megvalósításában való aktív – operatív – szereplésre. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes családi gazdaságot alapítani és vezetni. • Képes a mezőgazdasági termelés folyamatában fellépő rutinszerű problémák felismerésére és annak megszüntetésére. • Mezőgazdasági vállalkozások középvezetőjeként rendelkezik megfelelő kooperációs képességgel, melynek révén a szakmai utasításokat egyértelműen tudja értelmezni, és közvetíteni a beosztottjai felé. <p>Tudja alkalmazni a gyakorlatban, a tantárgy tanulások megszerzett ismereteket.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakmai kérdésekhez konstruktívan áll hozzá. • A mezőgazdasági mérnök munkája során önállóan végzi feladatait. • Önállóan tervezi meg életpályáját. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A feladatai ellátása során fellépő döntéseiért saját és a rábízott munkaerő munkájáért felelősséget vállal. • Szakmai kommunikációjában felelősen képviseli szakmai meggyőződését. <p>A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus ismerteti a Közös Agrárpolitika szerkezetét, a közvetlen és a vidékfejlesztési támogatások rendszerét, valamint ezek hatását a mezőgazdasági termelésre. A hallgatók elsajátítják a főbb termékpályák szabályozásával kapcsolatos ismereteket.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Gyakorlati példákkal alátámasztott, elméleti anyag ismertetése. Projekteredmények, mint esettanulmányok levezetése, bemutatása. Üzleti alapú szaktanácsadásban és pályázatkészítésben jártas szakemberek gyakorlati módszereinek, tapasztalatainak megismerése: a termelő, a szaktanácsadó és a hivatali ügyintézés oldaláról.</p>								

Értékelés

Nappali tagozaton

A tantárgy keretein belül gyakorlati oktatás nincs.

Az előadások látogatására a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában (TVSZ) foglaltak irányadók. A jelenlétet az elearning rendszerben létrehozott jelenléti ívvel ellenőrizzük, illetve adminisztráljuk.

A félévvégi aláírás megszerzésének egyébekben más feltétele nincs.

A tárgy keretében félévközi számonkérés nincs.

A kollokviumi érdemjegy megszerzésére a vizsgaidőszakban írásbeli kollokvium keretében van lehetőség a következő feltételekkel:

- Az írásbeli vizsga módja: az elearning-rendszerben írt, tesztjellegű írásbeli vizsga.
- A kollokvium minősítése: 0-59%: elégtelen; 60-69%: elégséges, 70-79%: közepes; 80-89% jó; 90-100%: jeles.

Levelező tagozaton

A levelező tagozatos hallgatókkal szembeni követelmények nem térnek el a nappali tagozatos hallgatókétól..

Kötelező szakirodalom:

A tantárgy előadásain elhangzott anyagok, melyek az a kurzus e-learning felületén is elérhetők

Üzemtan (Szerk.: Szűcs I.) Kiadó: Debreceni Egyetem. Debrecen, 2018. ISBN 978-963-490-139-6. p. 327
(elektronikus tananyag)

Ajánlott szakirodalom:

- NAK - Vidékfejlesztési Program, Kézikönyv
- Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Apáti F.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-52-2
- Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Szűcs I.) Debreceni Egyetem AGTC. Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-64-5

Fogadóóra: Intézet honlapján félévenként frissítve

Módja:

- Email madai.hajnalka@econ.unideb.hu

- Szóbeli konzultáció esetén (digitális oktatás idején): Webex

- Szóbeli konzultáció esetén (jelenléti oktatás mellett): személyesen a DE GTK Gazdálkodástudományi Intézetben, GVK épület oktatói szoba (014-as iroda).

(A konzultációhoz webex linket előzetes - emailben érkezett - hallgatói kérés, illetve megkeresés alapján az oktató küldi emailben.)

Heti bontott tematika	
1.	A mezőgazdasági vállalkozások versenyképességét meghatározó tényezők.
2.	A mezőgazdasági vállalkozások külső környezete.
3.	A beruházási és közvetlen/normatív támogatások hatása a termelésre, illetve a mezőgazdasági üzemek gazdálkodására. I.
4.	A beruházási és közvetlen/normatív támogatások hatása a termelésre, illetve a mezőgazdasági üzemek gazdálkodására. II.
5.	A támogatási és szabályozási rendszerek kialakulása, működése nemzetközi kitekintés.
6.	A mezőgazdaság támogatási és szabályozási rendszerének áttekintése az EU-ban
7.	A közös piacszerzés és a vidékfejlesztési támogatások rendszere
8.	A Vidékfejlesztési Program (VP) támogatásai és intézkedései
9.	A közvetlen és normatív támogatások rendszere (2014-2020, 2020-2023 és 2024-től)
10.	A szabályozó környezet szerepe a vállalkozások versenyképességnek és működőképességének alakításában. A szabályozó környezet elemei és összetevői.-
11.	A szántóföldi növénytermesztési, kertészeti és állati termékpályák és a termelői szerveződések (TÉSZ, termelői csoport) szabályozása.
12.	A hazai szakigazgatási intézményrendszer felépítése
13.	A támogatási és szabályozási rendszer működése a gyakorlatban: vendégelőadó előadása
14.	Számonkérés – jegymegajánló TESZT

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzemtan I.	Kódja:	GT_AVIN025-17 GT_AVINS025-17
	angolul:	Farm Business Management I.		

Felelős oktatási egység: **Gazdálkodástudományi Intézet**

Kötelező előtanulmány neve: Kódja:

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	gyakorlati jegy	magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-		

Tantárgyfelelős oktató neve: **Dr. Kovács Krisztián** beosztása: **egyetemi adjunktus**

A kurzus célja, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek az üzemtani alapismeretekkel, ezen belül a vállalkozás működtetéséhez szükséges alapvető gazdasági számításokkal. A tárgy alapozó tárgyként szolgál az Üzemtan II és III. tárgyakhoz.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri a vidékfejlesztésben és az agráriumban végbemenő folyamatok közgazdasági, pénzügyi összefüggéseit, kölcsönhatásait.

Összefüggéseiben átlátja és érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit.

Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok termeléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket.

Ismeri az agrárgazdaság tervezési, termelésprogramozási, kereskedelmi és logisztikai módszerei, ismeri az élelmiszerlánc folyamatait és szereplőit.

Képesség:

Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.

Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni adott vállalkozás indításához, fejlesztéséhez szükséges feltételrendszert.

Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.

Attitűd:

A végzett hallgató nyitott a mezőgazdasági vállalkozások menedzsmentjére.

Nyitott a (családi) gazdaságok menedzsmentjére.

Videkfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra, érdeklődik az innovációk iránt.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

A termelés-szervezeti egységek középszintjén önállóan gyakorolja a menedzsment funkciókat, döntéseiért felelősséget vállal.

Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására.

Videkfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Követelményrendszer ismertetése;

Az üzemtan jellege, kialakulása, a vállalat, az üzem, multifunkcionális mezőgazdaság

A vállalat, a mezőgazdasági vállalkozás sajátosságai

A termelési érték és kategóriái

A termelési költség és kategóriái

A jövedelem és hatékonyság

Zárthelyi dolgozat;

Erőforrások: tőke, tőkegazdálkodás

Erőforrások: termőföld

Erőforrások: munkaerő-gazdálkodás

Befektetett eszközök, beruházás gazdaságosság

Forgóeszközök

Vállalkozási formák a mezőgazdaságban I.
Vállalkozási formák a mezőgazdaságban II.
Zárthelyi dolgozat;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félévi aláírás feltétele: A gyakorlatok rendszeres látogatása a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint. A jelenlét folyamatosan ellenőrzésre kerül.

A megfelelő előrehaladás ellenőrzését szolgálja a félév során kötelező zárthelyi dolgozatok teljesítése. Az aláírás megszerzésének feltétele, a két zárthelyi dolgozat gyakorlati részéből 50% teljesítmény elérése zárthelyi dolgozatonként külön-külön.

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és gyakorlati feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, rövid definíciójellegű kérdések, kifejtő kérdések, valamint számítási feladatok formájában.

Értékelés

A félév során a nappalis hallgatók 2 alkalommal zárthelyi dolgozatot (ZH) írnak, mely elméleti (30 pont) és gyakorlati (20 pont) részből áll. Az aláírás megszerzésének feltétele, a két zárthelyi dolgozat gyakorlati részéből (max 20-20 pont) 50% teljesítmény elérése (10-10 pont) zárthelyi dolgozatonként külön-külön. A megjelenés a két ZH-n kötelező!

Az aláírás megszerzése érdekében egy gyakorlati részből megírt pót ZH-ra (max 20 pont) van lehetőség a vizsgaidőszakban, melyen az 50%-os teljesítmény elérése szükséges az aláírás megszerzéséhez.

A tantárgyfelelős jegymegajánlást tesz lehetővé azon hallgatóknak, akik a két zárthelyi dolgozat (ZH) átlagában legalább 60%-ot elérték a félév során (min 60 pont) és teljesítették a ZH gyakorlati részéből az 50-50%-os aláírási küszöböt.

Azon hallgatók, akik aláírást szereztek a félév során a vizsgaidőszakban lehetőségük van e félév teljes anyagából írásbeli vizsgát tenniük, melynél legalább 60%-os teljesítmény elérése szükséges az elégséges osztályzathoz.

Ponthatárok:	0-59	(1)
	60-69	(2)
	70-79	(3)
	80-89	(4)
	90-100	(5)

Kötelező szakirodalom:

Nábrádi A.-Pupos T.-Takácsné Gy. K.: Mezőgazdasági üzemtan. BSc jegyzet a gazdasági és vidékfejlesztési, valamint az informatikus és szakigazgatási agrármérnök hallgatók számára. HEFOP 3.3.1. keretében készült tankönyv. Debreceni Egyetem, 2007. e-jegyzet.

Nábrádi A.-Pupos T.-Takácsné Gy. K.: Üzemtan I. kötet, Szaktudás Kiadó Ház, Budapest 2008. ISBN:978-963-9736-92-4

Ajánlott szakirodalom:

Nábrádi A.-Pupos T.-Takácsné Gy. K. (2008): Mezőgazdasági üzemtan I. Szaktudás Kiadó Ház Rt. Budapest

Ertsey I.-Nábrádi A.(szerk): Általános vállalkozási alapok. Campus Kiadó, Debrecen, 2003.1-167.p. ISBN 963 86424 0 8.

Nábrádi A.-Nagy A.(szerk., 2007): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház Rt. Budapest. ISBN 978-963-9736-36-8

Heti bontott tematika	
1.	Követelményrendszer ismertetése; Alapfogalmak; TE*: Ismeri az üzemtannal és vállalati gazdaságtannal kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző elképzeléseket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket.
2.	Az üzemtan jellege, kialakulása, a vállalat, az üzem, multifunk. mg. A vállalat, a mezőgazdasági vállalkozás sajátosságai TE: Ismeri az vállalat, vállalkozás funkcióit és sajátosságait, beleértve a mezőgazdasági vállalkozások specialitásait és multifunkcionális jellegét.
3.	A termelési érték és kategóriái TE: Ismeri a termelési érték meghatározását, illetve annak elemeit, valamint, hogy hogyan és milyen területen képes az egyes elemeket módosítani. Továbbá ismeri a termelési érték kategóriáit.
4.	A termelési költség és kategóriái TE: Ismeri a termelési költség meghatározását, illetve annak elemeit, valamint, hogy hogyan és milyen területen képes az egyes elemeket módosítani. Továbbá ismeri a termelési költség kategóriáit.
5.	A jövedelem és hatékonyság TE: Ismeri a jövedelem meghatározását, illetve annak elemeit, valamint, hogy hogyan és milyen területen képes az egyes elemeket módosítani. Továbbá ismeri a jövedelem kategóriáit és számítási módjait.
6.	ELSŐ ZÁRTHELYI DOLGOZAT TE: Elméleti és gyakorlati feladatok formájában számot ad a félév első felében elsajátított ismereteiről.
7.	Erőforrások: tőke, tőkegazdálkodás TE: Ismeri a tőkével kapcsolatos alapelveket, valamint a saját és idegen tőke jellemzőit (előnyeit és hátrányait).
8.	Erőforrások: termőföld TE: Képes a termőföld értékének meghatározására, ismeri a termőföld sajátosságait, illetve használatának módjait és elveit.
9.	Erőforrások: munkaerő-gazdálkodás TE: Ismeri a vállalkozások munkaerő gazdálkodásának főbb elveit, illetve a humán erőforrás bérezési és motiválási lehetőségeit. Tisztában van az emberi erőforrás menedzsment főbb területeivel, valamint a bérek és azok járulékaival.
10.	Befektetett eszközök, beruházás gazdaságosság TE: Ismeri a befektetett eszközök jellemzőit és csoportjait, valamint beruházás gazdaságossági számítások és mutatók kiszámítására képes.
11.	Forgóeszközök TE: Ismeri a forgóeszközök fogalmát és csoportosítási lehetőségeit, valamint a készletgazdálkodás és a forgóeszköz körforgás alapjait.
12.	Vállalkozási formák a mezőgazdaságban I. TE: Ismeri az egyes vállalkozási formákat, azok előnyeit, illetve korlátait, továbbá a vezetőik kötelezettségeit, illetve alapításának körülményeit. Össze tudja hasonlítani az egyes vállalkozási formákat egymással.
13.	Vállalkozási formák a mezőgazdaságban II. TE: Ismeri az egyes vállalkozási formákat, azok előnyeit, illetve korlátait, továbbá a vezetőik kötelezettségeit, illetve alapításának körülményeit. Össze tudja hasonlítani az egyes vállalkozási formákat egymással.
14.	MÁSODIK ZÁRTHELYI DOLGOZAT TE: Elméleti és gyakorlati feladatok formájában számot ad a félév második felében elsajátított ismereteiről.

*TE tanulási eredmények

Gyakorlatok tematikája	
Hét	Téma
1-2	Követelményrendszer ismertetése. Hozam fogalmai és számítások
3-4	Termelési értékkel kapcsolatos számítások
5-6	Termelési költség csoportosítása
7-8	Jövedelemszámítás és önköltségszámítási módszerek
9-10	Jövedelemszámítás és önköltségszámítási módszerek
11-12	Befektetett eszközökkel kapcsolatos számítások, amortizáció számítása
13-14	Bérrel kapcsolatos számítások és ismétlés

A tantárgy neve:		magyarul:	Üzeman II.				Kódja:	GT_AVIN030-17 GT_AVINS030-17
		angolul:	Farm Business Management II					
Felelős oktatási egység:			Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdálkodástudományi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			Üzeman I.			Kódja:	GT_AVIN025-17 GT_AVINS025-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	Kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:			Dr. Kovács Krisztián	beosztása:	egyetemi adjunktus
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerhessék:</p> <ul style="list-style-type: none"> a költség-, hozam- és jövedelemfüggvényeken keresztül a költségek, a hozam és a jövedelem viselkedésének mezőgazdasági sajátosságait; a mezőgazdasági termelésben felhasznált főbb inputok piacának (műtrágya, növényvédőszer, takarmány, élőmunka, gépi munka, stb.) működési sajátosságait; a növénytermesztési, kertészeti és állattenyésztési ágazatok nemzetközi és hazai gazdasági jelentőségét, a gazdálkodás rendszerébe való illeszkedését, a termékpálya felépítését, jellemzőit és szabályozását, valamint a termelés főbb munkafolyamatait és a munkaszervezésének sajátosságait. <p>A hallgatók a gyakorlatokon – komplex példafeladatokon keresztül (valós helyzeteket szimulálva) – megismerkednek az ágazati ökonómiai kalkulációk elkészítésének módszertanával (adatgyűjtés, adatfeldolgozás, értékelés-elemzés), az ehhez szükséges fogalmak értelmezésével és a gazdasági döntéshozatal mechanizmusával és sajátosságaival.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p>a) tudás: Ismeri a mezőgazdasági termelést megalapozó élelmiszerlánc-biztonsági gazdálkodási és gazdasági alapfogalmakat. Birtokában van mindannak az ismeretnek, amely képessé teszi szabatos szakmai kommunikációra, a mezőgazdasági termelésben való közvetlen részvételre, annak támogatására, továbbá K+F+I projektek gyakorlati megvalósításában való aktív – operatív – szereplésre.</p> <p>b) képesség: Képes családi gazdaságot alapítani és vezetni. Képes a mezőgazdasági termelés folyamatában fellépő rutinszerű problémák felismerésére és annak megszüntetésére. Mezőgazdasági vállalkozások középvezetőjeként rendelkezik megfelelő kooperációs képességgel, melynek révén a szakmai utasításokat egyértelműen tudja értelmezni, és közvetíteni a beosztottjai felé.</p> <p>c) attitűd: Szakmai kérdésekhez konstruktívan áll hozzá. A mezőgazdasági mérnök munkája során önállóan végzi feladatait. Önállóan tervezi meg életpályáját.</p> <p>d) autonómia és felelősség: A feladatai ellátása során fellépő döntéseiért saját és a rábízott munkaerő munkájáért felelősséget vállal. Szakmai kommunikációjában felelősen képviseli szakmai meggyőződését. Véleményét önállóan, szakmailag megalapozottan és felelőssége tudatában fogalmazza meg.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A tantárgy magában foglalja a hozam-, költség- és jövedelem-függvényekkel, a mezőgazdasági inputok piacával, és a termelési erőforrásokkal összefüggő ismereteket, a vállalkozás üzleti környezetét, a növénytermesztés, állattenyésztés és kertészet szervezését, ezen termékpályák felépítését és működését.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Az előadások keretében kerül sor az elméleti ismeretek elsajátítására, különös tekintettel azok logikai összefüggéseire. Az előadások tartása PowerPoint prezentációs anyagra alapoz. A ppt előadásanyagot elektronikus jegyzet/tankönyv egészíti ki.</p>								

A gyakorlatokon követelmény az előadáson elhangzott anyag ismerete, ezért ezek rendszeres tanulása eléri, vagy meghaladja az órarendi terhelés időnagyságát. A gyakorlatokon oktatott, és részben otthoni foglalkozás keretében, önállóan elkészítendő kalkulációs feladatok szervesen hozzájárulnak az üzemtani alapismeretek elsajátításához.

Értékelés

A kollokviumi érdemjegy megszerzéséért teljesített írásbeli vizsga 5 fokozatú érdemjeggyel értékelendő. Az írásbeli vizsgán legalább 60%-os teljesítmény elérése szükséges az elégséges (2) érdemjegy megszerzéséhez, 70-80% a közepes, 80-90%: a jó és 90% vagy azt meghaladó teljesítmény eredményez jeles (5) minősítést.

Kötelező szakirodalom:

Üzemtan (Szerk.: Szűcs I.) Kiadó: Debreceni Egyetem. Debrecen, 2018. ISBN 978-963-490-139-6. p. 327 (elektronikus tananyag)

Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Apáti F.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-52-2

Az órákon leoktatott tananyag.

Ajánlott szakirodalom:

Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Apáti F.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-52-2

Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Szűcs I.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-64-5

Agrárgazdasági Kutató Intézet éves kiadványai; KSH kiadványok és tanulmányok; Gazdálkodás folyóirat; Egyéb szaksajtó; MVH honlapja és tájékoztatói

Heti bontott tematika (előadások)	
1.	Követelményrendszer ismertetése. Az előadások és gyakorlatok tematikájának és tartalmának ismertetése és magyarázata. A termelési költségekkel, a hozammal és a jövedelemmel kapcsolatos alapfogalmak rendszerezése.
	TE* Az előadások és gyakorlatok logikájának, egymásra épülésének megértése. Az üzemtani alapfogalmak megértése
2.	A gépi munkák, illetve gépesítés sajátosságai és jellemzői a mezőgazdaságban.
	TE: A mezőgazdasági gépesítés sajátosságai, költsége
3.	Az öntözési munkák, illetve sajátosságai és jellemzői a mezőgazdaságban.
	TE: Öntözéssel kapcsolatos ökonómiai és technológiai tényezők ismerete a mezőgazdaságban
4.	A tápanyaggazdálkodás és növényvédelem ökonómiaja sajátosságai és jellemzői a mezőgazdaságban.
	TE: A műtrágyák és növényvédőszer piacának volumene, fejlődési tendenciái, az árakat meghatározó tényezők.
5.	Takarmánygazdálkodás
	TE: Takarmányozással kapcsolatos gazdasági döntések megismerése
6.	Üzemi és ágazati hatékonyság vizsgálatának ökonómiai kérdései
	TE: A hatékonyságelemzés módszertanának ismerete
7.	Versenyképesség és innováció
	TE: A mezőgazdaság versenyképességének tényezői és azok mérések, valamint az innováció feltételrendszerének ismerete
8.	Menedzsment funkciók a vállalatban
	TE: Tervezés, elemzés és döntés funkciójának ismerete
9.	Mezőgazdasági piacok időbeli aspektusai
	TE: Tőzsdei ügyletek és raktározási döntések megismerése
10.	Piaci kapcsolatok a mezőgazdaságban (integrációk, szövetkezetek, ellátási láncok)
	TE: Különböző együttműködések rendszerének ismerete a mezőgazdaságban
11.	Kockázat és kezelése a mezőgazdaságban
	TE: Kockázatok típusai és menedzselési stratégiáinak ismerete
12.	A magyar mezőgazdaság szerepe a nemzetgazdaságban, szerkezete, tendenciái
	TE: A magyar mezőgazdaság termelési volumene és értéke, külkereskedelmének szerkezete, az élelmiszeripar súlya, szerepe
13.	ZÁRTHELYI DOLGOZAT

*TE tanulási eredmények

A gyakorlatok párhuzamosan követik az előadások anyagát.

Gyakorlatok tematikája

Hét	Téma
1-2.	Követelményrendszer ismertetése. Az üzemtani alapfogalmak ismételése
3-4.	Az élelmiszeripari vállalkozások gazdálkodásának sajátosságai, a költség, hozam és jövedelem viselkedése – I. („Pékséges példafeladat”, 1. rész)
5-6.	Az élelmiszeripari vállalkozások gazdálkodásának sajátosságai, a költség, hozam és jövedelem viselkedése – II. („Pékséges példafeladat”, 2. rész)
7-8.	A mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodásának sajátosságai, a költség, hozam és jövedelem viselkedése – I. („Paprikás példafeladat”, 1. rész)
9-10.	A mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodásának sajátosságai, a költség, hozam és jövedelem viselkedése – II. („Paprikás példafeladat”, 2. rész)
11-12.	Beruházás-gazdaságossági számítások elméleti megközelítése
13-14.	Beruházás-gazdaságossági számítások gyakorlata – példafeladatokon keresztül.

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzemtan III.				Kódja:	GT_AVIN034-17 GT_AVINS034-17	
	angolul:	Farm Business Management III						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdálkodástudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Üzemtan II.				Kódja:	GT_AVIN030-17 GT_AVIN030-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	Kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve: Dr. Kovács Krisztián				beosztása:	egyetemi adjunktus	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerhessék a növénytermesztés, kertészeti és állattenyésztési ágazatoknak:

- a gazdálkodás rendszerébe való illeszkedését,
- az egyes ágazatok nemzetközi és hazai gazdasági jelentőségét,
- a termékpálya felépítését és jellemzőit, valamint szabályozását,
- az ágazat üzemgazdasági jellemzőit és sajátosságait,
- a termelés főbb munkafolyamatait és a munkaszervezésének sajátosságait,
- az ágazatok termelési érték, termelési költség és jövedelem viszonyait

Az oktatás a legfőbb ágazatokra szorítkozik (őszi búza, kukorica, napraforgó, őszi káposztarepce, alma, meggy, csemegekukorica, zöldborsó, paradicsom, paprika, szarvasmarha, sertés, baromfi), és célja, hogy a hallgatók ezen ágazatok tekintetében megismerjék és elsajátítsák azon alapvető ágazati sarokszámokat és gazdálkodási jellemzőket, melyekre mind a termelés gyakorlatában, mind az agrobiznisz más területein szükségük van a szakmai eligazodáshoz.

A hallgatók a gyakorlatokon – komplex példafeladatokon keresztül (valós helyzeteket szimulálva) – megismerkednek az ágazati ökonómiai kalkulációk elkészítésének módszertanával (adatgyűjtés, adatfeldolgozás, értékelés-elemzés), az ehhez szükséges fogalmak értelmezésével és a gazdasági döntéshozatal mechanizmusával és sajátosságaival.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri a mezőgazdasági termelés és az agrárgazdaság egészére vonatkozó vidékfejlesztési térbeli alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns agrárgazdasági szereplőket, funkciókat és folyamatokat hazai és nemzetközi szinten.
- Ismeri az élelmiszerlánc-biztonság alapvető összefüggéseit.
- Ismeri a vidékfejlesztésben és az agráriumban végbemenő folyamatok közgazdasági, pénzügyi összefüggéseit, kölcsönhatásait.
- Ismeri a vidékfejlesztési és mezőgazdasági problémák azonosításához szükséges statisztikai módszereket, a releváns információgyűjtési, elemzési és probléma-megoldási metódusokat, marketing folyamatokat.
- Ismeri a vidékfejlesztés szakmai szókincsét, annak sajátosságait, a hatékony kommunikáció formáit, módszereit és eszközeit.

Képesség:

- Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.
- Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez szükséges feltételrendszert.
- Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten.

Attitűd:

- Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére.
- Befogadó mások véleménye, a vidékfejlesztés ágazati, regionális, nemzeti és európai értékei iránt.
- Nyitott a (családi) gazdaságok menedzsmentjére.

Autonómia és felelősség:

- A termelés-szervezeti egységek középszintjén önállóan gyakorolja a menedzsment funkciókat, döntéseiért felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt álló munkatársak munkájáért.
- Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására.
- Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tantárgy magában foglalja a fentiekben felsorolt főbb mezőgazdasági ágazatok vonatkozásában az ágazatoknak a gazdálkodás rendszerébe való illeszkedését, az egyes ágazatok nemzetközi és hazai gazdasági jelentőségét, a termékpálya felépítését és jellemzőit, valamint szabályozását, az ágazat üzemgazdasági jellemzőit és sajátosságait, a termelés főbb munkafolyamatait és a munkaszervezésének sajátosságait, az ágazatok termelési érték, termelési költség és jövedelem viszonyait, valamint a termelés hatékonyságát és versenyképességét meghatározó összefüggések rendszerét.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében kerül sor a főbb mezőgazdasági ágazatok üzemgazdasági ismereteinek elsajátítására, különös tekintettel azok elméleti háttérére, logikai összefüggéseire. Az előadások tartása PowerPoint prezentációs anyagra alapsz, mely minden egyes oktatott ágazat esetében azonos szerkezetben épül fel a könnyebb tanulhatóság és az ágazatok közötti összehasonlíthatóság végett. A ppt előadásanyagot elektronikus jegyzet egészíti ki.

A gyakorlatokon követelmény az előadáson elhangzott anyag ismerete, ezért ezek rendszeres tanulása eléri, vagy meghaladja az órarendi terhelés időnagyságát. A gyakorlatokon oktatott, és otthoni foglalkozás keretében, önállóan – de a gyakorlatvezető részletes útmutatásai alapján – elkészítendő kalkulációs példafeladatok elkészítésének otthoni munkaidőigénye meghaladja az órai foglalkozás időtartamát. A kalkulációs feladat elkészítéséhez excel alapú komplex üzemgazdasági modellt kapnak a hallgatók, mellyel hozzájárulunk az ágazati kalkulációk módszertani elsajátításához.

Értékelés

A kollokviumi érdemjegy megszerzéséért teljesített írásbeli vizsga 5 fokozatú érdemjeggyel értékelendő. Az írásbeli vizsgán legalább 60%-os teljesítmény elérése szükséges az elégséges (2) érdemjegy megszerzéséhez, 70-80% a közepes, 80-90%: a jó és 90% vagy azt meghaladó teljesítmény eredményez jeles (5) minősítést.

Kötelező szakirodalom:

Üzemtan (Szerk.: Szűcs I.) Kiadó: Debreceni Egyetem. Debrecen, 2018. ISBN 978-963-490-139-6. p. 327 (elektronikus tananyag)

Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Apáti F.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-52-2

Az órákon leoktatott tananyag.

Ajánlott szakirodalom:

Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Apáti F.) Debreceni Egyetem AGTC, Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-52-2

Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana – Elméleti jegyzet (Elektronikus tananyag) (Szerk.: Szűcs I.) Debreceni Egyetem AGTC. Debrecen, 2013. ISBN 978-615-5183-64-5

Agrárgazdasági Kutató Intézet éves kiadványai; KSH kiadványok és tanulmányok; Gazdálkodás folyóirat; Egyéb szakajtó; MVH honlapja és tájékoztatói

Heti bontott tematika (előadások)	
1.	Követelményrendszer ismertetése. Az előadások és gyakorlatok tematikájának és tartalmának ismertetése és magyarázata. A mezőgazdasági piacok működési mechanizmusa. TE* A mezőgazdasági piacok működési mechanizmusa, törvényszerűségei
2.	Üzemtani tervezés és elemzés TE: Az ágazati tervezés és elemzés alapjainak ismerete és gyakorlati hasznosíthatósága
3.	Gabona ágazat (búza, kukorica, árpa, zab, tritikálé) ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
4.	Olajos- és fehérje növények (repce, napraforgó, szója, borsó) ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
5.	Ipari növények (burgonya, cukorrépa) ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
6.	Zöldség-gyümölcs és bor ágazat ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
7.	Tej ágazat ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
8.	Marhahústermelés gazdaságtana TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
9.	Sertés ágazat ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
10.	Baromfihús és tojás előállítás ökonómiai kérdései TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
11.	Juh és kecske ágazat ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
12.	Halászat és akvakultúra ökonómiája TE: Az ágazat szervezése és ökonómiája, üzemgazdasági jellemzői, költség-jövedelem viszonyai és hatékonysága.
13.	ZÁRTHELYI DOLGOZAT

*TE tanulási eredmények

Gyakorlatok tematikája

Hét	Téma
1-2.	Követelményrendszer ismertetése. Az üzemtani alapfogalmak ismételése
3-4.	A gyakorlatokon megoldandó komplex szántóföldi növénytermesztési példafeladat elméleti háttérének áttekintése. Adatgyűjtés módja a szántóföldi növénytermesztési ágazatok költség-haszon elemzéséhez.
5-6.	Az adatfeldolgozás módja a szántóföldi növénytermesztési ágazatok költség-haszon elemzéséhez, az erre alkalmas kalkulációs modell alkalmazásának elsajátítása.
7-8.	Az üzemgazdasági elemzés és értékelés módszertana a komplex szántóföldi növénytermesztési példafeladat mintáján.
9-10.	A gyakorlatokon megoldandó komplex állattenyésztési példafeladat elméleti háttérének áttekintése. Adatgyűjtés módja az állattenyésztési ágazatok költség-haszon elemzéséhez.
11-12.	Az adatfeldolgozás módja az állattenyésztési ágazatok költség-haszon elemzéséhez, az erre alkalmas kalkulációs modell alkalmazásának elsajátítása.
13-14.	Az üzemgazdasági elemzés és értékelés módszertana a komplex állattenyésztési példafeladat mintáján.

A tantárgy neve:	magyarul:	Szaktanácsadás				Kódja:	GT_AVIN033-17 GT_AVINS033-17	
	angolul:	Agricultural Consultancy						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Godáné Dr. Sőrés Anett			beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a hazai agrár-szaktanácsadási rendszer felépítésével, működésével, a szaktanácsadásban alkalmazható legfontosabb módszertani ismeretekkel.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a mezőgazdasági termelés és az agrárgazdaság egészére vonatkozó vidékfejlesztési térbeli alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns agrárgazdasági szereplőket, funkciókat és folyamatokat hazai és nemzetközi szinten. Ismeri a vidékfejlesztés szakmai szókincsét, annak sajátosságait, a hatékony kommunikáció formáit, módszereit és eszközeit.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes az írásbeli és szóbeli kommunikációt segítő eszközök hatékony alkalmazására, felismeri az IT nyújtotta lehetőségek használatának előnyeit és hátrányait, ha szükséges, képes ezek tudatos és szakszerű használatára.</p> <p><i>Attitűd:</i> Vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. Nyitott a (családi) gazdaságok menedzsmentjére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A szaktanácsadás alapjai A mezőgazdasági szaktanácsadás fogalma, a rendszer felépítése A szaktanácsadás menedzsmentje Szaktanácsadási etika</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>előadás, esszé, magyarázat</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Évközben prezentáció készítése gyakorlaton és Írásbeli kollokvium vizsgaidőszakban.</p>								
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Michael Bungay Stanier (2022): A tanácsadás csapdája, HVG Kiadói Rt., Budapest Kozári József: Szaktanácsadás a mezőgazdaságban, Dinasztia Kiadó, Budapest Alan W. van den Ban – H. S. Hawkins: Mezőgazdasági szaktanácsadás, Mezőgazda Kiadó</p>								
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Poór József: Menedzsment tanácsadási kézikönyv. Akadémia Kiadó, 2010 Nemzeti Agrárgazdasági Kamara honlapja: www.nak.hu</p>								

Heti bontott tematika	
1.	A szaktanácsadás fogalmi lehatárolása, kialakulása, célja. A mezőgazdasági szaktanácsadás szerepe a vidékfejlesztésben TE*
2.	A szaktanácsadó feladata, kötelezettsége, a tanácsadóktól elvárt jellemzők, a szaktanácsadói munkavégzés irányelvei, a hatékony szaktanácsadói rendszer kialakításának prioritásai TE
3.	A mezőgazdasági szaktanácsadás változatai, A szaktanácsadói névjegyzék I. (névjegyzékbe kerülés feltételei) TE
4.	Szaktanácsadói névjegyzék II. (névjegyzékben maradás feltételei, évenkénti értékelés folyamata, a névjegyzékből való törlés) TE
5.	Az agrárszaktanácsadás átalakítása (okai, alapelvei, az átalakított rendszer struktúrája) TE
6.	Az agrár-szaktanácsadás támogatása (2007-2013) TE
7.	Az agrár-szaktanácsadás támogatása (2014-2020) TE
8.	Döntéstámogatás TE
9.	Válság-előrejelzés, a vállalkozások reorganizációja TE
10.	A szaktanácsadás menedzsmentje I. (a szaktanácsadói menedzsment alapjai, önmenedzselés) TE
11.	A szaktanácsadás menedzsmentje II. (a tanácsadói szervezet menedzselése, marketingje) TE
12.	A tanácsadói munka tervezése, szervezése, a szaktanácsadás folyamata (a problémamegoldó szaktanácsadás folyamatának modellje és elemei, a problémamegelőző szaktanácsadás folyamatának modellje és elemei) TE
13.	A tanácsadói módszerek TE
14.	Szaktanácsadói etika TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Agrárkereskedelmi ismeretek				Kódja:	GT_AVIN010-17 GT_AVINS010-17
		angolul:	Agricommercial Studies					
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Csapó Zsolt		beosztása:	Egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók az agrárszektor területén működő gazdasági társaságok kereskedelmi tevékenységének átfogó ismeretét, a külkereskedelmi ügyletek lebonyolításának, kapcsolódó okmányok kitöltését elsajátítsák.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Átfogóan ismeri a kereskedelem tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait, gazdasági, szakterületi szervezetek struktúráját, működését és kapcsolat-rendszerét, a szereplők viselkedését, az azt meghatározó külső és belső környezeti, viselkedési, döntési információs és motivációs tényezőket. Ismeri az értékesítési, üzletkötési tevékenység folyamatait, jogi, etikai követelményeit. Ismeri a kereskedelmi vállalatok működését és szervezetét, a kereskedelmi tevékenység főbb munkafolyamatait és technikáit. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén.								
<i>Képesség:</i>								
Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Követi és értelmezi a nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során. Képes a fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni. Képes más tudásterületekkel és társadalmi-gazdasági alrendszerekkel való együttműködésre.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. Törekszik arra, hogy önképzése szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon. Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A agrárkereskedelmi folyamatok rendszerezése. A kereskedelmi ügylet résztvevői kapcsolatrendszerének áttekintése. Az ajánlat, rendelés és szerződés kapcsolatrendszere. Az okmányok kereskedelemben betöltött szerepe. Az export ügyletek vizsgálata. Az import ügyletek vizsgálata. Az Európai Unió belüli ügyletek vizsgálata.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások és gyakorlatok								

Értékelés

A félévvégi aláírásnak követelménye, előfeltétele nincs. Vizsga jegy: írásbeli vizsga (kollokvium). A vizsgázók egy konkrét külkereskedelmi ügyletet oldanak meg, ajánlatot és rendelést készítenek, kitöltik az ügylethez kapcsolódó okmányokat.

- 59 %-ig	elégtelen
60 % - 69 %-ig	elégséges
70% - 79%-ig	közepes
80% - 89%-ig	jó
90% – 100%	jeles

Kötelező szakirodalom:

Constantinovits Milán – Sipos Zoltán: Nemzetközi üzleti technikák, Akadémiai Kiadó, 2014

Csapó Zsolt: Nemzetközi kereskedelempolitika, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2010

Ajánlott szakirodalom:

Kozár László: Nemzetközi áru- és tőzsdei kereskedelmi ügyletek. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2011

Dr. Kárpáti László – Dr. Lehota József (szerk.): Kereskedelmi ismeretek. Szaktudás Kiadó Ház Zrt, Budapest, 2010

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés a nemzetközi kereskedelemben TE: alapfogalmak megismerése
2.	Külkereskedelmi ügyletek rendszerzése TE: eligazodás a külkereskedelmi ügyletekben
3.	Az agrárkereskedelmi ügylet résztvevőinek (eladó, vevő, áru, pénz, okmányok) kapcsolatrendszerének áttekintése TE: Az agrárkereskedelmi ügylet összefüggésrendszerének megismerése
4.	Okmányok a külkereskedelemben TE: különböző okmányok és azok fontosságának megismerése
5.	Európai Unióból 3. országba történő agrár külkereskedelmi ügylet (export) vizsgálata 1. TE: export ügylet specialitásának megismerése
6.	Európai Unióból 3. országba történő agrár külkereskedelmi ügylet (export) vizsgálata 2. TE: export ügylet specialitásának megismerése
7.	3. országból az Európai Unióba történő agrár külkereskedelmi ügylet vizsgálata 1. TE: import ügylet specialitásának megismerése
8.	3. országból az Európai Unióba történő agrár külkereskedelmi ügylet vizsgálata 2. TE: import ügylet specialitásának megismerése
9.	Európai Unión belüli külkereskedelmi ügylet vizsgálata 1. TE: EU- belüli ügylet szakmai megismerése
10.	Európai Unión belüli külkereskedelmi ügylet vizsgálata 2. TE: EU- belüli ügylet szakmai megismerése
11.	Európai Unión belüli külkereskedelmi ügylet vizsgálata 3. TE: EU- belüli ügylet szakmai megismerése
12.	Különleges külkereskedelmi ügylet vizsgálata TE: speciális ismeretek az agrár külkereskedelemben
13.	Összefoglalás TE
14.	Összefoglalás II. TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Marketing alapjai				Kódja:	GT_AVIN005-17 GT_AVINS005-17	
	angolul:	Basics of Marketing						
Felelős oktatási egység:		Marketing és Kereskedelem Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	Kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Soós Mihály			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, megismertetni a hallgatókat a marketing alapvető összefüggéseivel, különös tekintettel a szegmentációra, a célpiacok kiválasztására és a pozicionálásra. Kiemelt figyelmet szentelünk a marketing eszközzrendszerének elemzésére, így részletesen tárgyaljuk a termék-, az ár-, az elosztási csatorna- és a marketingkommunikációs stratégiákat és eszközöket.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a mezőgazdasági termelés és az agrárgazdaság egészére vonatkozó vidékfejlesztési térbeli alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns agrárgazdasági szereplőket, funkciókat és folyamatokat hazai és nemzetközi szinten.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan tervezi meg saját szakmai előmenetelét.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A marketing alapfogalmai, A vállalati piacorientáció típusai, Vevőérték, vevőelégedettség, A modern marketing folyamata, A marketing-információ rendszer (MIR) és a marketingkutatás, A fogyasztói magatartás elemzése, A stratégiai marketing alapjai: szegmentáció, A stratégiai marketing alapjai: célcsoport kiválasztás és pozicionálás, Termék-életciklusok menedzselése, a piacfejlődés elmélete, A termékstratégia alapjai, Az árstratégia alapjai, Az elosztási stratégia alapjai, A marketingkommunikációs stratégia alapjai, Az online marketing alapjai</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező irodalomból.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Írásbeli vizsga</p>								
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Az előadások anyaga és az elektronikus jegyzet. Keller, K. L., Kotler, P.: Marketingmenedzsment. Akadémiai Kiadó, 2008, 1-986.</p>								
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Bauer A., Berács J.: Marketing. Aula Kiadó, 2006, 1-658.</p>								

Heti bontott tematika	
1.	A marketing alapfogalmai
	TE*Az elméleti anyag elsajátítása
2.	A vállalati piacorientáció típusai
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
3.	Vevőérték, vevőelégedettség
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
4.	A modern marketing folyamata
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
5.	A marketing-információ rendszer (MIR) és a marketingkutatás
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
6.	A fogyasztói magatartás elemzése
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
7.	A stratégiai marketing alapjai: szegmentáció
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
8.	A stratégiai marketing alapjai: célcsoport kiválasztás és pozicionálás
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
9.	Termék-életciklusok menedzselése, a piacfejlődés elmélete
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
10.	A termékstratégia alapjai
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
11.	Az árstratégia alapjai
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
12.	Az elosztási stratégia alapjai
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
13.	A marketingkommunikációs stratégia alapjai
	TE Az elméleti anyag elsajátítása
14.	Az online marketing alapjai
	TE Az elméleti anyag elsajátítása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Logisztika				Kódja:	GT_AVIN016-17 GT_AVINS016-17	
	angolul:	Logistics						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Felföldi János			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a legújabb felfogás szerint ismerjék meg a korszerű logisztika interdiszciplináris tudományos alapjait a reálfolyamatok tárgyalásától, vagyis az anyagáramlási rendszerektől kiindulva az ellátási lánc szemléletmódjait. Továbbá a tantárgyi követelményeket teljesítő hallgatók az egységesült Európai Unió gyakorlatának megfelelően tudják alkalmazni a szállítványozás területein (közúti, vasúti, vízi, légi, kombinált, gyűjtő) a tanult ismereteket.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Alapvető fogalmak ismerete és helyes használata. A szakterületet jellemző folyamatok ismerete és felismerése. Értékelő elemzése a beszerzés, gyártás, szolgáltatás, disztribúció, raktározás alapelemeinek, továbbá termelékenységi mutatók számítása, az áruszállítás menedzsmentfolyamatainak elemzése. Birtokában van a legalapvetőbb logisztikai feladatok megvalósításához szükséges információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereknek. Kapcsolódik mindehhez az aktuális digitális eszközök alkalmazásának állapota, főbb jellemzőinek ismerete.</p> <p><i>Képesség:</i> Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjti, rendszerezi; egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban. Így a termelés eredményének a kiszámolása, Az egységköltség kiszámítása, Szállító értékelési módszerek, számítások, Folyamat-elrendezés tervezése: pl. blokk diagram módszer. Szállítványozási döntéselemzési eszközök alapjainak alkalmazása pl.: szállítványozási modell. Előrejelzés idősoros módszerek alapján. Felismeri a digitalizáció adta lehetőségekre támaszkodva a lehetséges vagy szükséges fejlesztési pontokat.</p> <p><i>Attitűd:</i> A hallgató olyan attitűdfejlődésen menjen keresztül, ami pozitív hozzáállást alakít ki a logisztika, mint szakterület és ismeret iránt. Mindezen keresztül inspirálja a hallgatót az ismeretek autonóm módon történő bővítésére és elmélyítésére. Kritikusan tudja szemlélni saját munkáját. Törekedni fog tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A tárgy fejleszti a hallgató logikai képességét, összefüggés értelmező képességét, ami fejleszti az autonóm felelősségvállaló képességet. A hallgató képes lesz autonóm módon értékelni szakmai környezetét, feladatait. Növekszik objektív döntési autonómia képessége is. Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni. Ugyanakkor munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóját, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei Logisztika alapfogalmi, logisztikai rendszerek, ellátási lánc, beszerzés, készletezés és raktározás alapjai, disztribúció, teljesítménymutatók és teljesítménymérés.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadáson frontális oktatási mód, itt PowerPoint alkalmazása és egy-egy témát aktuálisan tárgyaló anyagok, cikkek kerülnek kiadásra, tanulmányozásra.</p>								

Értékelés

A kollektívumnyi jegyet a vizsgaidőszakban tett írásbeli vizsga érdemjegye adja.
Az előadást rendszeresen látogatók (2/3) és aktívan részt vevők megajánlott jegyet kaphatnak a félév végén a szorgalmi időszakban megírt dolgozat alapján.

Kötelező szakirodalom:

Szegedi Z. - Prezenszki J.: Logisztika-menedzsment Kossuth Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9789630959124
Körmendi L.- Pucsek (2009): Logisztika Példatár, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai ZRt. Budapest, ISBN: 978 963 638 291 9
Némon Z. –Sebestyén L. –Vörösmarty Gy. (2006): Logisztika, folyamatok az ellátási láncban., Példatár, Kereskedelmi és Idegenforgalmi továbbképző Kft. Budapest, ISBN: 963 637 247 0

Ajánlott szakirodalom:

Russel-Taylor (2003): Operations Management, Prentice Hall, USA, , ISBN 0-13-049363-5
Chikán Attila - Demeter Krisztina: Az értékteremtő folyamatok menedzsmentje AULA KIADÓ KFT, Budapest, 2006. ISBN: 9789639585218
Peter R. Attwood - Nigel Attwood (1992): Logistics of a distribution system. in Aldershot by Gower
Benson, D. - Bugg, R. – Whitehead, G. (1994): Transport and logistic. Woodhead-Faulkner (Publishers) Limited, Hertfordshire.
Emmett, S. (2009): Excellence in Freight Transport: How to Better Manage Domestic and International Logistics Transport Cambridge Academic, ISBN: 1903499496

Heti bontott tematika	
1.	EA.: A logisztika- menedzsment alapjai; a logisztika a vállalati gazdálkodás rendszerében; teljes költség-konceptió. Produktivitás és versenyképesség: termelékenységi mutatók számítása TE* készség szintű termelékenységi mutatók számítása, logisztika helye a gazdálkodásban
2.	EA: A termelés eredményének a kiszámolása, Az egységköltség kiszámítása, TE készség szintű egységköltség kiszámítása
3.	EA.: Logisztikai rendszerek, teljesítménymutatók TE készség szintű teljesítménymutató számítások
4.	EA: Termelésirányítás: termelésszervezés és irányítás, TE készség szintű
5.	EA.: A beszerzés menedzsmentje: feladatai, beszállítás-irányítási rendszerek TE készség szintű MRP I. számítások
6.	EA.: A beszerzés menete, lépései, a beszerzés gyakorlata, a megrendelő levél, visszaigazoló levél, átvételező okmányok TE okmány ismeret
7.	EA.: Az áruszállítás menedzsmentje; Közúti áruszállítás, vasúti áruszállítás, vízi áruszállítás, légi áruszállítás, csővezetékes áruszállítás, kombinált áruszállítási rendszerek, Folyamat-elrendezés tervezése: blokk diagram módszer, Muther's grid módszer TE készség a folyamat-elrendezés tervezéshez
8.	EA: Szállítványozási döntéselemzési eszközök: szállítványozási modell TE döntési módszerek ismerete, döntési képességek fejlesztése
9.	EA.: Készletezés-raktározás; fizikai folyamatok irányítása, Szállítványozási döntéselemzési eszközök: átrakodási modell TE ismeret szintű tudás a szállítványozási döntési folyamatokról
10.	EA Előrejelzés: idősoros módszerek TE kockázat-felismerés javulása
11.	EA.: Készletezés-raktározás; fizikai folyamatok irányítása, Készletértékelés TE készség szintű készletérték számítások
12.	EA: ABC elemzés, módszerismeret TE képesség szintű készletelemzés
13.	EA.: Az ellátási-lánc menedzsment: folyamatok és jellemzők az ellátási-láncban I.: Raktárgazd. Mutatószámok, TE készség szintű mutatószám ismeret
14.	Ea: Az ellátási-lánc menedzsment: folyamatok és jellemzők az ellátási-láncban II.: TE készség szintű logisztikai rendszerismeret és gondolkodás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	EU ismeretek				Kódja:	GT_AVIN009-17 GT_AVINS009-17
		angolul:	EU Studies					
Felelős oktatási egység:			Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-			Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tóké Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy az alapképzésben résztvevő hallgatók megismerkedjenek az Európai Unió kialakulásával, történetével, intézményrendszerével, működésével. Cél még annak elérése, hogy a hallgatók később a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni az Európai Unióval kapcsolatos történesekben, emellett képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A hallgató a stúdium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unióhoz kapcsolódó alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az EU-val kapcsolatos szaknyelvet, az integrációval és annak intézményrendszerével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az Unióval kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket az intézményrendszer kialakulását és működését. Ismeri az EU bővítésével kialakult kihívások során felmerült problémákat, és azok megoldásait. Tisztában van az intézményrendszer átalakításával és fejlődésével összefüggő tényekkel, problémákkal és az azokra adott válaszok sikerességével.</p> <p><i>Képesség:</i> Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni az integrációval kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az integrációval illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi az EU-val kapcsolatos legfontosabb világgazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.</p> <p><i>Attitűd:</i> Tevékenysége során képes az EU-val kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az integrációval kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az Európai Unióval kapcsolatos véleményalkotásra. .Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Integrációs alapismeretek: a világgazdasági integrációk kialakulása, története, jelentősége, integrációkkal kapcsolatos alapfogalmak. Az Európai Integráció története: az EU kialakulása és fejlődése a kezdetektől napjainkig. Integrációs törekvések Európában 1945 előtt. Az Európai Közösségek megalakulása: ESZAK, EGK, EURATOM, 1945-1957. Az EK története 1957-től az első bővítésig. Az EK története 1973-tól a Maastrichti Szerződésig. Az EU 1993 és 2004 között. A megabővítéstől napjainkig tartó időszak eseményei. Az EU intézményrendszere. Az egységes belső piac. A GMU kialakítása. Regionális politika és CAP. Kül- és biztonságpolitika, bel és-igazságügyi együttműködés, és a Schengeni Acquis. Bővítéspolitika, reformfolyamat az EU-ban, az integráció jövője. Az Európai Unió és Magyarország</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára 14 előadás megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak, illetve az azokon kiadott anyagok

Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Kende Tamás – Szűcs Tamás (2005)(szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Complex Kiadó, Budapest, p.1359, ISBN 963 224 848 1

Kengyel Ákos (2010): Az Európai Unió közös politikái, Akadémiai Kiadó, Budapest, p.555. ISBN 978 963 05 8748 8

Palánkai Tibor: Az európai integráció gazdaságtana. Aula Kiadó, 2004, p. 502, ISBN: 9639478903

Heti bontott tematika	
1.	Integrációs Alapismeretek TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az integráció alapfogalmaival.
2.	Az Európai Unió története I. Előzmények-Alapszerződések TE: Az előadás során bemutatásra kerülnek az Európa egyesítésére tett történelmi próbálkozások illetve az egységes Európa gondolata. Bemutatásra kerül az EU alapszerződéseinek kialakulása, a hallgatók megismerik az alapszerződéseket (ESZAK, EGK, EURATOM) és képesek eligazodni azokkal kapcsolatban.
3.	Az Európai Unió története II. Az 1960-as évektől 1993-ig TE: A hallgatók megismerik az Unió 1960 és 1993 közötti történetét. Az első időszak sikereitől a bővítéssel illetve az olajválságokkal kapcsolatos nehézségektől az első szerződésmódosításon át a Közösség egységes belső piacának megteremtéséig, azaz az Európai Unió kialakításáig.
4.	Az Európai Unió története IV. Az 1990-es évek és az új évezred TE: A kilencvenes évek folyamatai új kihívások elé állították az Uniót, megtörtént a keleti nyitás, a szerződések több sikeres vagy éppen sikertelen reformja, Magyarország belép a közösségbe. Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU-val kapcsolatos reformfolyamatot és a 90-es évek átalakulását
5.	Az Európai Unió intézményrendszere I. A Tanács, a Bizottság és a Parlament. A Bíróság, a Számvevőszék, Régiók Bizottsága, Gazdasági és Szociális Bizottság, Európai Beruházási Bank, A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, Europol, Európai Közösségi Ügynökségek TE: Az előadás során a hallgatók megismerik EU intézményeit és azok szerepét a jogalkotásban és a döntéshozatalban
6.	Az Európai Unió intézményrendszere II. Döntéshozatali eljárás az Európai Unióban TE: A hallgatók az előző előadásra alapozva az előadás után képesek átlátni az EU döntéshozatalát az egyes jogalkotási eljárásokat
7.	Az Európai Unió közös belső piaca és a négy alapszabadság A gazdasági és monetáris unió, EGT TE: A hallgatók az előadás után tisztában lesznek az egységes belső piac működésével, alapelveivel valamint a gazdasági és monetáris unió kialakulásával és működésével
8.	Az Európai Unió Regionális Politikája TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják a gazdasági-társadalmi-területi kohézió politikáját és annak folyamatait
9.	Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája. Az Európai Unió Vidékfejlesztési politikája TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió Közös Agrár- és Vidékfejlesztési Politikáját és annak folyamatait
10.	A közös kül- és biztonságpolitika TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU közös kül- és biztonságpolitikáját és az azzal kapcsolatos kihívásokat.
11.	Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió bel- és igazságügyi politikáját és a szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térségére tett erőfeszítéseit. Tisztában lesznek a Schengeni Rendszer működésével illetve az EU ezzel kapcsolatos kihívásaival
12.	Bővülési folyamat az Európai Unióban 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013 TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az integráció bővülésének folyamatát illetve az azzal kapcsolatos kihívásokat és nehézségeket valamint az arra adott válaszokat. Látni fogják hogyan lett a hatokból huszonnyolcak. Megismerik az elmélyülés-kibővülés dilemmáját.
13.	Kérdések az Európai Unió további fejlődésével kapcsolatban, (Eurozóna, Alkotmány, Alapjogi Charta, Törökország, bevándorlás, Schengen, Reformfolyamat, BREXIT). TE: A hallgatók az előadás után átláthatják az EU előtt álló jelenlegi kihívásokat és kritikai véleményt alkothatnak az ezekkel kapcsolatos válaszokról, illetve a szükséges lépésekről.
14.	Az Európai Unió és Magyarország TE: Az előadás után a hallgatók tisztán látják majd Magyarországot és az EU kapcsolatrendszerét. Az elhangzottak alapján mérlegelhetik a tagságunk előnyeit és hátrányait és erről képesek lesznek önálló véleményt alkotni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Agrárgazdaságtan alapjai				Kódja:	GT_AVIN017-17 GT_AVINS017-17	
	angolul:	Agricultural economic						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		--				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Rákos Mónika			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a mezőgazdaság nemzetgazdaságban betöltött szerepét, a tárgyalt témaköröket nemzetközi kitekintésben is el tudja helyezni. A hallgatók a képzés során szerezzék meg az alapfogalmak használatának készségét.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tisztában van azzal, hogy a primer szektorban előállított termékek az élelmiszerlánc részét képezik, ezzel kapcsolatban tudja és érti az élelmiszerlánc-biztonság alapvető fogalmait, összefüggéseit és folyamatait. - Ismeri a mezőgazdasági termelés és az agrárgazdaság egészére vonatkozó tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns agrárgazdasági folyamatokat. - Ismeri az agrárpolitika és a szakpolitikák (támogatási, adózási stb.) alapvető funkcióit és összefüggéseit. - Tisztában van a K+F+I tevékenység betöltött szerepével. - Rendelkezik az ágazatok problémáinak azonosításához szükséges ismeretekkel és a releváns információgyűjtés, elemzés és problémamegoldás módszereivel. 								
<p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az ágazatok területén képes a termelést előkészítő és szolgáló eljárások megtervezésére, lebonyolítására, az erőforrások szakszerű elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvétellel, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten. - Képes az egyes ágazati szakmai problémák megfogalmazására, a várható trendek felismerésére, önálló szakmai álláspont kialakítására, és annak megvédésére a viták során. - Képes az agrárgazdaság szereplőinek viselkedését, az agrárium intézményi hátterének formális és informális kapcsolatrendszerét értelmezni, és azt munkája során felhasználni. - Képes a szakterületre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes elemzésre, alapvető összefüggések feltárására, önálló következtetések levonására. Szakmai irányítás mellett képes kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő közvetlen irányítására. 								
<p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. 								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a mezőgazdaság nemzetgazdaságban betöltött szerepét, nem csak hagyományos értelemben, hanem az agribusiness és a többfunkciós mezőgazdaság megközelítésében is. A tárgyalt témaköröket nemzetközi kitekintésben is el tudja helyezni, a képzés során szerezzék meg az alapfogalmak használatának készségét. Rendelkezzenek azokkal az információkkal a mezőgazdaságról, amelyek segítik őket a rendszer megismerésében és jövőjük építésében. Ismerjék meg a mezőgazdaság termékpályán betöltött szerepét, információt nyerjenek az élelmiszer előállítás folyamatáról, kapcsolati rendszeréről. Tájékoztódnak a főbb ágazatok helyzetéről, működéséről, valamint az új, modern technológiákról.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások interaktív voltából kifolyólag a hallgatók folyamatosan be vannak vonva az előadásba, ezzel is fejlesztve készségeiket. Az előadások keretén belül neves, kutatóintézetből érkező vendégelőadók szélesítik a látókörüket a hallgatóknak.

Az előadáshoz tartozó gyakorlatokon a szakmai ismereteik elmélyítése mellett a hallgatók prezentációkat tartanak, előre kiadott témakörökből.

Értékelés

A vizsgakérdéseket minden témakör végén megkapják a hallgatók. Az előadás anyagok a hozzájuk tartozó írásos anyagokkal együtt a hallgatók rendelkezésére van bocsájtva.

A vizsga írásban történik, ahol a fogalmak kerülnek számonkérésre, illetve felsorolós és rövid esszé jellegű kérdéseken kívül igaz-hamis, teszt kérdésekre kell számítani. Ha a hallgató az „A” vizsgát nem tudta teljesíteni. „B” és „C” vizsgára jöhet, az egész éves anyagot átfogó szóbeli felelet kerül értékelésre eredménye.

Kötelező szakirodalom:

Mizik Tamás (szerk.) (2017): Agrárgazdaságtan II. – Az agrárfejlesztés mikro- és makroökonómiája. Akadémia Kiadó, ISBN: 978 963 05 9908 5, 446 p.

Fertő Imre – Mizik Tamás (szerk.), 2016: Agrárgazdaságtan I. – Mezőgazdasági árak és piacok, ISBN: 978 630597272, 334 p.

Ajánlott szakirodalom:

Szabó Gábor: Élelmiszer-gazdaságtan (Egyetemi jegyzet) DE MTK AVI – Kaposvári Egyetem ÁTK, Debrecen, 2001
További irodalmak folyamatosan a gyakorlatokon kerülnek bemutatásra, illetve feltöltésre kerül az e-learning rendszerbe.

Heti bontott tematika	
1.	Alapfogalmak ismertetése, a mezőgazdaság nemzetgazdasági szerepe TE: Megismeri az agrobusinesshez tartozó fogalmakat és azok jellemzőit.
2.	Az élelmiszergazdaság társadalmi-gazdasági szerkezete TE: Ismereteket szerez a fontosabb összefüggésekről társadalmi és gazdasági szinten egyaránt.
3.	Erőforrások a mezőgazdaságban I. – Földpiac, Földbirtok politika TE: Ismereteket szerez a mezőgazdaság egyes forrásairól.
4.	Erőforrások a mezőgazdaságban II. – Mezőgazdasági tőkepiac TE: Ismereteket szerez a mezőgazdaság egyes forrásairól.
5.	Erőforrások a mezőgazdaságban III. – Mezőgazdasági munkaerőpiac TE: Ismereteket szerez a mezőgazdaság egyes forrásairól.
6.	A főbb mezőgazdasági ágazatok bemutatása – Növénytermesztés TE: Megismeri a mezőgazdaság főbb ágazatait.
7.	A főbb mezőgazdasági ágazatok bemutatása – Állattenyésztés TE: Megismeri a mezőgazdaság főbb ágazatait.
8.	Mezőgazdasági üzemszervezetek TE: Megismeri a mezőgazdaság üzemi struktúráját, gazdaságszerkezetét.
9.	Költség – Jövedelem változásai az agrártermelésben TE: Megismeri a mezőgazdaság árainak változására ható főbb jellemzőket.
10.	Az agrár-külkereskedelem főbb jellemzői TE: Megismeri az agrárkülkereskedelem jellemzőit az EU-csatlakozást követően.
11.	A mezőgazdaságot érintő globális kihívások TE: Megismeri milyen kihívásokkal kell szembenéznie a mezőgazdaságnak.
12.	Modern technológiák a mezőgazdaságban – Precíziós mezőgazdaság TE: Ismeretanyagot kap a precíziós mezőgazdaság legfontosabb jellemzőiről.
13.	Modern technológiák a mezőgazdaságban – Bioüzemanyagok TE: Megismeri az energetikához kapcsolódó fontosabb területeket.
14.	Összefoglalás TE: Az elhangzott előadásanyagok szintetizálása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	EU Agrár- és környezetpolitika			Kódja:	GT_AVIN049-17 GT_AVINS049-17	
		angolul:	EU Agricultural and Environmental Policy					
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		--			Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	1	Kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Rákos Mónika			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy								
<p>a hallgatók rendelkezzenek azokkal az információkkal az EU-ról, amelyek segítik őket jövőjük építésében. Ismerjék meg az agrár-politikának az integrációban kezdetektől betöltött szerepét, információt nyerjenek a nemzetközi agrárpiacon, elméleti háttéréről. Tájékozódjanak a környezetpolitika térnyeréséről, alapelveiről, mely tudás alapja lehet a környezettudatos gondolkodás formálásának.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Tisztában van a nemzetközi agrár- és vidékpolitika jelentőségével, ezzel kapcsolatban tudja és érti a szakpolitikák alapvető fogalmait, összefüggéseit és folyamatait. - Ismeri a szakpolitikák egészére vonatkozó tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns döntéshozatali folyamatokat. - Ismeri az agrárpolitika és a szakpolitikák (támogatási, adózási stb.) alapvető funkcióit és összefüggéseit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Képes a szakpolitikai problémák megfogalmazására, a várható trendek felismerésére, önálló szakmai álláspont kialakítására, és annak megvédésére a viták során. - Képes a szakpolitikák intézményi háttérének formális és informális kapcsolatrendszerét értelmezni, és azt munkája során felhasználni. - Képes a szakterületre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes elemzésre, alapvető összefüggések feltárására, önálló következtetések levonására. Szakmai irányítás mellett képes kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő közvetlen irányítására. 								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje az Európai Unió szerepét, nem csak hagyományos értelemben, hanem a különböző szakpolitikák esetében is. A tárgyalt témaköröket nemzetközi kitekintésben is el tudja helyezni, a képzés során szerezzék meg az alapfogalmak használatának készségét. Rendelkezzenek azokkal az információkkal az EU-ról, amelyek segítik őket jövőjük építésében. Ismerjék meg az agrárpolitikának az integrációban kezdetektől betöltött szerepét, információt nyerjenek a nemzetközi agrárpiacon, elméleti háttéréről. Tájékozódjanak a környezetpolitika térnyeréséről, alapelveiről, mely tudás alapja lehet a környezettudatos gondolkodás formálásának.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>Az előadások interaktív voltából kifolyólag a hallgatók folyamatosan be vannak vonva az előadásba, ezzel is fejlesztve készségeiket. Az előadások keretén belül neves, kutatóintézetből érkező vendégelőadók szélesítik a látókörüket a hallgatóknak.</p>								

Értékelés

A vizsgakérdéseket minden témakör végén megkapják a hallgatók. Az előadás anyagok a hozzájuk tartozó írásos anyagokkal együtt a hallgatók rendelkezésére van bocsájtva.

A vizsga írásban történik, ahol a fogalmak kerülnek számonkérésre, illetve felsorolás és rövid esszé jellegű kérdéseken kívül igaz-hamis, teszt kérdésekre kell számítani. Ha a hallgató az „A” vizsgát nem tudta teljesíteni. „B” és „C” vizsgára jöhet, az egész éves anyagot átfogó szóbeli felelet kerül értékelésre eredménye.

Kötelező szakirodalom:

Popp József – Oláh Judit (szerk.) (2016): Közös Agrárpolitika

Popp József (2004) Az EU Közös Agrárpolitikájának elmélete és nemzetközi mozgástere. Kiadó: Európai Agrárpolitika Kft. ISBN 963 217 735 5

Az előadások anyaga, mely a kar e-learning felületén elérhető lesz.

Az Unió honlapjáról kijelölt fejezetek <http://europa.eu>

Ajánlott szakirodalom:

Horváth Zoltán (2007) Kézikönyv az Európai Unióról. Hetedik, átdolgozott, bővített kiadás hvgorac Lap- és Könyvkiadó Kft

Blahó András szerk. (2007): Európai integrációs alapismeretek. Aula Kiadó

További irodalmak az előadások során folyamatosan kerülnek bemutatásra és feltöltésre az e-learning rendszerbe.

Heti bontott tematika	
1.	EU története, jogrendszere, integrációs formák TE: Megismeri az EU kialakulásának fontosabb mérföldköveit, az integráció mélyülésének folyamatát.
2.	Az Európai Uniót működtető intézmények TE: Megismeri az EU-t működtető intézményeket.
3.	Gazdasági és Monetáris Unió TE: Megismeri a gazdasági és monetáris unió kialakulásának lépéseit, mérföldköveit.
4.	Az Európai Unió költségvetésének általános jellemzői és az aktuális költségvetés bemutatása TE: Bemutatásra kerül az EU költségvetésének kialakításának feltételei, főbb bevételi és kiadási tényezői.
5.	Közös Agrárpolitika (KAP) 50 éve TE: Megismerik a KAP kialakulását és fontosabb mérföldköveit.
6.	Közös Agrárpolitika (KAP) 2014-2020 és 2020 utáni időszak TE: Megismerik a KAP jelenlegi szabályozását és jövőbeli kilátását.
7.	Környezetpolitika kialakulása és működési rendszere. A fenntartható fejlődés fontosabb dokumentumai az EU-ban TE: Megismerik a környezetpolitika kialakulását és fontosabb szabályozását.
8.	Vidékfejlesztési jogszabály 2014-2020 és 2020 utáni időszak TE: Megismerik az EU vidékfejlesztési politikájának jelenlegi és jövőbeli tényezőit.
9.	Energiaellátás, energiapolitika TE: Megismerik az EU energiapolitikáját.
10.	EU tagságunk 10 évének agrár- és vidékgazdasági tapasztalatai TE: Bemutatásra kerülnek a fontosabb változások az EU-csatlakozás óta.
11.	Beruházás és az EU kohéziós politikája TE: Megismerik az EU fejlesztési és beruházási politikáját.
12.	Regionális politika TE: Megismerik a regionális politika fontosabb jellemzőit.
13.	WTO TE: Megismerik a WTO működését, fontosabb szabályozásait.
14.	Összefoglalás TE: A félév során leadott anyagok szintetizálása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Regionális gazdaságtan I.				Kódja:	GT_AVIN018-17 GT_AVINS018-17
		angolul:	Regional Economics I.					
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Pető Károly			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók tisztában legyenek a táj-régió fogalmával, a gazdaság általános törvényszerűségei térbeni érvényesülésével, a térben létező gazdaság mozgástörvényeivel mikro- és makroszinten. Ezenkívül a regionális fejlődés erőforrásainak átrendeződésének a területi folyamatokra gyakorolt hatását megismerjék.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Tájékozott az agrár- és vidékfejlesztési politika hazai és nemzetközi funkcióiban és összefüggéseiben. Ismeri a vidéki társadalmi változásokat, azok összefüggéseit és a vidék-társadalom-mezőgazdaság egymásra hatásának aspektusait.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére. Nyitott a tértudományok alapvető eredményeinek és jellemzőinek hiteles közvetítésére szakmai és nem szakmai célcsoportok számára egyaránt.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. Szakmai irányítás mellett képes vidékfejlesztési kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő, közvetlen irányítására.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Regionális mikroökonómia Regionális makroökonómia A területi fejlődést meghatározó tényezők Regionális versenyképesség</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek kooperatív oktatási módszerek, előadás, együttműködés, prezentáció, házi feladat</p>								
<p>Értékelés Évközben két zárthelyi dolgozat (a zárthelyi dolgozatok 60 % teljesítése külön-külön), valamint kiadott témából prezentáció készítése és előadása, amelyek egyben az aláírás feltételei is. A zárthelyi dolgozatokat az egyéni tanulmányrenddel, valamint már aláírással rendelkező hallgatóknak is meg kell írniuk sikeresen.</p>								

Kötelező szakirodalom:

Káposzta József (2007): Regionális gazdaságtan. DE ATC AVK.

Lengyel Imre-Rechnitzer János (2004): Regionális gazdaságtan. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs

Ajánlott szakirodalom:

Kozma Gábor (2003): Regionális gazdaságtan. Kossuth Egyetemi Kiadó. Debrecen

Kopátsy Sándor (2021): Új közgazdaságtan, Pallas Athéné Könyvkiadó Kft.

Heti bontott tematika	
1.	Félévkezdés (követelmények, tartalom) TE: A féléves tematika, elvárások, a tárgy teljesítéséhez szükséges feladatok ismertetése.
2.	A regionális tudomány tartalma és célja, táj, régió fogalmak TE: A hallgatók megismerik a tématerületet átfogóan befolyásoló folyamatokat, a szabályozás rendszerét, az alapvető szakkifejezéseket, a regionális tudomány meghatározó szereplőit és elméleteit.
3.	A regionális gazdaságtan tárgya, regionális mikroökonómia alapkérdései TE: A hallgatók megismerik a tématerületet átfogóan befolyásoló folyamatokat, a szabályozás rendszerét, az alapvető szakkifejezéseket, a regionális tudomány meghatározó szereplőit és elméleteit.
4.	Neoklasszikus telephelyelméletek I. TE: A hallgatók megismerik a tématerületet átfogóan befolyásoló folyamatokat, a szabályozás rendszerét, az alapvető szakkifejezéseket, a regionális tudomány meghatározó szereplőit és elméleteit.
5.	Neoklasszikus telephelyelméletek II. TE: A hallgatók megismerik a tématerületet átfogóan befolyásoló folyamatokat, a szabályozás rendszerét, az alapvető szakkifejezéseket, a regionális tudomány meghatározó szereplőit és elméleteit.
6.	Regionális makroökonómia, a tényezők szerepe a regionális gazdaságban I. TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
7.	Regionális makroökonómia, a tényezők szerepe a regionális gazdaságban II. TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
8.	A területi fejlődést meghatározó társadalmi tényezők TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
9.	A területi fejlődést meghatározó gazdasági tényezők TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
10.	A termelési tényezők és a regionális fejlődés kapcsolata TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
11.	A versenyképesség legfontosabb modelljei TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
12.	Innováció TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
13.	A kínálat- és keresletorientált regionális stratégia TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.
14.	A klaszterizáció és a klaszterek TE: A hallgatók megismerik a regionális tudomány gyakorlati megközelítését, az elméletek mellett a praktikus alkalmazhatósági területeket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Regionális gazdaságtan II.				Kódja:	GT_AVIN027-17 GT_AVINS027-17	
	angolul:	Regional Economics II.						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Regionális gazdaságtan I.				Kódja:	GT_AVIN018-17 GT_AVINS018-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Godáné Dr. Sörös Anett			beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A félév első felében a hallgatók megismerkednek a területi egyenlőtlenségek, területi politika fogalmkörével és szereplőivel. Majd ezt követően a tantárgy célja, hogy bemutassa az Európai Unió regionális politikájának intézményrendszerét, az intézmények és a támogatási politika működését, valamint hogy megismertesse a Strukturális alapokat és a Kohéziós Alapot, valamint a nemzeti fejlesztési terveket.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Tájékozott az agrár- és vidékfejlesztési politika hazai és nemzetközi funkcióiban és összefüggéseiben. Ismeri a vidéki társadalmi változásokat, azok összefüggéseit és a vidék-társadalom-mezőgazdaság egymásra hatásának aspektusait.								
<i>Képesség:</i> Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvétellel, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten.								
<i>Attitűd:</i> Vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. Nyitott a tértudományok alapvető eredményeinek és jellemzőinek hiteles közvetítésére szakmai és nem szakmai célcsoportok számára egyaránt.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. Szakmai irányítás mellett képes vidékfejlesztési kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő, közvetlen irányítására.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Területi egyenlőtlenségek főbb összefüggései Európai Unió regionális politikája (2000-2006, 2007-2013, 2014-2020): időszakok, költségvetések, célok, források. A magyarországi regionális politika főbb szereplői, Operatív Programok az EU-s csatlakozás óta a különböző programozási időszakokban. A magyar területfejlesztés főbb intézményi szereplői. A regionális politika jövőbeni tervei.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek kooperatív oktatási módszerek, előadás, együttműködés, prezentáció, házi feladat								
Értékelés évközben az elkészített prezentáció leadása és védelme (előadás formájában), melyek egyben az aláírás feltételei is (minimum elégséges értékelés). Vizsgaidőszakban kollokvium az előadások anyagából.								

Kötelező szakirodalom:

Kengyel Ákos (2020): Európai uniós politikák, Akadémiai Kiadó Zrt, Budapest

Lengyel Imre - Rechnitzer János (2004): Regionális gazdaságtan. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs.

Ajánlott szakirodalom:

Forman Balázs(2000): Regionális politika az Európai Unióban. VÁTI, Budapest. Pp. 399

Horváth Zoltán (2006): Kézikönyv az Európai Unióról.

Káposzta József (2007): Regionális gazdaságtan. DE ATC AVK.

Fehér A.(2005): A vidékgazdaság és a mezőgazdaság. Agroinform kiadó. Budapest. 21-290. p.

Európai Unió hivatalos honlapja: http://europa.eu/european-union/index_hu

Heti bontott tematika	
1.	A területi egyenlőtlenségek főbb összefüggései I. (tér fogalmak, a területi egyenlőtlenség értelmezései, egyenlőtlenségi mutatók) TE*: A regionális politika főbb szereplői - ismétlés az előző félévben tanultakról.
2.	A területi egyenlőtlenségek főbb összefüggései II. (a területi fejlődés és ahhoz kapcsolódó modellrendszerek) TE: A hallgatók megismerik a területi egyenlőtlenségek elméleteit.
3.	A területi egyenlőtlenségek főbb összefüggései III. (a területi egyenlőtlenségek kezelése, beavatkozás a területi fejlődésbe) TE: A hallgatók megértik az egyenlőtlenségek mögött húzódó tényezőket és megismerik a beavatkozások lehetőségeit és annak célját, fontosságát.
4.	A területi politika fejlődése Magyarországon I. (A területfejlesztési törvény Magyarországon, A területfejlesztés szereplői) TE: A hallgatók megismerik a magyarországi területfejlesztés alapjait, kezdeti viszonyait.
5.	Az Európai Unió regionális politikája I. (A gazdasági és társadalmi kohézió politikájának kialakulása, fejlődése, A strukturális és kohéziós alapok működése 2000-2006). TE: A hallgatók megismerik az európai regionális politika helyzetét csatlakozásunkkor és annak meghatározó intézményeit.
6.	Az Európai Unió regionális politikája II. (A strukturális és kohéziós alapok működése 2007-2013) TE: A hallgatók megismerik az EU regionális politikájának célrendszerét, költségvetését, céljait és forrásait, amelynek már Magyarország is teljes értékű tagjai volt.
7.	Új Magyarország Fejlesztési Terv (fejlesztési stratégia, nagyprojektek, zászlóshajó projektek) TE: A magyarországi tervezés megismerése: szereplők, célok, összegek.
8.	Operatív programok 2007-2013 TE: A magyarországi operatív programok keretének és tartalmának megismerése a 2007-2013-as időszakban.
9.	EUROPA 2020 TE: Az EU2020 stratégia ismertetése, mint keretrendszer 2014-2020-as programozási időszakra.
10.	Partnerségi megállapodás tartalma TE: A magyarországi stratégia és releváns dokumentumok ismertetése, értelmezése.
11.	Zárthelyi dolgozat TE
12.	Regionális politika 2014-2020 (célkitűzések, prioritások, pénzügyi alapok, OP) TE: Az EU tervezési időszakának ismertetése.
13.	Regionális politika 2021-2027 TE: Az EU jelenlegi tervezési időszakának ismertetése.
14.	Összefoglalás, kitekintés. TE: A tanultak értelmezése, jövőbeni célok a regionális politikában.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vidékfejlesztés I				Kódja:	GT_AVIN019-17 GT_AVINS019-17	
	angolul:	Rural Development I						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Pető Károly			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók Ismerjék meg a fejlődés történelmi léptékű legfontosabb tendenciáit; a fejlettség mai kor szerinti jellemzőit; a vidékfejlesztés európai uniós normák szerinti értelmezését; a vidék tudományos igényű jellemzésének szempontjait; a magyar vidék állapotát, változásának jellemzőit; vidékfejlesztési programok tartalmi követelményeit; a helyi erőforrások komplex értékelését;</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tájékozott az agrár- és vidékfejlesztési politika hazai és nemzetközi funkcióiban és összefüggéseiben. - Ismeri a vidékfejlesztés szakmai szókincsét, annak sajátosságait, a hatékony kommunikáció formáit, módszereit és eszközeit. - Ismeri a vidéki társadalmi változásokat, azok összefüggéseit és a vidék-társadalom-mezőgazdaság egymásra hatásának aspektusait. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. - Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez - Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten szükséges feltételrendszert. - Képes a vidékfejlesztéshez kapcsolatos agrármérnöki feladatok ellátására és az ehhez szükséges informatikai (adatbázis-kezelés, programalkalmazás) ismeretek alkalmazására. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviseletére. - Vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. - Szakmai irányítás mellett képes vidékfejlesztési kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő, közvetlen irányítására. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei A fejlődés történelmi jellemzői; a fejlettség mai jellemzői; agrárium és vidék kapcsolatrendszere; fejlesztéspolitikai szakterületek és jellemzőik; a vidékpolitika kialakulása és fejlődése; a vidékfogalom, a vidék erőforrás rendszere; a vidék jellemzői; vidékfejlesztési programok a rendszerváltás előtt és után</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek előadás, gyakorlat, szakmai filmvetítés, egyéni feladatmegoldás, a saját munka prezentációja.</p>								
<p>Értékelés A saját munka megvédése alapján érvényes gyakorlati jegy. A kiadott oktatási anyagokból írásbeli vizsga</p>								

Kötelező szakirodalom:

Bálint J.-Nagy G. (szerk.) (2007): Vidékfejlesztés. „Gyakorlatorientált képzési rendszerek kialakítása és minőségi fejlesztése az agrár-felsőoktatásban” című program keretében készült egyetemi tankönyv, CD. DE ATC AVK, Debrecen. 380. P.

Ajánlott szakirodalom:

Kerek Z. – Marselek S. (2009) A vidékfejlesztés gyakorlata, lehetőségek, intézkedések, Szaktudás Kiadóház, Budapest, 2009., 404. p. ISBN 9789639935075

A vidékfejlesztés finanszírozása az Európai Unióban. AKII tanulmány, 1999.

Falu- város- régió c. folyóirat. Bp. KTM VÁTI

Madarász Imre: Hogyan készítsünk vidékfejlesztési programot? Agroinform Kiadóház, Bp., 2000.

Tér és társadalom c. folyóirat. Bp. MTA kiadvány.

Heti bontott tematika	
1.	Korunk és a területi fejlődés TE* Megismerni a fejlődés történelmi gyökereit a mai differenciák okait
2.	Az életminőség összetevői, város vs. vidék TE Felismerni az életterek életminőségi különbségeit, meghatározottságukat
3.	A vidék és a vidékfejlesztés fogalma, kialakulása TE Belátni a vidékpolitika szükségsszerű kialakulását
4.	Vidék, vidékiség, vidékfogalom TE A fogalomkör tudományos beágyazódása a mindennapokba
5.	A vidéki erőforrások TE a vidékfejlesztés természeti-, gazdasági és társadalmi erőforrásai
6.	A magyar vidék helyzete 1990 előtti évtizedek TE A vidék aranykora még nemzetközi összehasonlításban is
7.	A magyar vidék helyzete 1990 utáni évtizedek TE A rendszerváltás vidékre gyakorolt hatása
8.	A vidékfejlesztési programok tartalmi követelményei TE Fejlesztési programok alap szintű megismerése
9.	Az alföldi tanyavilág - dokumentumfilm TE A legtipikusabb vidéki település típus értékei és hagyományai
10.	A jószág volt az aranya a népnek - dokumentumfilm TE A háztáji állattartás vidékfejlesztési szerepe
11.	A SAPARD program Magyarországon TE Betekintés az európai vidékpolitika eszköztárába
12.	A Vidékfejlesztési Célelőirányzat működése TE Kezdő hazai lépések a vidékfejlesztésben
13.	Nemzeti Agrár-környezetvédelmi program TE Lehetőség a vidék ökológiai funkciójának működéséhez
14.	Félévi összefoglaló előadás, a követelmények átbeszélése TE A sikeres vizsga feltételeinek tisztázása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vidékfejlesztés II				Kódja:	GT_AVIN026-17 GT_AVINS026-17	
	angolul:	Rural Development II						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Vidékfejlesztés I				Kódja:	GT_AVIN019-17 GT_AVINS019-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Pető Károly			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
Megismertetni a hallgatókkal az európai vidékpolitika intézkedés és intézmény rendszerét. Az intézkedések tartalmát, feltételeit, gazdasági-, ökológiai- és társadalmi hatásait.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozott az agrár- és vidékfejlesztési politika hazai és nemzetközi funkcióiban és összefüggéseiben. - Ismeri a vidékfejlesztés szakmai szókincsét, annak sajátosságait, a hatékony kommunikáció formáit, módszereit és eszközeit. - Ismeri a vidéki társadalmi változásokat, azok összefüggéseit és a vidék-társadalom-mezőgazdaság egymásra hatásának aspektusait. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. - Képes a vidékfejlesztés, az agrárium és a környezetvédelem területén komplexen átlátni a szakmai előrelépéshez - Képes vidékfejlesztési programok megtervezésére, lebonyolítására, erőforrások elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten szükséges feltételrendszert. - Képes a vidékfejlesztéshez kapcsolatos agrármérnöki feladatok ellátására és az ehhez szükséges informatikai (adatbázis-kezelés, programalkalmazás) ismeretek alkalmazására. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére. - Vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le. - Szakmai irányítás mellett képes vidékfejlesztési kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő, közvetlen irányítására. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A vidékpolitika gazdaságerősítő intézkedései. A vidékpolitika ökológiai funkciót erősítő intézkedései. A vidékpolitika társadalmi funkciót erősítő intézkedései. A vidék gazdasági-, ökológiai és társadalmi erőforrásainak kihasználására irányuló vidékpolitika lehetőségeinek hálóját. A LEADER filozófiája és működése. Tipikus vidékfejlesztési intézkedések: falufejlesztés és megújítás, a vidéki örökség megőrzése; a vidéki infrastruktúra fejlesztése; gazdaságdiverzifikáció; helyi termékek, hungarikumok a vidékfejlesztésben.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
előadás, gyakorlat, szakmai filmvetítés, egyéni feladatmegoldás, a saját munka prezentációja.								

Értékelés

A saját munka megvédése alapján érvényes gyakorlati jegy. A kiadott oktatási anyagokból évközi beszámolók alapján megajánlott jegy.

Kötelező szakirodalom:

Bálint J.-Nagy G. (szerk.) (2007): Vidékfejlesztés. „Gyakorlatorientált képzési rendszerek kialakítása és minőségi fejlesztése az agrár-felsőoktatásban” című program keretében készült egyetemi tankönyv, CD. DE ATC AVK, Debrecen. 380. P.

Ajánlott szakirodalom:

Kerek Z. – Marsalek S. (2009) A vidékfejlesztés gyakorlata, lehetőségek, intézkedések, Szaktudás Kiadóház, Budapest, 2009., 404. p. ISBN 9789639935075

A vidékfejlesztés finanszírozása az Európai Unióban. AKII tanulmány, 1999.

Falu- város- régió c. folyóirat. Bp. KTM VÁTI

Madarász Imre: Hogyan készítsünk vidékfejlesztési programot? Agroinform Kiadóház, Bp., 2000.

GLATZ FERENC (2010): Vidékpolitika, vidékfejlesztés és új intézményei In. Sikeres vidéki térségek (Glatz F. szerk.) MTA Történettudományi Intézet

A Tanács 1698/2005/EK rendelete (2005.szeptember 20.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról.

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:277:0001:0040:HU:PDF>

Heti bontott tematika	
1.	A vidékpolitika gazdaságerősítő intézkedései.
	TE* A gazdaságsegítő vidékfejlesztés lehetőségei, feltételei
2.	A vidékpolitika ökológiai funkciót erősítő intézkedései
	TE Az ökológiai környezet javításának vidékfejlesztés lehetőségei, feltételei
3.	A vidékpolitika társadalmi funkciót erősítő intézkedései.
	TE A társadalmi életet segítő vidékfejlesztés lehetőségei, feltételei
4.	A vidék gazdasági-, ökológiai és társadalmi erőforrásainak kihasználására irányuló vidékpolitika lehetőségeinek hálójá.
	TE Rendszer szemléletű háló a vidékfejlesztés potenciálokról
5.	Beszámoló I
	TE Az eddigi oktatási anyag elsajátításának szintje
6.	A LEADER filozófiája és működése.
	TE A helyi együttműködés jelentősége a vidékfejlesztésben
7.	Tipikus vidékfejlesztési intézkedések: falufejlesztés és megújítás,
	TE A lakóhely fejlesztésének lehetőségei
8.	Tipikus vidékfejlesztési intézkedések: a vidéki örökség megőrzése;
	TE A hagyományok megőrzésének lehetőségei és jelentőségük
9.	Tipikus vidékfejlesztési intézkedések: a vidéki infrastruktúra fejlesztése;
	TE A vidékpolitika kínálta lehetőségek
10.	Beszámoló II
	TE Az eddigi oktatási anyag elsajátításának szintje
11.	Tipikus vidékfejlesztési intézkedések: gazdaságdiverzifikáció;
	TE Vidéki erőforrásokra alapozott alternatív gazdasági lehetőségek
12.	Tipikus vidékfejlesztési intézkedések: helyi termékek, hungaricumok a vidékfejlesztésben
	TE A helyi termékek/hungaricumokban rejlő lehetőségek
13.	Beszámoló III
	TE Az eddigi oktatási anyag elsajátításának szintje
14.	Elmaradt beszámolók pótlása
	TE A tantárgy ismeretanyagának szintje

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Üzleti tervezés				Kódja:	GT_AVIN029-17 GT_AVINS029-17
		angolul:	Business planning					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Üzemtani és Vállalati Tervezés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szöllösi László			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>a félév során megismerjék és elsajátítsák az üzleti tervezés lényegét, szükségességét, információsükségletét, szerepét a vállalkozások működésében, illetve gyakorlatorientáltan a tervezői munka részleteit. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján team munkában (3-4 fő) készítik el egy induló vállalkozás üzleti tervét. A kurzus további célja, hogy szintetizálja és a hallgatók összefüggéseiben átlássák és alkalmazni tudják a kurzust megelőzően lehallgatott és elsajátított kurzusok (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, marketing, vállalati gazdaságtan) ismereteit.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>A végzett hallgató ismeri a vidékfejlesztésben és az agráriumban végbemenő folyamatok közgazdasági, pénzügyi összefüggéseit, kölcsönhatásait.</p> <p>Ismeri az agrárgazdaság tervezési, termelésprogramozási, kereskedelmi és logisztikai módszerei, ismeri az élelmiszerlánc folyamatait és szereplőit.</p> <p>Ismeri a mezőgazdasági (növénytermesztési, állattenyésztési, kertészeti) ágazatok termeléséhez kapcsolódó természeti és műszaki összefüggéseket.</p> <p>Elsajátította a gazdálkodáshoz kapcsolódó reál- és pénzügyi folyamatok tervezésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit, a vállalkozások üzleti tervezésének alapvető elméleteit, jellemzőit és módszertanát, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési és tervezési módszereknek. Ismeri a teamben, munkaszervezetben való együttműködés szabályait és etikai normáit.</p> <p>Összefüggéseiben átlátja és érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>A végzett hallgató képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni és elemezni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít és döntéseket hoz vállalati szinten.</p> <p>Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.</p> <p>Képes a vidékfejlesztés, az agráriumban és a környezetvédelem területén komplexen átlátni adott vállalkozás indításához, fejlesztéséhez szükséges feltételrendszert.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>A végzett hallgató nyitott a mezőgazdasági vállalkozások menedzsmentjére.</p> <p>Vidékfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra, érdeklődik az innovációk iránt.</p> <p>Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>A végzett hallgató a termelés-szervezeti egységek középszintjén önállóan gyakorolja a menedzsment funkciókat, döntéseiért felelőséget vállal.</p> <p>Vidékfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le.</p> <p>Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Követelményrendszer ismertetése; - Alapfogalmak; - Üzleti terv felépítése; 								

- Azonosító adatok;
- Vezetői összefoglaló;
- A vállalkozás bemutatása;
- Iparági elemzés;
- Termék, szolgáltatás bemutatása;
- Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
- Marketing terv;
- Vezetőség, szervezeti felépítés;
- Struktúra és tőkésítés;
- Pénzügyi terv;
- Kockázatbecslés;
- Főbb szakaszok ütemezése;
- Zárthelyi dolgozat;
- Üzleti terv leadása;
- Hallgatói prezentációk;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók 3-4 fős teamekben az adott szak szakterületéhez kapcsolódó üzleti tervet készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Az üzleti terv legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben található, amely kiegészül az oktató gyakorlatokon elhangzott előírásaival. A leadási határidő: A dolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető.

A félévi aláírás feltétele: 1) A gyakorlatok rendszeres látogatása a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint. A jelenlét folyamatosan ellenőrzésre kerül. 2) Az oktató útmutatásai szerint elkészítendő üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után. Azonnali aláírás megtagadást von maga után, ha a beadott üzleti terv nem a hallgató(k) saját munkájának eredménye, azaz a karon vagy más intézményben korábban benyújtott dolgozattal azonos, vagy részben azonos dolgozatot nyújt(anak) be. 3) Az elégséges szinthez szükséges minimumkövetelmények teljesítése (lásd Értékelés).

A megfelelő előrehaladás ellenőrzését szolgálja a félév során kötelező részbeadás teljesítése. A részbeadás magában foglalja az elkészítendő üzleti terv témájának megadását (az üzleti koncepció egy mondatban történő megfogalmazása), illetve az üzleti tervet elkészítő team tagjainak véglegesítését. A részbeadás papíralapon történik a gyakorlaton kiadott lista kitöltésével. A részbeadás időpontja:

Az üzleti terv leadását követően a hallgatók 15 perces szóbeli prezentáció formájában hallgatótársaik és az oktató előtt ismertetik és szakmai vita keretében megvédik dolgozatukat.

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és gyakorlati feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellelű kérdések, kifejtendő kérdések, valamint számítási feladatok formájában.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített és határidőre beadott üzleti terv (házi dolgozat) eredménye (max. 15 pont), másrészt annak szóbeli prezentációja (max. 5 pont), harmadrészt a szorgalmi időszak végén megírt zárthelyi dolgozat eredménye (max. 50 pont). Az üzleti terv eredményét annak szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok számszaki pontossága határozza meg. A házi dolgozat (üzleti terv) javítására a beadást követően nincs lehetőség. A zárthelyi dolgozat kétszer pótolható/javítható. Az első pótlásra a szorgalmi időszak utolsó hetében kerül sor, szintén az órarend szerinti gyakorlat időpontjában. A második pótlásra a vizsgaidőszak elején kerül sor. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a beadott üzleti terv, mind a zárthelyi dolgozat sikeresnek ítéltető (külön-külön 60% feletti teljesítmény, ZH esetén legalább 30 pont, házi dolgozat esetén legalább 12 pont) és a prezentáció is elfogadásra kerül.

Ponthatárok:	0-41 pont (0-59%)	(1)
	42-48 pont (60-69%)	(2)
	49-55 pont (70-79%)	(3)
	56-62 pont (80-89%)	(4)
	63-70 pont (90-100%)	(5)

Kötelező szakirodalom:

A félév során elhangzott és kiadott anyagok;

Szöllősi L. – Szűcs I.: Az üzleti tervezés alapjai. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2015.

Nábrádi A. – Pupos T. (Szerk.): A stratégiai és üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház Zrt., Budapest, 2010.

Szöllősi L. – Kovács K. – Vida V.: Az üzleti tervezés alapjai – munkafüzet. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2019.

Ajánlott szakirodalom:

Nagy L. – Szűcs I. (Szerk.): Gyakorlati alkalmazások – Az üzleti tervezés gyakorlata. Campus Kiadó, Debrecen, 2004.

Nábrádi A. – Nagy A. (Szerk.): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2007.

Bálint J. – Ferenczi T. – Szűcs I. (Szerk.): Üzleti tervezés, HEFOP BSc elektronikus tananyag, DE AMTC AVK, 2006.

Eric S. Siegel – Brian R. Ford – Jay M. Bontsein: Üzleti terv kalauz. CONEX Kft, Budapest, 1996.

Kresalek P.: Tervezés a vállalkozások gyakorlatában. Perfekt Rt. Budapest, 2003.

Heti bontott tematika	
1.	<p>Követelményrendszer ismertetése; Alapfogalmak;</p> <p>TE*: Ismeri a tervezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző terveket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket.</p>
2.	<p>Alapfogalmak; Üzleti terv felépítése;</p> <p>TE: Ismeri az üzleti tervek készítésének alapvető céljait, célrendszerét, a tervezés főbb folyamatait, a szükséges információkat és azok forrásait, képes üzleti koncepciókat megfogalmazni és ismeri az üzleti tervek főbb tartalmát, felépítését.</p>
3.	<p>Azonosító adatok; Vezetői összefoglaló; A vállalkozás bemutatása; A stratégiai tervezés alapvető összefüggései;</p> <p>TE: Ismeri a vezetői összefoglaló készítésének alapvető szakmai és tartalmi elemeit. Ismeri a stratégiai tervezés alapvető módszertani és szakmai kérdéseit, képes hosszú vállalati távú víziót, missziót és stratégiai célokat megfogalmazni és ezekhez középtávú célokat, akciókat rendelni. Ismeri egy már működő, vagy induló vállalkozás tényszerű bemutatásának tartalmi és szakmai elemeit.</p>
4.	<p>Iparági elemzés;</p> <p>TE: Ismeri az ágazati / iparági elemzés legfőbb szakmai és módszertani kérdéseit, képes szekunder adatokat összegyűjteni és azok alapján bemutatni egy iparágat, amelyből kiindulva megállapításokat és következtetéseket tesz a tervezett vállalkozás iparágon belüli helyzetére vonatkozóan.</p>
5.	<p>Termék, szolgáltatás bemutatása;</p> <p>TE: Ismeri az üzleti koncepció tárgyát képező termék / szolgáltatás és ehhez kapcsolódó piaci igény bemutatásához szükséges szakmai kérdéseket. Képes ezekhez kapcsolódó adatokat gyűjteni és feldolgozni.</p>
6.	<p>Működési (termelési, szolgáltatási) terv; Részbeadás;</p> <p>TE: Ismeri a működési tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket. Képes összeállítani és szakmailag átlátni egy adott termelő / szolgáltató / kereskedelmi tevékenység reálfolyamatait. Képes beazonosítani és számszakilag meghatározni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges erőforrásokat (befektetett- és forgóeszközök) és azok mennyiségét.</p>
7.	<p>Marketing terv I.;</p> <p>TE: Ismeri a marketing tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket és annak során alkalmazandó módszereket (PEST, SWOT, Porter-féle öttényezős modell). Ez alapján képes önálló adatgyűjtésre és marketing helyzetkép összeállítására.</p>
8.	<p>Marketing terv II.;</p> <p>TE: Képes marketing célkitűzések megfogalmazására és ehhez kapcsolódóan a marketing stratégia kidolgozására. Ismeri a piacszegmentálás, a célpiac meghatározás, a célpiaci marketingstratégiák, az árképzés és az eladásösztönzés, valamint a marketing költségvetés összeállításának alapvető szakmai kérdéseit és összefüggéseit.</p>
9.	<p>Vezetőség, szervezeti felépítés; Struktúra és tőkésítés;</p> <p>TE: Képes a működési tervben levezetett humánerőforrás igény kielégítéséhez / biztosításához kapcsolódó humánerőforrás politika és stratégia kidolgozására és bemutatására. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit. Képes döntéseket hozni a külső források bevonását illetően, ismeri azok előnyeit és hátrányait. Be tudja mutatni számszakilag egy finanszírozási döntés pénzügyi hatásait, le tudja vezetni azok jövőbeli pénzáramait.</p>
10.	<p>Pénzügyi terv I.;</p> <p>TE: Ismeri a vállalkozási tevékenység pénzügyi folyamatainak bemutatására szolgáló kimutatásokat, az azok elkészítéséhez szükséges adatokat, módszereket és a reálfolyamatokkal való összefüggéseket. Képes összeállítani a vállalkozás árbevételi tervét, különböző bontású költségtervét, eredménytervét. Képes ezek szakmai értékelésére, elemzésére. Ismeri a mérlegterv összeállításának szakmai és módszertani összefüggéseit. Képes a pénzforgalmi terv összeállítására és szakmai értékelésére.</p>
11.	<p>Pénzügyi terv II.;</p> <p>TE: Ismeri a pénzügyi terv adatainak elemzéséhez használt módszereket és mutatókat: fedezeti pont elemzés, beruházás-gazdaságossági elemzés (nettó jelenérték, belső megtérülési ráta, jövedelmezőségi index, diszkontált megtérülési idő), pénzügyi mutatószámok (vagyon-, pénzügyi- és jövedelmezőségi mutatók). Képes az elemzések alapján döntést előkészíteni és döntést hozni egy üzleti ötlet megvalósíthatóságát illetően.</p>

12.	<p>Kockázatbecslés; Főbb szakaszok ütemezése; Az üzleti terv prezentációjának szakmai és tartalmi felépítése;</p> <p>TE: Ismeri a gazdálkodási tevékenység során felmerülő kockázatok formáit, típusait, azok hatásainak kivédésére vagy csökkentésére alkalmazható általános eszközöket, módszereket. Ismeri a kockázatok számszaki kimutatására és elemzésére használható módszerek közül az érzékenységvizsgálatokat. Képes elvégezni a teljes üzleti terv real- és pénzügyi folyamatainak kritikus-érték és szcenárió-elemzését. Képes összefüggéseiben átlátni és időben ütemezni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges feladatokat.</p>
13.	<p>Zárthelyi dolgozat (ZH);</p> <p>TE: Elméleti és gyakorlati feladatok formájában számot ad a félév során elsajátított ismereteiről.</p>
14.	<p>Üzleti terv leadása; Hallgatói prezentációk; Zárthelyi dolgozat pótlása (Pót-ZH);</p> <p>TE: A házi dolgozat (üzleti terv) elkészítése során team munkában képes lesz együttműködni társaival, ötleteket megosztani egymás között, s gyakorlati példán keresztül megtapasztalja és gyakorlatot szerez egy induló vállalkozás üzleti koncepciójának kidolgozásában. A prezentáció eredményeként képes lesz a lényegkiemelésre és a legfontosabb összefüggések bemutatására. Fejlődik előadó- és vitakészsége.</p>

*TE tanulási eredmények

Az üzleti terv tartalmi és formai követelményei

Az üzleti terv előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

1. Azonosító adatok
2. Vezetői összefoglaló
3. A vállalkozás bemutatása
4. Iparági elemzés
5. A termék, szolgáltatás bemutatása
6. Működési (termelési / szolgáltatási) terv
7. Marketing terv
8. Vezetőség, szervezeti felépítés
9. Struktúra és tőkésítés
10. Pénzügyi terv
11. Kockázatbecslés
12. Főbb szakaszok ütemezése

Mellékletek

Követelmény, hogy minden egyes fejezet az oktató gyakorlatokon elhangzott iránymutatásai szerint, a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az üzleti terv hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után.

Az üzleti terv formai követelményei:

- Terjedelem: legalább 35 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1 (szimpla) sortáv, margó: körben 2,5 cm;
- Oldalszámozás a lap alján, középen;
- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- A dolgozat leadása elektronikusan teljesíthető, amely magában foglal három file-t:
 - 1) Az üzleti terv 1 db Word dokumentumban (*.doc, *.docx);
 - 2) Az üzleti tervben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls, *.xlsx);
 - 3) A prezentáció ppt diaanyaga (*.ppt);

A tantárgy neve:	magyarul:	Projekttervezési ismeretek				Kódja:	GT_AVIN041-17 GT_AVINS041-17	
	angolul:	Project Planning Knowledge						
Felelős oktatási egység:		Gazdálkodástudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Szűcs István			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja,								
<p>hogy a hallgatók megismerjék a projekttervezést, mint projektmenedzsment funkciót, annak gyakorlati módszertanát. A tantárgy elsajátítását követően a hallgatók képesek lesznek vidékfejlesztési projektek előkészítésére és részletes megtervezésére, valamint elsajátítják a vidékfejlesztési pályázatok készítéséhez szükséges alapvető ismereteket. A tantárgy keretein belül a hallgatói team-ek az oktató irányítása mellett elkészítik egy vidékfejlesztési témájú projekt komplex tervét. Elvárás, hogy a kurzus elvégzését követően a hallgatók képesek legyenek egy vidékfejlesztési projekt előkészítésére annak tervezésére.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató ismeri a projekttervezés elméletét és gyakorlatát és rendelkezik a projektek előkészítéséhez szükséges szakmai ismeretekkel.								
<i>Képesség:</i>								
Képes a más szakterületeken dolgozó szakemberekkel való szakmai együttműködésre egy adott vidékfejlesztési projekt előkészítése és megvalósítása során. Érti a vidékfejlesztési projektek belső strukturális kapcsolatrendszerét. Képes a szakterülethez kapcsolódó projektek/pályázatok előkészítésre és a gyakorlatban is tudja alkalmazni a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket, különös tekintettel a projekttervezés módszertanára.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgatók, megfelelő és átfogó projektmenedzsment tudás és szemlélet birtokában a későbbi tanulmányaik során az „élethosszig tartó tanulás” koncepciójával azonosulni tudjon. A vidékfejlesztési projektek tervezése és végrehajtása során környezet- és természettudatos magatartást tanúsít.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A végzett hallgató a projektek tervezése során felelősséget érez mind a saját, mind a beosztottjai munkájával kapcsolatban, továbbá felelősen biztosítja az eredményes munkavégzéshez szükséges infrastrukturális, szakmai és emberi feltételeket.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A projekttervezés sajátosságai, alapfogalmi. A projektterv felépítése, struktúrája. A vidékfejlesztési projektek sajátosságai. Helyzetfeltárás és helyzetelemzés. Vidékfejlesztési projektek célrendszere és a célok hierarchiája. Tevékenységek és a szükséges erőforrások tervezése. Költségtervezés. Pályázatos projektek, pályázatok készítése és menedzselése.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az oktatás tantermi előadások keretében és/vagy tantermen kívül, digitális munkarendben történik. Az előadások anyagai heti rendszerességgel, az órarendi időpontot megelőző napon kerülnek fel az eLearning rendszerbe. Digitális munkarend esetén az előadások és gyakorlatok órarendi idejében az on-line kommunikáció kijelölt módja: Webex. A hallgatók 3-4 fős teamekben egy vidéki kistelepülés példáján keresztül vidékfejlesztési jellegű projekttervet készítenek szabadon választott, de a gyakorlatvezetővel egyeztetett témában. Követelmény egy - az oktató útmutatásainak megfelelő - vidékfejlesztési témájú fiktív projektterv team munkában történő összeállítása és prezentációja.								
Értékelés:								
A gyakorlati jegy kialakításakor mérlegelendő szempontok: órai team-munka; az elkészített projektterv teljessége és szakmai tartalma; a projektterv prezentációja; a bemutatáskor feltett kérdésekre és elhangzott hozzászólásokra történt válaszadás. Az aláírás feltétele az órák TVSZ szerinti rendszeres látogatása és aktív részvétel a gyakorlatokon. A hallgatók bizonyos tanórák tananyagához kapcsolódóan team munkában elkészítendő házi feladatot kapnak, melyet prezentáció formájában is bemutatnak. Az oktató a hallgatói feladatokat értékeli, azok eredménye beleszámít a végső								

éremjegybe: elérhető max. pontszám 20 pont. Min. követelmény az 50%-os teljesítés, azaz min. 10 pont elérése. Azok a hallgatók, akik határidőre nem készítik el és töltik fel a házi feladatot nem kapnak aláírást.

Ezen túlmenően a hallgatók team-munkában egy, a szak profiljához igazodó fiktív adatokon és információkon alapuló vidékfejlesztési témájú projekttervet fognak elkészíteni az E-learning felületen megadott módon, illetve tartalommal és formával, melynek maximális pontszáma: 80 pont.

Minden teamtag ugyanazt a pontszámot kapja. Minden feladatot az E-learning rendszeren keresztül kell eljuttatni, illetve elérhetővé tenni az oktató részére.

Így összesen 100 pontot lehet megszerezni. Követelmény a minimum 50%-os teljesítmény.

Osztályozás:

elégtelen (1)	0-49 pont / %
elégséges (2)	50-59 pont / %
közepes (3)	60-69 pont / %
jó (4)	70-79 pont / %
jeles (5)	80-100 pont / %

Kötelező szakirodalom:

- Szűcs I. – NAGY A. Sz. (2015): „A projektmenedzsment gyakorlata”, Debreceni Egyetem, Center-Print Nyomda, Debrecen, 2015. ISBN 978-615-80290-9-4
- VÁTI (2002): Hogyan tervezhetőek életképes vidékfejlesztési projektek? Gyakorlati kézikönyv, DLG, Hollandia VÁTI Kht Országos Vidékfejlesztési Iroda, Budapest, 2002, <https://docplayer.hu/2443854-Hogyan-tervezhetőek-életképes-vidékfejlesztési-projektek-gyakorlati-kezikönyv.html>
- Lechner Nonprofit Kft. (2015): Nemzeti LEADER kézikönyv: LEADER helyi fejlesztési stratégia tervezési útmutató 2014-2020, http://gis.lechnerkozpont.hu/leader/HFS_tervezesi_utmutato_1007.pdf
- SZŰCS I. (2022): Az előadások és gyakorlatok ábraanyaga, 2023.

Ajánlott szakirodalom:

- Görög M. (2007): Általános projektmenedzsment, AULA Kiadó, Budapest, 2007.
- Szűcs I. - Grasselli N. (2005): „Projektmenedzsment”, Szaktudáskiadó Ház Rt., Budapest, 2005.
- AGGTELEKY B. – BAJNA M. (1994): Projekttervezés, Projektmenedzsment, KözDok Rt., Budapest, 1994.
- PMBOK GUIDE (2006): Projektmenedzsment útmutató, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.

Heti bontott tematika	
1.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: Követelményrendszer ismertetése. Projekttervezési alapok. Gyakorlat: Bemutatkozás, a team munka sajátosságai, team-ek megalapítása. <p>TE* Ismeri és érti a projekttervezésben a team munka sajátosságait.</p>
2.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: - Gyakorlat: A vidékfejlesztési projektek sajátosságainak értékelése. <p>TE Ismeri és érti a vidékfejlesztési projektek sajátosságait.</p>
3.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: A projekttervezés, mint projektmenedzsment funkció, a problémaelemzés módszertana (Problémafa), Vidéki térségek, települések jellemző problémái. Gyakorlat: Problémafa készítése és elemzése (team-munkában) egy halmozottan hátrányos helyzetű település példáján keresztül. <p>TE Ismeri és érti a problémafa készítés módszertanát.</p>
4.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: - Gyakorlat: Problémafa csoportos prezentációja és annak közös értékelése. <p>TE Ismeri és érti a Problémafa készítés módszertanát és prezentálni is tudja.</p>
5.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: A célmeghatározás és célelemzés módszertana (Célfa, indikátorok). Gyakorlat: Célfa készítése és kapcsolódó indikátorok meghatározása (team-munkában). <p>TE Ismeri és érti a célmeghatározás és célelemzés módszertanát.</p>
6.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: - Gyakorlat: Ismeri és érti a célmeghatározás és célelemzés módszertanát és prezentálni is tudja. <p>TE</p>
7.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: A projekt koncepció külső környezetének elemzése (STEEP analízis). Gyakorlat: STEEP analízis készítése team-munkában. <p>TE Ismeri és érti a STEEP analízis módszertanát.</p>
8.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: Könyvtárhasználati hét Gyakorlat: Könyvtárhasználati hét <p>TE Tud a vidékfejlesztési projektekhez kapcsolódóan szakirodalmazni.</p>
9.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: - Gyakorlat: házi feladatként elkészített STEEP analízis csoportos prezentációja és annak közös értékelése. <p>TE Ismeri és érti a STEEP analízis módszertanát és prezentálni is tudja.</p>
10.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: - Gyakorlat: A projekt belső és külső környezetének együttes elemzése (SWOT analízis); a projektek stratégiaalkotása (TOWS/Konfrontációs mátrix). <p>TE Ismeri és érti a komplex SWOT analízis módszertanát.</p>
11.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: A projekt koncepció kialakítása (LFA módszertan); a projekt koncepció érintettjeinek elemzése (Venn digram, Stakeholder analízis). Gyakorlat: SWOT analízis és TOWS mátrix csoportos prezentációja és annak közös értékelése. <p>TE Ismeri és érti a projekt koncepció készítésének módszertanát.</p>
12.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: - Gyakorlat: Venn digram, Stakeholder analízis csoportos prezentációja és annak közös értékelése. <p>TE Ismeri és érti a projekt koncepció érintettjeinek elemzésének módszertanát.</p>
13.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: A projektek erőforrás- és költségtervezése; a projektek menedzsment szervezete, kommunikációja és disszeminációja, a projektterv fenntarthatósága és kockázatelemzése. Gyakorlat: Erőforrás- és költségtervezés team-munkában, vidékfejlesztési témájú projektterv kockázatelemzése. <p>TE Ismeri és érti az erőforrás- és költségtervezés módszertanát. Ismeri és érti a projektszervezeti formákat, a projektkommunikációs csatornákat, a projekt eredményeinek elterjesztési módját és a projektterv fenntarthatósági kritériumait, valamint el tudja végezni a projektterv kockázatelemzését.</p>
14.	<ul style="list-style-type: none"> Előadás: - Gyakorlat: Az EU 2021-2027 tervezési időszak vidékfejlesztési érintettségű operatív programjának pályázati rendszere (felhívás, regisztráció, űrlapok, stb.) <p>TE Ismeri és érti a hazai vidékfejlesztési célú pályázatos projektek rendszerét.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Emberi erőforrás menedzsment				Kódja:	GT_AVIN028-17 GT_AVINS028-17	
	angolul:	Human resource management						
Felelős oktatási egység:		Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Dajnoki Krisztina			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók az emberi erőforrás menedzseléssel kapcsolatos alapvető feladatokat megismerjék. A témával kapcsolatos alapismeretek, fogalmak, modellek és módszerek elsajátítása, feltárja a rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás menedzsment integrált rendszerének értelmezésére.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Rendelkezik a humán erőforrás menedzsment alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, modelljeinek, tényeinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri munkaszervezetben való együttműködés szabályait, a humán erőforrás menedzsment funkcióinak összefüggéseit, egymásra való hatásukat. Ismeri a főbb tevékenységterületekhez kapcsolódó HR tevékenységek módszereit, a HR rendszerek alapvető működését.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult HR elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, HR területen döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival, HR orientációkkal, nemzetközi szemléletmódokkal. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően szervezetben a HR szervezeti egységet vezetni.</p> <p><i>Attitűd:</i> Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. A minőségi munkavégzés érdekében probléma-érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások HR tevékenységének követésére és megértésére. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a HR tevékenységek, folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> Az emberi erőforrás menedzsment alapjai; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés); Humán stratégia, emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben; Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok; Karriermenedzsment alapjai; A munkaügyi kapcsolatok rendszere; Esélyegyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata; Humán controlling alapjai; HR trendek, új funkciók								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> A gyakorlati aláírás megszerzése után a hallgató írásbeli vizsgára bocsátható, melynek eredménye adja a gyakorlati jegyet								

Értékelés

A gyakorlati aláírás megszerzése után a hallgató írásbeli vizsgára bocsátható, melynek eredménye adja a gyakorlati jegyet

Kötelező szakirodalom:

Dajnoki K. – Kun A.I.: Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe. Debreceni Egyetem GTK, 2018.
Poór J. – Karoliny M.-né – Kovács I. É. – Illés B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.
Karoliny M.-né – Poór J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.
Poór J. – Karoliny M.-né – Berde Cs. – Takács S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment, Complex Kiadó, Budapest, 2012.
+ előadás anyaga

Ajánlott szakirodalom:

Dajnoki K. (szerk.): Munkaerő-piaci és HR ismeretek, Debreceni Egyetem, 2015, pp. 42-100
Dajnoki K.: Helyet mindenkinek! Fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű munkavállalók HR sajátosságainak feltárása az Észak-alföldi Régióban. Közép-Európai Monográfiák No12, Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szeged, 2014.

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment alapjai
	Gyakorlat: Követelmények, személyiség szerepe a szervezetben
	TE: A hallgató megismeri az emberi erőforrás menedzsment fogalmát, céljait, funkcióit, fejlődését.
2.	Előadás: Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés)
	Gyakorlat: Intelligencia, IQ teszt
	TE: A hallgató megismeri a munkakör fogalmát, az elemzés folyamatát, módszereit a tervezés és értékelés módszereit, új irányait.
3.	Előadás: Humán stratégia,
	Gyakorlat: Munkakörök kialakítása a gyakorlatban: Munkaköri leírás tartalma
	TE: A hallgató megismeri a stratégia fogalmát, a stratégiai alkotás folyamatát, az emberi erőforrás tervezés, fázisait, és a létszámtervezés sajátosságait.
4.	Előadás: Emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben
	Gyakorlat: Álláskeresési technikák
	TE: A hallgató megismeri az emberi erőforrás tervezés fázisait, a létszám tervezés folyamatát, a munkaerő igény és kínálat alapjait.
5.	Előadás: Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben
	Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: Önéletrajz és motivációs levél
	TE: A hallgató megismeri a toborzás, kiválasztás és beillesztés sajátosságait, módszereit
6.	Előadás: Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok
	Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: interjú
	TE: A hallgató megismeri a magyarországi HR fejlődését a nemzetközi orientációkat
7.	Előadás: Ösztönzés gyakorlata a szervezetben
	Gyakorlat: Eredményesség a szervezetben
	TE: A hallgató megismeri az ösztönzés alapjául szolgáló motivációs elméleteket, az ösztönzés menedzsment kialakításának főbb ismérveit, az ösztönzési rendszerek típusait
8.	Előadás: Az emberi erőforrások fejlesztése
	Gyakorlat: Humán erőforrás fejlesztési módszerek
	TE: A hallgató megismeri az emberi erőforrás fejlesztés jelentőségével, modelljével, fejlesztési módszereivel
9.	Előadás: Karriermenedzsment alapjai
	Gyakorlat: Munka értékek feltárása a gyakorlatban
	TE: A hallgató megismeri a karrier fogalmát, felfogását, a karriertervezési rendszer folyamatát
10.	Előadás: Teljesítményértékelés alapjai
	Gyakorlat: Teljesítményértékelés interjú
	TE: A hallgató megismeri a teljesítmény fogalmát, a teljesítményértékelési rendszer kialakításának folyamatát, a teljesítményértékelési módszereket
11.	Előadás: A munkaügyi kapcsolatok rendszere
	Gyakorlat: Munkajog esettanulmányok
	TE: A hallgató megismerkedik a munkaügyi kapcsolatok típusaival, a kollektív tárgyalás ismérveivel, az érdekképviseltek jelentőségével
12.	Előadás: Esélyegyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata
	Gyakorlat: Diszkrimináció
	TE: A hallgató megismeri a fogyatékos illetve megváltozott munkaképességű személyek HR sajátosságaival
13.	Előadás: Humán controlling alapjai
	Gyakorlat: Vezető kiválasztás
	TE: A hallgató megismerkedik a humán controlling jelentőségével a HR tevékenység mérésére, elemzésére szolgáló mutatókkal
14.	Előadás: HR trendek, új funkciók
	Gyakorlat: Munkahelyi jóllét
	TE: A hallgató megismeri az EEM fejlődése során kialakult új tevékenységterületek alapjait, jelentőségüket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Speciális térinformatikai ismeretek				Kódja:	GT_AVIN011-17 GT_AVINS011-17	
	angolul:	Applied GIS						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szilágyi Róbert			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók A tantárgy célja a hallgatókkal megismertetni a térinformatikai alapfogalmakat, adatgyűjtési és adatintegrálási megoldásokat. A hallgató a tárgy teljesítése során megismeri a térinformatikai rendszerek regionális területfejlesztési vonatkozásait, a térbeli döntéstámogatással kapcsolatos fontosabb alkalmazási lehetőségeit.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a vidékfejlesztési problémák azonosításához szükséges statisztikai és geostatisztikai módszereket, a releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási metódusokat.</p> <p><i>Képesség:</i> Ismeri, érti és alkalmazza a környezet és természet megóvásának alapelveit, azok vidékfejlesztéssel kapcsolatos előírásait. Képes az írásbeli és szóbeli kommunikációt segítő eszközök hatékony alkalmazására, felismeri az IT nyújtotta lehetőségek használatának előnyeit és hátrányait. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad. Képes a vidékfejlesztéshez kapcsolatos agrármérnöki feladatok ellátására és az ehhez szükséges térinformatikai (adatbázis kezelés, GIS programalkalmazás) ismeretek alkalmazására.</p> <p><i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra. Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny a vidékgazdasággal kapcsolatosan felmerülő problémákra.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékelési folyamatok irányítására. Felelősséget vállal a szakvéleményben közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei Térinformatika fogalma, a valós világ modellezése, kapcsolódó tudományágak, térképek. Térinformatikai rendszer összetevői. Adatbázisok, szoftverek, hardver eszközök. Információs rendszerek, térinformációs rendszerek. Vonatkozási és vetületi rendszerek. Elsődleges és másodlagos adatgyűjtési eljárások. Raszteres és vektoros térinformatikai modellek. Hibrid térinformatikai modellek. Térinformatikai adatbázisok. Térinformatikai adatbázisok vidékfejlesztési, területfejlesztési feladatokhoz. Műveleti lehetőségek a térinformatikai rendszerekben. Adatintegráció szerepe és feladatai. Adatmegjelenítés, publikálás. Térbeli elemzések alapjai. Térinformatika az agrárinformációs rendszerekben.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek A hallgatók megismerik a térinformatika alapjait, valamint a GIS és a vidékfejlesztés összefonódó területeit. Primer adatgyűjtés, szekunder adatgyűjtés, modellépítés, geostatisztikai alapfogalmak és vizsgálatok. Vidékfejlesztéssel kapcsolatos térbeli adatbányászat, adatvizualizáció.</p>								
<p>Értékelés A gyakorlatokon az aktív részvétel kötelező, maximum 3 hiányzás engedhető meg! A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az aláírás feltétele, hogy a hallgatók félévi tevékenysége alapján megállapított teljesítménye legalább 61%-os legyen. A gyakorlat a jegy 70%-t, az elmélet pedig a jegy 30%-t teszi ki. A félév</p>								

folyamán három gyakorlati és két teszt jellegű ZH-ra kerül sor. A gyakorlatokon elkészített feladatokat az e-learning rendszerbe fel kell tölteni. Évközi Zh-k pontszáma: 2*15 pont= 30 pont elmélet: 15+15+40 pont= 70 pont gyakorlat. Az összesített pontszám alapján a jegy kialakítása az alábbiak szerint történik:

0 - 60 elégtelen,
61 -70 elégséges,
71 -80 közepes,
81 -90 jó,
91 - 100 jeles.

Kötelező szakirodalom:

Detrekői Ákos-Szabó György: Bevezetés a térinformatikába, Nemzeti Tankönyvkiadó, Detrekői Ákos-Szabó György: Térinformatika, Nemzeti Tankönyvkiadó,
Sárközi Ferenc: Térinformatika. On-line tananyag.
http://www.agt.bme.hu/tutor_h/terinfor/tbev.htm
Továbbá az előadáson és a gyakorlaton elhangzottak.

Ajánlott szakirodalom:

Végső, Ferenc (2010) Raszteres adatszerkezet. Nyugat-magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kar.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0027_TEI4/index.html
Reese, G., Yarger, R. J., King, T.: A MySQL kezelése és használata, Kossuth Kiadó, 2003.

Heti bontott tematika	
1.	Térinformatika fogalma, a valós világ modellezése, kapcsolódó tudományágak, térképek Adatforrások kezelése, adatok importálása, konvertálása
2.	Térinformatikai rendszer összetevői. Adatbázisok, szoftverek, hardver eszközök Publikus adatforrások kezelése
3.	Információs rendszerek, térinformációs rendszerek Shape állományok kezelése, szerkesztése R nyelven
4.	Vonatkozási és vetületi rendszerek Shape állományok megjelenítése R nyelven
5.	Elsődleges és másodlagos adatgyűjtési eljárások Haladó térinformatikai adatbázisok kezelése 1
6.	Raszteres és vektoros térinformatikai modellek Haladó térinformatikai adatbázisok kezelése 2
7.	Hibrid térinformatikai modellek. WinGrass használata raszteres állomány
8.	Térinformatikai adatbázisok. WinGrass használata vektoros állomány
9.	Térinformatikai adatbázisok vidékfejlesztési, területfejlesztési feladatokhoz Wingrass használata metadatadok értékelése, elemzések készítése
10.	Műveleti lehetőségek a térinformatikai rendszerekben. Power Pivot használata
11.	Adatintegráció szerepe és feladatai Power BI alapjai ETL
12.	Adatmegjelenítés, publikálás. Power BI measure, quick measure használata, önálló feladat kiosztása
13.	Térbeli elemzések alapjai Térinformatika a vidékfejlesztésben. Önálló feladatok adatgyűjtés, adattisztítás, vizualizáció
14.	Térinformatika az agrárinformációs rendszerekben Önálló feladatok bemutatása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Agrárinformációs rendszerek				Kódja:	GT_AVIN042-17 GT_AVINS042-17
		angolul:	Agri-information systems					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szilágyi Róbert			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>Információs rendszerek és szolgáltatások elhelyezése és tisztázása az agrár szektorban. Az elméleti ismeretek mellett a hallgatóknak el kell sajátítani az információs rendszerek alapvető működési sajátosságait. A félév során a hallgatók megismerkednek az agrár információs rendszerek csoportjaival. A makro- és mikrogazdasági valamint primer és szekunder rendszerek fontosabb típusai mellett ismertetésre kerül az információ gyűjtés, feldolgozás és menedzsment információ igényének az alapjai.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma megoldási módszereknek.</p> <p><i>Képesség:</i> Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.</p> <p><i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Információs rendszerek alapvetése, KAP és az információ, Agrárstatisztikai oldalak, adatok elemzése, Piaci Információs Rendszerek, Információmenedzsment, Információs rendszerek az agrárgazdaságban, Tesztüzemi rendszer, Információs rendszerek fejlesztése, Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer, MEPAR, ENAR, Szakigazgatási információs rendszerek, Nyomonkövetés, Komplex információs rendszerek</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>A hallgatók az előadásokon elsajátíthatják azokat az elméleti alapokat, amelyek a gyakorlaton bemutatásra kerülő feladatok megoldásaihoz szükségesek. Az előadásokon prezentáció valamint elektronikus jegyzet formájában kapják a hallgatók az ismereteket, a gyakorlatokon pedig elsődlegesen táblázatkezelő rendszerek elemeivel illetve használatával ismerkednek meg.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A két írásbeli vizsga során a félév ismeretanyagával kapcsolatos kérdések szerepelnek a tételsorban. A vizsga pontszámának felépülése: 2 elméleti Zh (2x15pont) 30pont, gyakorlati teljesítmény 70pont. A tantárgy értékelése érdemjeggyel történik (öt fokozatú értékelés).</p> <p>0 - 59 % elégtelen, 60 - 69 % elégséges, 70 - 79 % közepes, 80 - 89 % jó, 90 - 100 % jeles.</p>								
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Herdon Miklós, Kapronczai István, Szilágyi Róbert: Agrárinformációs rendszerek. Debreceni Egyetemi Kiadó. 2015. 167 p. ISBN 978-963-473-822-0</p>								
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Herdon Miklós: Informatika agrárgazdasági alkalmazásokkal (Szaktudás Kiadó Ház), Herdon Miklós, Rózsa Tünde. Információs rendszerek az agrárgazdaságban Budapest. Szaktudás Kiadó Ház, 2011. 244 p. ISBN:9639935679</p>								

Heti bontott tematika	
1.	Információ és rendszerelmélet
	TE*Publikus agrár adatforrások elérése (KSH, AIR)
2.	Információs rendszerek alapvetése
	TE Publikus agrár adatforrások elérése (Eurostat, FAO)
3.	KAP és az információ
	TE Agrárstatisztikai oldalak, adatok elemzése, ETL módszertan alapján
4.	Információmenedzsment
	TE A management és a döntéshozók információ igénye
5.	Piaci Információs Rendszerek
	TE PAIR használata, elérhetősége, adatok elemzése
6.	Tesztüzemi rendszer
	TE Az FADN adatok elérése, elemzése
7.	Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer
	TE Az IIER feladatai, elérhetősége, elektronikus ügyintézés alapjai
8.	MEPAR – Alkalmazott térinformatika
	TE MEPAR elérhetősége, térinformatika alapjai
9.	ENAR – Nyomkövetés az agráriumban
	TE ENAR feladata, elérhetősége, az élelmiszer nyomkövetés alapjai
10.	Információs rendszerek az agrárgazdaságban
	TE Mikro információs rendszerek alapjai
11.	Mobil Információs rendszerek
	TE Mobil technológia és az agrárium, adatgyűjtés, IoT alapjai
12.	Szakigazgatási információs rendszerek
	TE FrontOffice használata, Ügyfélkapu, E-ügyintézés alapjai
13.	Komplex információs rendszerek az agráriumban
	TE Komplex információs rendszerek alapjai (vizualizáció, DSS)
14.	Komplex információs rendszerek
	TE Komplex információs rendszerek alapjai (BI megoldások)

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vidék- és civilbiztonsági ismeretek				Kódja:	GT_AVIN043-17 GT_AVINS043-17	
	angolul:	Rural and civil security						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Horváth Péter		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a települések vonatkozásában fellelhető kockázatokat, a vidék- és civilbiztonságot veszélyeztető lehetséges emberi, természeti tényezőket, bűnmegelőzési eljárások alkalmazását, együttműködési lehetőségeket a rendészeti szervekkel.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a biztonsági alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a vidék- és civilbiztonságban résztvevő szereplőket, funkciókat és folyamatokat hazai és nemzetközi szinten.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a vidék- és civilbiztonság területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p> <p><i>Attitűd:</i> - Nyitott a vidék- és civilbiztonság és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére. - A vidék- és civilbiztonsági kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. - Befogadó mások véleménye, a vidék- és civilbiztonság, regionális, nemzeti és európai értékei iránt.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Vidék- és civilbiztonság vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus keretén belül a hallgatók megismerkedhetnek a vidék- és civilbiztonság komplex rendszerével, az alapfogalmakkal, valamint Magyarország biztonsági környezetét, biztonságát fenyegető kihívásokkal. A kurzus elmélyíti az ismereteket, a katasztrófákat, polgári védelmet, víz-, talaj-, levegő-, élelmiszerbiztonságot, migrációs és virtuális veszélyeket érintő kérdésekben.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>A képzés során előadások kerülnek megtartásra. Fontosabb oktatási módszerek: előadás, szemléltetés, vita.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>- Írásbeli kollokvium, a megajánlott jegy feltétele, a két darab évközi zárthelyi dolgozat megírása. A dolgozatok min. 60%-os teljesítése esetén adható megajánlott jegy.</p>								
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az előadások ppt anyagai - Hornycsek J.: (2009): Polgári védelmi alapismeretek 1. Budapest, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemi Könyvkiadó, 188 p., 5-30. p., ISBN: 978-963-7060-66-3 - Hornycsek J.: (2011): A települési védelmi képességek a katasztrófa-kihívások tükrében, a települések katasztrófa-elhárítási feladatai, a végrehajtáshoz szükséges helyi védelmi képesség alapvető területei, azok kialakításának folyamata. „Biztonságunk érdekében” Oktatási- és Tanácsadó Tudományos Egyesület Budapest, 195.p. 25-32. p. ISBN: 978-963-08-2606-8 								
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ürmösi K.: (2013): A biztonság, biztonság fogalma. Hadtudományi Szemle. Vol. 6. No. 4. 147-156. p., ISSN: 2060-0437 - Szász J.: (2000): A katasztrófák típusai, in: Szerk.: Dr. Hornycsek Júlia: Felkészítők könyve, BM OKF, Budapest. 								

	Tematika
1.	A biztonság értelmezése
2.	Magyarország biztonsági környezete, biztonságát fenyegető kihívások - globális
3.	Magyarország biztonsági környezete, biztonságát fenyegető kihívások - regionális
4.	Magyarország biztonsági környezete, biztonságát fenyegető kihívások - belső
5.	Magyarország biztonsági környezete, biztonságát fenyegető kihívások - katonai
6.	Zárthelyi dolgozat
7.	Civilizációs eredetű katasztrófák
8.	Természeti jellegű katasztrófa-veszélyeztetettség
9.	A települések polgári védelmi besorolásának szabályai I.
10.	A települések polgári védelmi besorolásának szabályai II.
11.	Víz, talaj, levegő, élelmiszerbiztonság
12.	A virtuális világ felhasználóinak veszélyei
13.	Biztonságpolitika és migráció
14.	Zárthelyi dolgozat

A tantárgy neve:	magyarul:	Településfejlesztés- és gazdálkodási ismeretek				Kódja:	GT_AVIN023-17 GT_AVINS023-17	
	angolul:	Settlement development and management						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:					Kódja:			
Típus		Oraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Horváth Péter		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a lakóközösségek kialakulását, a térszerkezeti folyamatokat, a helyi társadalmakat, Magyarország törekvéseit, az EU térképen való elhelyezkedését régiószinten, a helyi, regionális charták történeti fejlődését, a településfejlesztés alapelveit, jövőképét.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a településfejlesztési alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a településfejlesztésben résztvevő szereplőket, funkciókat és folyamatokat hazai és nemzetközi szinten.</p> <p><i>Képesség:</i> Képes a településfejlesztés területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p> <p><i>Attitűd:</i> - Nyitott a településfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselőjére. - Településfejlesztési kérdésekben kezdeményező, fogékony az újdonságokra. - Befogadó mások véleménye, a vidék- és településfejlesztés ágazati, regionális, nemzeti és európai értékei iránt.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Településfejlesztésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus keretén belül a hallgatók megismerkedhetnek a települések kialakulásával, osztályozásukkal, a városok és a falvak sajátosságaival. A képzés második felében a települések gyakorlati működésébe nyerhetnek betekintést a tanulók, elmélyíthetik ismereteiket a hazai településfejlesztés és üzemeltetés, településrendezés és településmarketing témakörökben.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>A képzés során előadások, illetve gyakorlati órák kerülnek megtartásra. Az előadások témakörei és tartalmai kellő elméleti alapot szolgálnak a gyakorlati követelmények teljesítéséhez. A gyakorlatok teljesítése után a hallgató képes lesz önállóan települési adatok feldolgozására és értékelésére. Fontosabb oktatási módszerek: előadás, tanulói kiselőadás, vita</p>								
<p>Értékelés</p> <ul style="list-style-type: none"> - Írásbeli kollokvium, illetve a megajánlott jegy feltétele, a két darab évközi zárhelyi dolgozat megírása. A dolgozatok min. 60%-os teljesítése esetén adható megajánlott jegy. - Az aláírás feltétele a gyakorlati képzés követelményeinek a teljesítése: prezentáció és házi dolgozat 								
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az előadások ppt anyagai - Kőszegfalvi György, Loydl Tamás (2001): Településfejlesztés, ELTE Eötvös kiadó, Budapest - László Mária, Pap Norbert (2007): Bevezetés a terület- és településfejlesztésbe, Lomart kiadó, Pécs - Kovács Zoltán (2007): Népszé- és településföldrajz, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 								
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rechnitzer János (2007): Település és fejlesztés, KSZK ROP 3.1.1. Programigazgatóság, Budapest - Folyóiratfigyelés: Falu – Város – Régió, A falu, Területi Statisztika 								

	Előadás	Gyakorlat
1.	A település fogalma, a települések osztályozása, a települések fejlődésének hatótényezői,	Bemutkozás, követelmények
2.	A településhierarchia	A prezentáció és a házi dolgozat témakörei és felépítései I.
3.	A város fogalma, várostípusok	A prezentáció és a házi dolgozat témakörei és felépítései II.
4.	Az urbanizáció fogalma, értelmezése, az urbanizáció története	A prezentáció és a házi dolgozat témakörei és felépítései III.
5.	A falusi települések jellemzői, a szórványtelepülések földrajzi jellemzői	Hallgatói prezentációk
6.	Zárthelyi dolgozat	Hallgatói prezentációk
7.	A településrendszer fejlődésének folyamata Magyarországon	Hallgatói prezentációk
8.	Tervezéselmélet	Hallgatói prezentációk
9.	A településfejlesztés cél- és eszközrendszere	Hallgatói prezentációk
10.	Településrendezés	Hallgatói prezentációk
11.	Településmarketing	Hallgatói prezentációk
12.	Fenntartható fejlődés	Hallgatói prezentációk
13.	A hazai településfejlesztés nemzetközi kapcsolódásai	Hallgatói prezentációk
14.	Zárthelyi dolgozat	Hallgatói prezentációk

A tantárgy neve:		magyarul:	Vidékszociológia				Kódja:	GT_AVIN032-17 GT_AVINS032-17
		angolul:	Rural sociology					
Felelős oktatási egység:		Sportgazdasági- és Menedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szabados György Norbert			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja az, hogy a tantárgy keretében a hallgatók ismerjék meg a vidék szociológiai értelmezéseit, fogalmait, kategóriáit. Találkozzanak a terület jelentősebb kutatóinak munkásságával. Legyen áttekintésük a XX. század és a jelenkor társadalomtörténeti összefüggéseiről, társadalmi, településszerkezeti eseményeiről, településkategóriákról, az egyes társadalmi csoportok helyzetének változásáról. Kortárs problémákat és kutatásokat is tárgyalunk.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i> -Ismeri a vidéki társadalmi változásokat, azok összefüggéseit és a vidék-társadalom-mezőgazdaság egymásra hatásának aspektusait.</p>								
<p><i>Képesség:</i> -Képes a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására.</p>								
<p><i>Attitűd:</i> -Nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselésére.</p>								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i> -VidékJelölésre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes önálló elemzést, alapvető összefüggések feltárását végzi, önálló következtetéseket von le</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p>								
<p>A vidék koncepciója, vidékszociológiai kutatások, a parasztság társadalomtörténete, vidéki településkategóriák, vidéki élet, vidéki társadalom. Vidékrepresentáció.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p>								
<p>A tárgy keretében előadások vannak, majd ezek, illetve a kiadott szakirodalom alapján a hallgató a számonkérésre önállóan készül fel.</p>								
<p>Értékelés</p>								
<p>Kollokvium, zárthelyi dolgozat alapján értékelve.</p>								
<p>Kötelező szakirodalom:</p>								
<p>Kovács I. (2012): A vidék az ezredfordulón. Argumentum Kiadó, Budapest. Kovács K. (2016): Földből élők. Polarizáció a magyar vidéken. Argumentum Kiadó, Budapest.</p>								
<p>Ajánlott szakirodalom:</p>								
<p>Gyáni G.-Kövér Gy.: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. Valuch T.: Magyarország társadalomtörténete a XX.század második felében. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. Kovács I. (2012): A vidék az ezredfordulón-A jelenkori magyar vidéki társadalom szerkezeti és hatalmi változásai. Argumentum Kiadó, Budapest. Kovács I. (2016): Földek és emberek. Debreceni Egyetemi kiadó, Budapest.</p>								

Kovács K. (2016): Földből élők. Argumentum Kiadó, Budapest.

Kertesi G. (2005): A társadalom peremén-Romák a munkaerőpiacon és az iskolában. Osiris Kiadó, Budapest.

Kovács I. – Dupcsik Cs. – P.Tóth T. – Takács J. (2012): Társadalmi integráció a jelenkori Magyarországon. Argumentum Kiadó, Budapest.

Vágvölgyi A. (1982): A falu a mai magyar társadalomban. Akadémiai Kiadó, Bp.

Erdei F.: Magyar falu. Atheneum Kiadó, 1939.

Erdei F.: Magyar város. Atheneum Kiadó, 1940.

Erdei F.: Magyar tanyak. Atheneum Kiadó, 1941.

Erdei F.: Parasztok. Atheneum Kiadó, 1938.

Szenti T. Parasztvallomások. Gondolat Kiadó, Budapest. <http://mek.oszk.hu/08600/08696/>

Szenti T. A tanya. Gondolat Kiadó, Budapest. <http://mek.oszk.hu/08700/08709>

Heti bontott tematika	
1.	A szociológia és vidékszociológia. Definíciók, megközelítések. TE* A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
2.	A vidék koncepciója, értelmezések TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
3.	A vidékszociológia története TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
4.	Vidékszociológiai kutatások I. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
5.	Vidékszociológiai kutatások II. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
6.	A parasztság társadalomtörténete I. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
7.	A parasztság társadalomtörténete II. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
8.	Településkategóriák I. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
9.	Településkategóriák II. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
10.	Vidéki élet TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
11.	Kisebbségszociológia, vidéki vonatkozások I. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
12.	Kisebbségszociológia, vidéki vonatkozások II. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
13.	Vidékrepresentáció I. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.
14.	Vidékrepresentáció II. TE A hallgatók az előadások legfontosabb ismereteit sajátítják el.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Versenyképesség fejlesztési ismeretek				Kódja:	GT_AVIN036-17 GT_AVINS036-17	
	angolul:	Business competitiveness development						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	0	kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Felföldi János			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék az üzleti környezet értékelését és a vállalkozások fejlesztési lehetőségének azonosítását. Továbbá értékközpontú fejlesztési szemléletet sajátítsanak el. Kiemelten foglalkozzon a versenykörnyezettel, a kapcsolódó üzleti környezettel és értékelésének filozófiájával. Megértse a versenyt, a versenyhelyzetet, a versenyző üzletág fogalmát, tartalmát. Képesek legyenek egy adott üzletág azonosítására, definiálására. Elsajátítsák az üzletág értékláncának elemzési módszerét. Felkészítse a hallgatókat a mindenkori gazdasági, piaci viszonyokhoz való alkalmazkodásra, a hatékony vállalkozás kialakítására és működtetésére.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Alapvető fogalmak és modellek ismerete és helyes használata. A szakterületet jellemző folyamatok ismerete és felismerése. Értékelő elemzése a beszerzés, gyártás, szolgáltatás, disztribúció, raktározás alapelemeinek, továbbá termelékenységi mutatók számítása, az áruszállítás menedzsmentfolyamatainak elemzése. Birtokában van a legalapvetőbb logisztikai feladatok megvalósításához szükséges információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereknek.</p> <p><i>Képesség:</i> Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával egy komplex gazdasági-társadalmi rendszer megragadására lesz képes. Egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a tágabb környezetre való szervezeti válaszokat illetően, de főképp a versenykörnyezet aspektusait illetően. A versenykörnyezet értékelése és szerepe a gazdálkodásban, az üzletág azonosítása, fejlődési tendenciák feltárása, az üzletági versenytényezők, az értéklánc és az üzletágelemzéshez szükséges képességek fejlesztésével érjük el, hogy képes legyen adott vállalkozás versenyhelyzetének, verseny pozíciójának értékelésére.</p> <p><i>Attitűd:</i> A hallgató olyan attitűdfejlődésen menjen keresztül, ami pozitív hozzáállást alakít ki egy komplex rendszer megközelítéséhez. Ezen keresztül inspirálja a hallgatót az ismeretek autonóm módon történő bővítésére és elmélyítésére. Törekedni fog tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A tárgy fejleszti a hallgató logikai képességét, összefüggés értelmező képességét, ami fejleszti az autonóm felelősségvállaló képességet. A hallgató képes lesz autonóm módon értékelni szakmai környezetét, feladatait. Növekszik objektív döntési autonómia képessége is. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei Értéklánc szemlélet, az üzleti környezet és befolyásoló tényezői, az értékteremtés és annak lehetőségeit, egy-egy módszerét ismerik meg a hallgatók.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Gyakorlatokon frontális oktatási mód, itt PowerPoint alkalmazása mellett a tárgy témájához kötődően példák kerülnek feldolgozásra, miközben alkalmazzák is a tanultakat.</p>								
<p>Értékelés A félév elismerésének feltétele a határidőre és a formai követelményeknek maradéktalanul megfelelő, tartalmilag is értékelhető tanulmány önálló munkaként való elkészítése és leadása. A félév során elkészített tanulmány 1-5-ig terjedően értékelésre kerül. Ez az érdemjegy adja a féléves teljesítmény értékét. Értékelhetetlen tanulmány esetén a félév elismerését megtagadjuk.</p>								

Kötelező szakirodalom:

Michael E. Porter: Versenystratégia Iparágak és versenytársak elemzési módszerei Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993
Felföldi János: A mezőgazdasági ágazatok versenyképessége és fenntarthatósága: 5. fejezet pp. 90-134. in: Szűcs, I (szerk.) Mezőgazdasági ágazatok gazdaságtana : elméleti jegyzet Debrecen, Magyarország :DE ATC, 2013.

Ajánlott szakirodalom:

Felföldi J.: Makrokörnyezeti helyzetkép (1. fejezet); Termelői szervezetek létrehozása és működése (5. fejezet) in
Felföldi János (szerk): Termelői értékesítő szervezetek a zöldség-gyümölcs ágazatban Szaktudás Kiadó Ház,
Budapest, 2005. ISBN 9639553549

Heti bontott tematika	
1.	Az üzleti környezet és szerepe a gazdálkodásban I. TE* makrokörnyezet ismerete
2.	Az üzleti környezet és szerepe a gazdálkodásban II. TE mikrokörnyezet ismeret
3.	Az üzleti környezet és szerepe a gazdálkodásban III. TE belső környezet ismerete
4.	Az üzletágelemzés TE elemzés szemlélet megismerése
5.	Az üzletágelemzés TE elemzéshez felhasználható adatbázisok
6.	Az üzletág azonosítása, fejlődési tendenciák feltárása TE azonosítás szempontjainak ismerete
7.	Az üzletági versenytényezők (5-tényezős modell) I. TE modell megismerése
8.	Az üzletági versenytényezők (5-tényezős modell) II. TE modell megismerése
9.	Az üzletági versenytényezők kibontása I. TE versenytényezőnkénti ismeretek
10.	Az üzletági versenytényezők kibontása II. TE versenytényezőnkénti ismeretek
11.	Vállalati értéklánc TE értéklánc szemlélet elsajátítása
12.	Az üzletági értéklánc TE értéklánc szemlélet elsajátítása
13.	Értéklánc elemzés TE értéklánc szemlélet érvényesítése
14.	Érték-elemzés TE termék és szolgáltatás értékének feltárása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vidéki közösségfejlesztés				Kódja:	GT_AVIN037-17 GT_AVINS037-17	
	angolul:	Rural community development						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztés, Regionális Gazdaságtan és Turizmusmenedzsment Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		--				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	1	Kollokvium	4	magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Rákos Mónika			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók előadások során és saját megfigyeléseken keresztül elmélyítsék a közösség és a társadalmi együttműködés fontosságát, a rendszerben való gondolkodást. Megértse az egyén szerepét, lehetőségeit a közösség fejlesztésében.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri a vidékgazdaság, a társadalom és az agrárágazat viszonyát, a közösségfejlesztés társadalmi szükségességét. - Tisztában van azzal, hogy a primer szektorban előállított termékek az élelmiszerlánc részét képezik, ezzel kapcsolatban tudja és érti az élelmiszerlánc-biztonság alapvető fogalmait, összefüggéseit és folyamatait. -Tisztában van a K+F+I tevékenység betöltött szerepével. - Rendelkezik az ágazatok problémáinak azonosításához szükséges ismeretekkel és a releváns információgyűjtés, elemzés és problémamegoldás módszereivel. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Képes a vidékfejlesztés tevékenységrendszerének meghatározására, megtervezésére, megszervezésére. - Képes team vagy projekt kialakítására, irányítására. - Képes szakszerű és hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációra. - Képes az egyes ágazati szakmai problémák megfogalmazására, a várható trendek felismerésére, önálló szakmai álláspont kialakítására, és annak megvédésére a viták során. - Képes az agrárgazdaság szereplőinek viselkedését, az agrárium intézményi hátterének formális és informális kapcsolatrendszerét értelmezni, és azt munkája során felhasználni. - Képes a szakterületre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes elemzésre, alapvető összefüggések feltárására, önálló következtetések levonására. Szakmai irányítás mellett képes kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő közvetlen irányítására. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismeri és vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek a térgazdaság sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják. Együttműködési szándékkal közeledik a vidékfejlesztés összefoglaló és részletezett problémaköreinek megértéséhez és hiteles közvetítéséhez. - Nyitott mások eltérő véleményére, ha azok szakmai indokokkal kellően alátámasztottak. - Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Végiggondolja és képviseli a vidékgazdaság etikai kérdéseit. - Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a közösségfejlesztés kiemelkedő szerepét. A tárgyalt témaköröket nemzetközi kitekintésben is el tudja helyezni, a képzés során szerezzék meg az alapfogalmak használatának készségét. Csányi Vilmos (2012) véleménye szerint, ha az együttműködés kultúráját sikerül kialakítani, és lesz néhány generáció, amely ezen szocializálódik, akkor nagyon jól működő „nemzetté”, kulturális közösségé alakulhat az Európai Unió.</p>								

Megérteni és felismerni az egyén szerepét a közösségfejlesztésben. Körbejárni a közösségfejlesztés legfontosabb elméletei, módszertani kérdéseit, melyek mintegy megalapozzák a vidékfejlesztés sikerességét is.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások interaktív voltából kifolyólag a hallgatók folyamatosan be vannak vonva az előadásba, ezzel is fejlesztve készségeiket. Az előadások keretén belül neves, kutatóintézetből érkező vendégelőadók szélesítik a látókörüket a hallgatóknak. A gyakorlat során pedig az elméleti tudást gyakorlatban is adaptálják, melyről kiselőadások keretében tesznek tanúbizonytságot.

Értékelés

A vizsgakérdéseket minden témakör végén megkapják a hallgatók. Az előadás anyagok a hozzájuk tartozó írásos anyagokkal együtt a hallgatók rendelkezésére van bocsájtva. A féléves munka értékelése vizsgaidőszakban az e-learning rendszerben az oktató által feltöltött előadások anyagából írt teszt (kollokvium) megírásával zárul.

Ha a hallgató az „A” vizsgát nem tudta teljesíteni. „B” és „C” vizsgára jöhet, az egész éves anyagot átfogó írásbeli vizsga alapján kerül értékelésre az eredménye.

Kötelező szakirodalom:

- A félév során kiadott cikkgyűjtemény, előadásanyagok, esettanulmányok.
- Katonáné Kovács Judit – Bótáné Horváth Noémi (2012): Közösségfejlesztés (elméleti jegyzet)
- Varga A. Tamás - Vercseg Ilona (1998): Közösségfejlesztés. Megjelent 1998 novemberében Budapesten. Kiadja a Magyar Művelődési Intézet 293 oldalon.
- Vercseg Ilona (2004): Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak. Budapest, Közösségfejlesztők Egyesülete
- Vercseg Ilona (2006): Közösség és részvétel. In: Parola, 2006. 4. szám, 12-13. p. (Elérhető: http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/PAROLAAR.NSF/cimsz/DA353DAFC6FBA390C125722D0035C7EF?OpenDocument)
- Vercseg Ilona (2013): A közösségi munka folyamata és módszerei. (Elérhető: http://www.kozterhalo.hu/dokumentumok/Vercseg_Ilona.pdf)

Ajánlott szakirodalom:

- Covey S. M. R. –Merrill R. R. (2011): A bizalom sebessége. A rejtett tényező, ami mindent megváltoztat. Fordította: Bayer Antal HVG Kiadó Zrt. Budapest, 2011 ISBN 978-963-304-064-5
- Senge, M., Peter (1998): Az 5. alapelv. A tanuló szervezet kialakításának elmélete és gyakorlata. HVG Könyvek

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés a közösségfejlesztésbe TE: Mit tud, mit szeretne megtanulni a félév során – tanulási dokumentum elkészítése
2.	A közösségfejlesztés szerepe a vidékfejlesztésben TE: Községfejlesztés lehetőségeinek megismerése
3.	A község jelentései, funkciói TE: Különbséget tud tenni a községek között
4.	Községfejlesztés mint szakma, mint mozgalom TE: Szerepek tisztánlátása
5.	Községfejlettségéhez igazodó intézkedések TE: Tudja milyen fejlettségi szinten milyen eszközt érdemes használni
6.	Községfejlesztés fejlődésének történeti áttekintése TE: A községfejlesztés fontosabb mérföldköveinek megismerése
7.	Községfejlesztés menete I. TE: A községfejlesztés lépéseinek megismerése
8.	Községfejlesztés menete II. TE: A községfejlesztés lépéseinek megismerése
9.	Községfejlesztés menete III. TE: A községfejlesztés lépéseinek megismerése
10.	Községfejlesztés menete IV. TE: A községfejlesztés lépéseinek megismerése
11.	IT eszközök a községfejlesztésben TE: Az IT eszközökben rejlő előnyök és hátrányoknak megismerése
12.	Esettanulmányok a községfejlesztésben rejlő lehetőségek bemutatására TE: Megvalósult községfejlesztések megismerése
13.	Esettanulmányok a községfejlesztésben rejlő lehetőségek bemutatására TE: Megvalósult községfejlesztések megismerése
14.	Összefoglalás TE: A félév során elhangzott előadások szintetizálása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szaknyelv I.				Kódja:	GT_AVINNY1-17 GT_AVINSNY1-17	
	angolul:	Technical language I.						
Felelős oktatási egység:		Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	4	gyakorlati jegy	1	angol, német
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Czeller Mária			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú általános nyelvvizsga szintjének elérését megalapozzák az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja az általános nyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A nyelvtanuló ismeri a mezőgazdasági termelés és az agrárgazdaság egészére vonatkozó vidékfejlesztési térségi alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns agrárgazdasági szereplőket, funkciókat és folyamatokat hazai és nemzetközi szinten. Ismeri az agrárgazdaság és vidékfejlesztés szakmai szókincsét, annak sajátosságait, a hatékony kommunikáció formáit, módszereit és eszközeit. Ezenkívül rendelkezik a vidékfejlesztés és mezőgazdaság szakterületén az alapvető jogi és etikai szabályok ismeretével.</p> <p><i>Képesség:</i> A nyelvtanuló képes angol nyelven a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. Hatékonyan alkalmazza a szakterületén használatos korszerű informatikai rendszereket, eszközöket. Képes a vidékfejlesztéssel és agráriummal kapcsolatos angol nyelvű információk megértésére, és speciális szakkifejezéseinek aktív alkalmazására.</p> <p><i>Attitűd:</i> A nyelvtanuló nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviselőjére. Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny a vidékgazdasággal kapcsolatosan felmerülő problémákra. Együttműködési szándékkal közeledik a felmerülő vidékfejlesztési, minőségbiztosítási problémák megoldásához. Törekszik az élethosszig tartó és az élet egészére kiterjedő tanulásra. idegen nyelven is.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A nyelvtanuló önállóan, a hiteles szakmai forrásokra támaszkodva tekinti át és elemzi a vidékfejlesztés és agrárium kérdéseit, és a problémákra megoldási javaslatokat fogalmaz meg angol nyelven is. Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására. Tudatosan képviseli szakterületének korszerű elméleteit és módszereit angol nyelven is.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Az agrárium és mezőgazdasági témakörök megismertetése, szituációs párbeszéd meggyakorlása, az írott és hallott szöveg értését célzó feladatok gyakorlása, hivatalos levelek, beszámoló írás.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Félév végén gyakorlati jegy</p>								

Kötelező szakirodalom (angol nyelv):

- Robin Matheson: English for Agribusiness and Agriculture in Higher Education Studies 2014 ISBN-10-1859644511
- Róth N.- Senkár Sz.-Tóth Z.: Angol szóbeli gyakorlatok. Nemzeti Tankönyvkiadó
- Írásbeli feladatgyűjtemény a társalkodó általános nyelvvizsgálóhoz
- Tímár Eszter: Words, words, words. Tematikus angol szókincsgyűjtemény. Nemzeti Tankönyvkiadó
- Norman Coe, Mark Harrison, Ken Paterson : Oxford Angol Nyelvtan

Ajánlott szakirodalom (angol nyelv):

- Némethné Hock Ildikó: 1000 questions, 1000 answers. Társalgási gyakorlatok az angol „A” típusú nyelvvizsgálókhoz
- Oxford Exam Excellence. CUP, 2006
- Channel your English. Upper- intermediate, MM Publication
- Jones: New Progress to First Certificate. CUP 1997
- To the Top 3, MM publication
- Online anyagok: www.bbc.com , www.agendaweb.org, www.nationalgeographic.com

Kötelező szakirodalom (német nyelv):

- Regine Grosser, Claudia Hanke et al.: DaF im Unternehmen A2 ISBN: 978-3-12-676445-2

Ajánlott szakirodalom (német nyelv):

- Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, et al: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Heti bontott tematika	
1.	Az agrárium és az üzlet
	TE:A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
2.	Modern agrárium
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
3.	Technológia és agrárium
	TE A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
4.	Marketing 1.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
5.	Marketing 2.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
6.	Változásmenedzsment
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
7.	Félévközi dolgozat
	TE: Az eddig elsajátított ismeretek, készségek felmérése
8.	Vállalatok 1
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
9.	Vállalatok 2.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
10.	Banki szolgáltatások 1
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
11.	Banki szolgáltatások 2.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
12.	Környezet
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
13.	Környezetvédelem
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
14.	Évvégi záródolgozat
	TE: A félév során tanult ismeretek, készségek felmérése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szaknyelv II.				Kódja:	GT_AVINNY2-17 GT_AVINSNY2-17	
	angolul:	Technical language II.						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	4	szigorlat	1	angol, német
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Czeller Mária			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú általános nyelvvizsga szintjének elérését megalapozzák az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja az általános nyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A nyelvtanuló ismeri a mezőgazdasági termelés és az agrárgazdaság egészére vonatkozó vidékfejlesztési térségi alapfogalmakat, tényeket, főbb jellegzetességeket és összefüggéseket, a releváns agrárgazdasági szereplőket, funkciókat és folyamatokat hazai és nemzetközi szinten. Ismeri az agrárgazdaság és vidékfejlesztés szakmai szókincsét, annak sajátosságait, a hatékony kommunikáció formáit, módszereit és eszközeit. Ezenkívül rendelkezik a vidékfejlesztés és mezőgazdaság szakterületén az alapvető jogi és etikai szabályok ismeretével.</p> <p><i>Képesség:</i> A nyelvtanuló képes angol nyelven a vidékfejlesztés és az agrárium területén önálló szakmailag megalapozott álláspont kialakítására és annak átadására. Hatékonyan alkalmazza a szakterületén használatos korszerű informatikai rendszereket, eszközöket. Képes a vidékfejlesztéssel és agráriummal kapcsolatos angol nyelvű információk megértésére, és speciális szakkifejezéseinek aktív alkalmazására.</p> <p><i>Attitűd:</i> A nyelvtanuló nyitott a vidékfejlesztés és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepének képviseletére. Fogékony a környezettudatosság és az emberi egészség iránt, és érzékeny a vidékgazdasággal kapcsolatosan felmerülő problémákra. Együttműködési szándékkal közeledik a felmerülő vidékfejlesztési, minőségbiztosítási problémák megoldásához. Törekszik az élethosszig tartó és az élet egészére kiterjedő tanulásra. idegen nyelven is.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A nyelvtanuló önállóan, a hiteles szakmai forrásokra támaszkodva tekinti át és elemzi a vidékfejlesztés és agrárium kérdéseit, és a problémákra megoldási javaslatokat fogalmaz meg angol nyelven is. Önállóan képes a gazdálkodásirányítási folyamatok tervezésére, beszerzési, értékesítési folyamatok irányítására. Tudatosan képviseli szakterületének korszerű elméleteit és módszereit.angol nyelven is.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Az agrárium és mezőgazdasági témakörök megismertetése, szituációs párbeszéd meggyakorlása, az írott és hallott szöveg értését célzó feladatok gyakorlása, hivatalos levelek, beszámolók írása.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.</p>								

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Félév végén szigorlat.

Kötelező szakirodalom (angol nyelv):

Robin Matheson: English for Agribusiness and Agriculture in Higher Education Studies 2014 ISBN-10-1859644511

Írásbeli feladatgyűjtemény a társalkodó általános nyelvvizsgálóhoz

Tímár Eszter: Words, words, words. Tematikus angol szókinccsgyűjtemény. Nemzeti Tankönyvkiadó

Norman Coe, Mark Harrison, Ken Paterson : Oxford Angol Nyelvtan

Róth N-Senkár Sz.,-Tóth Z.: Angol szóbeli gyakorlatok, Nemzeti Tankönyvkiadó

Ajánlott szakirodalom (angol nyelv):

Némethné Hock Ildikó: 1000 questions, 1000 answers. Társalgási gyakorlatok az angol „A” típusú nyelvvizsgálókhoz
Oxford Exam Excellence. CUP, 2006

Channel your English. Upper- intermediate, MM Publication

Jones: New Progress to First Certificate. CUP 1997

To the Top 3, MM publication

Online anyagok: www.bbc.com , www.agendaweb.org, www.nationalgeographic.com

Kötelező szakirodalom (német nyelv):

Regine Grosser, Claudia Hanke et al.: DaF im Unternehmen A2

ISBN: 978-3-12-676445-2

Ajánlott szakirodalom (német nyelv):

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, et al: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Heti bontott tematika	
1.	Agrárgazdaságtan 1
	TE:A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
2.	Agrárgazdaságtan 2
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
3.	Élelmiszerbiztonság 1
	TE A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
4.	Élelmiszerbiztonság 2.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
5.	A gazdálkodás jövője
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
6.	A gazdálkodás jövője 2.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
7.	Félévközi dolgozat
	TE: Az eddig elsajátított ismeretek, készségek felmérése
8.	Nemzetközi kapcsolatok, kultúrák
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
9.	Emberi erőforrás
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
10.	Nemzetközi piacok
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
11.	Etikus viselkedés.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
12.	Vállalatvezetés 1.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
13.	Vállalatvezetés 2.
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, hivatalos levél megírása
14.	Évvégi záródolgozat
	TE: A félév során tanult ismeretek, készségek felmérése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Matematika kritériumtárgy				Kódja:	GT_AMATKRN-17	
	angolul:	Mathematics Criterion course						
Felelős oktatási egység:		Statisztika és Módszertani Intézet, Gazdasági- és Pénzügyi matematika Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x		0		2	Gyakorlati jegy	1	Magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Vincze Szilvia		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:	Dr. Kézi Csaba		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus célja, hogy a hallgatók átismételjék a középiskolai matematika legfontosabb témaköreit, továbbá megismerjék azokat a matematikai alapfogalmakat, amelyeket a későbbi tanulmányaik során használni fognak. A hallgatók a gyakorlatokon a megadott témákhoz kapcsolódóan szerezhetnek jártasságot az egyes témakörökhöz kapcsolódó feladatok megoldásában.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Információgyűjtési, elemzési és probléma-megoldási módszerek ismerete - Megtanulják azokat az alapvető matematikai összefüggéseket, melyek szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Megszerzett matematikai alapismeretei révén képes szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozására - Képes a szakterületén fellépő problémák megoldásához szükséges matematikai alapismeretek hasznosítására 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Érzékeny a szakterületével kapcsolatosan felmerülő problémákra, törekszik azok megelőzésére, elemzésére és integrált szemléletű megoldására, azok valódi kiváltó okainak megismerését követően - Törekszik arra, hogy a problémákat konstruktívan, kezdeményezően, lehetőleg a gazdálkodókkal, a lakossággal, a természetvédelmi és más szakmai szervezetekkel, a döntéshozókkal és a tudományos élet képviselőivel együttműködésben oldja meg 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Döntéseiért felelősséget vállal - Véleményét önállóan, szakmai megalapozottsággal fogalmazza meg - Szakmai kommunikációjába felelősen képviseli szakmai meggyőződését 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A középiskolában tanult fontosabb témakörök (halmazok, egyváltozós valós értékű függvények, egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek, szöveges feladatok, számtani és mértani sorozatok, elemi sík- és térgeometria) átismétlése és az egyetemi matematika tananyag néhány fejezetének gyakorlása (differenciálszámítás és alkalmazásai).								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Gyakorlat; magyarázat; megbeszélés; strukturálás; kérdezés; visszacsatolás, a tanulók teljesítményének értékelése; szemléltetés; házi feladat								
Értékelés								
A félév teljesítéséhez a gyakorlatokon való aktív részvétel szükséges (gyakorlatokon legfeljebb 3 hiányzás engedhető meg). A félév során két zárthelyi dolgozatot írunk (előreláthatóan a 8. és a 13. héten), ezek megírása kötelező. A két zárthelyi dolgozat alapján történik a gyakorlati jegy megállapítása az alábbiak szerint (az összpontszámra vonatkoztatva): 60-69% elégséges (2) 70-79% közepes (3) 80-89% jó (4) 90-100% jeles (5). Akinek ez nem sikerül, a vizsgaidőszakban lesz lehetősége javításra a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban foglaltaknak megfelelően.								

Kötelező szakirodalom:

- Bíró Fatime - Vincze Szilvia: A gazdasági matematika alapjai, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012.
- Vincze Szilvia: Gazdasági matematika I, Előadáskövető ppt-k.
- Kézi Csaba: Példatár a középszintű matematikaérettségihez, Pedellus Kiadó, 2020.
- Kézi Csaba: Példatár az emelt szintű matematikaérettségihez, Pedellus Kiadó, 2020.

Ajánlott szakirodalom:

- Sydsaeter - Hammond: Matematika közgazdászoknak, Aula Kiadó, 1998.
- Denkinger Géza – Gyurkó Lajos: Analízis gyakorlatok, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999.
- Bárczy Barnabás: Differenciálszámítás, Bolyai könyvek.
- Kézi Csaba – Szanyi Gyöngyi: Matematika alap-, közép-, és emelt szinten, elektronikus jegyzet, 2018.

Konzultációkra bontott tematika	
1.	Halmazok, műveletek halmazokkal, nevezetes számhalmazok. TE* Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése.
2.	Egyváltozós valós értékű függvények tulajdonságai. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése.
3.	Elemi függvények ábrázolása és jellemzése, függvénytranszformációk. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Függvényekkel kapcsolatos alkalmazásorientált feladatok megoldása.
4.	Algebrai egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Algebrai azonosságok alkalmazása az egyenletekben és egyenlőtlenségekben.
5.	Egyenletrendszerek megoldása. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Azonosságok alkalmazása, egyenletrendszerek megoldási módszerei.
6.	Egyenlettel és egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Gazdasági alkalmazások.
7.	Számítási és mértani sorozatok, sorozatok alkalmazásai gazdasági feladatokban. TE Olyan feladatok megoldásában való jártasság, amelyek a mindennapokban is megjelennek (kamatos kamat, törlesztőrészlet, gyűjtőjáradék).
8.	Elemi sík- és térszemléti feladatok. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése.
9.	Bevezetés a differenciálszámítás, a deriválás alkalmazásai. TE A differenciálhányados fogalmának megismerése, a deriválási szabályok gyakorlása, feladatmegoldás. A deriválás gazdasági alkalmazásainak megismerése, feladatmegoldás.
10.	Differenciálható függvények teljes függvényvizsgálata. TE A differenciálszámítás alkalmazása a gyakorlatban.

*TE tanulási eredmények